

รายงานการวิจัย

การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

**THE USES OF PRINTED AND ELECTRONIC ACADEMIC JOURNALS
BY GRADUATE STUDENTS IN FACULTY OF LAW,
RAMKHAMHAENG UNIVERSITY**

ประภัสสร โคตรสมบัติ

PRAPATSORN KHOTSOMBAT

ทุนวิจัยสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2562

รายงานการวิจัย
การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
THE USES OF PRINTED AND ELECTRONIC ACADEMIC JOURNALS
BY GRADUATE STUDENTS IN FACULTY OF LAW,
RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ประภัสสร โคตรสมบัติ
PRAPATSORN KHOTSOMBAT

ทุนวิจัยสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2562

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิจัย	การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้วิจัย	นางสาวประภัสสร โคตรสมบัติ
ที่ปรึกษาโครงการวิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรัตน์ สิงห์พันธุ์

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์กับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในภาคการศึกษาที่ 1/2562 จำนวน 159 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านและรายข้อ พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านการใช้ คือ วารสารวิชาการ ชื่อเรื่อง/เล่มที่ต้องการ ไม่มีในสำนักหอสมุดกลาง/ห้องสมุด คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีระดับความคิดเห็นปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยภาพรวมและ

รายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านและรายชื่อ พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านการสืบค้น 2 ข้อ ได้แก่ มีปัญหาในการใช้คำหรือวลีในการสืบค้นบทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นภาษาต่างประเทศ และ สืบค้นวารสารจากอินเทอร์เน็ตโดย Search engine เช่น Google เป็นต้น ได้ข้อมูลไม่ตรงตามความต้องการหรือได้ข้อมูลเป็นจำนวนมาก ทำให้เสียเวลาในการคัดเลือก

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการสืบค้น และด้านการให้บริการกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ และอาชีพ พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน สรุปได้ว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สัมพันธ์และสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

ABSTRACT

Research Title	The Uses of Printed and Electronic Academic Journals by Graduate Students in Faculty of Law, Ramkhamhaeng University
Researcher	Ms. Prapatsorn Khotsombat
Research Consultants	Asst. Prof. Dr. Sirirat Singhun

This study is a survey research with the following objectives: (1) To study the uses of printed and electronic academic journals by graduate students in the Faculty of Law, Ramkhamhaeng University. (2) To compare problems of using printed and electronic academic journals with personal factors of graduate students in the Faculty of Law, Ramkhamhaeng University.

The sample used in this research were a total of 159 graduate students in the Faculty of Law, Ramkhamhaeng University in the 1st semester of the academic year 2019. The research instrument was a questionnaire that was tested for the quality of the instrument with a confidence value of 0.91. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and One-way ANOVA. The statistical significance was determined at a level of .05.

The research results indicated as follows.

Graduate students in the Faculty of Law, Ramkhamhaeng University had levels of opinions on the problems of using printed academic journals in overall image and each aspect at a moderate level. When considering each

aspect and by each item, it was found that the graduate students had the problems in using academic journals, required journal titles, no required journals in the Central Library / the Library of the Faculty of Law, Ramkhamhaeng University.

Graduate students in the Faculty of Law, Ramkhamhaeng University had levels of opinions on the problems of using electronic academic journals in overall image and each aspect at a moderate level. When considering each aspect and by each item, it was found that the graduate students had two problems in searching including the problem of using words or phrases for searching articles in electrical journals in foreign languages and searching for journals through the Internet by search engines, such as Google, receiving unrequired information or receives large amounts of information that causes wasting time in selection.

According to the results of the hypothesis test for comparing the problem of using printed and electronic academic journals in three aspects, namely usage, searching and providing services with personal factors such as gender, education level, age and occupation, there were no difference in all aspects. It can be concluded that the data collection in this research has supported in accordance with the determined research hypotheses.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ เนื่องจากได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรัตน์ สิงห์ตันต์ ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไข ปรับปรุง ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของงานวิจัย ด้วยความเอาใจใส่มาโดยตลอด จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร. ภิรมศักดิ์ เอ่งฉ้วน และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรไท ชั่วเจริญ ที่ให้ความอนุเคราะห์ประเมินคุณภาพผลงาน การวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ เครื่องมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ และโครงการปรัชญา-ดุขบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่อำนวยความสะดวกในการ-ดำเนินการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบคุณ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการวิจัย

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการประจำสำนักหอสมุดกลาง และ คณะกรรมการวิชาการและวิจัยที่ได้ส่งเสริมและสนับสนุนทุนวิจัยแก่บุคลากรของ สำนักหอสมุดกลางมาโดยตลอด และขอขอบคุณ สีไฟ ประดิษฐ์ภูมิ น้อง ๆ หน่วยบริการวารสารและเอกสาร และบุคลากรสำนักหอสมุดกลาง ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยตลอดมา

ผู้วิจัยหวังว่าผลงานวิจัยฉบับนี้ จะมีประโยชน์ต่องานที่เกี่ยวข้อง จึงขอมอบ ส่วนดีทั้งหมดแด่ บิดา มารดา ผู้มีพระคุณทุกท่าน และคณาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา จนทำให้เกิดผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ หากเกิดข้อบกพร่องใด ๆ ผู้วิจัยยินดีรับฟังคำแนะนำ และขอน้อมรับไว้ เพื่อการแก้ไขให้ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในโอกาสต่อไป

ประภัสสร โคตรสมบัติ

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(5)
กิตติกรรมประกาศ.....	(7)
สารบัญตาราง.....	(10)
สารบัญภาพประกอบ.....	(13)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวารสารวิชาการ.....	10
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาการใช้.....	31
ห้องสมุดกฎหมายกับการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการใช้วารสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และ	
รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์.....	42
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67

บทที่	หน้า
วิธีดำเนินการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	67
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ปัจจัยส่วนบุคคล).....	74
ตอนที่ 2 การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์.....	76
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน.....	89
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้บริการวารสาร.....	99
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	100
สรุปผลการวิจัย.....	101
ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	103
อภิปรายผลการวิจัย.....	104
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	114
ภาคผนวก	
ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	116
ข ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์.....	126
ค รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ปรึกษาโครงการวิจัย และรายนามผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	129
ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	133
บรรณานุกรม.....	137
ประวัติผู้วิจัย.....	147

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากร.....	66
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	66
3 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ปัจจัยส่วนบุคคล)	74
4 ความถี่และค่าร้อยละการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบ อิเล็กทรอนิกส์.....	76
5 จำนวนและค่าร้อยละของระดับการใช้วารสารวิชาการภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศ ในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	77
6 จำนวนและค่าร้อยละของการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และ รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	78
7 จำนวนและค่าร้อยละของวิธีใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และ รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	81
8 จำนวนและค่าร้อยละการใช้และการสืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบ สิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จากแหล่งสารสนเทศของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	82
9 จำนวนและค่าร้อยละการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้านกฎหมายและ เว็บไซต์ฐานข้อมูลวารสารเข้าถึงแบบเสรีด้านกฎหมายของนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	84

ตาราง	หน้า
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	85
11 ตารางสรุปผลค่าเฉลี่ยและระดับของปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์.....	89
12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามเพศ เป็นรายด้าน.....	90
13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายด้าน.....	91
14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามอายุ เป็นรายด้าน.....	92
15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามอาชีพ เป็นรายด้าน.....	93
16 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามอายุ.....	94
17 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามอายุ.....	95
18 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามอาชีพ.....	96

ตาราง	หน้า
19 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามอาชีพ.....	97
20 ตารางสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่าง ปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ กับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	98

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา.....	64

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณะนิติศาสตร์เป็น 1 ใน 4 คณะที่เปิดการเรียนการสอนระยะเริ่มแรกของ มหาวิทยาลัยรามคำแหงในปี 2514 มีจำนวนนักศึกษามากกว่าทุกคณะ โดยคณะนิติศาสตร์ มีจำนวนนักศึกษาถึง 25,550 คน จากยอดรวมทั้งหมด 45,377 คน (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2514, หน้า 2) โดยจัดการเรียนการสอนแบบตลาดวิชา ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัย-รามคำแหงที่ว่า “ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม” จนถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า 48 ปี คณะนิติศาสตร์ได้ผลิตบัณฑิตเป็นจำนวนมาก ออกไปรับใช้สังคมตามหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในทุกภาคส่วนของประเทศไทย ซึ่งเป็นที่ยอมรับทั้งในด้านคุณภาพการศึกษาและศักยภาพของบัณฑิต อีกทั้งยังได้สร้างชื่อเสียงเกียรติคุณแก่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมาโดยตลอด จากสถิติที่สถาบันวิชาชีพต่าง ๆ รับผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและเป็นที่ยอมรับในความรู้และความสามารถอย่างกว้างขวาง (วิภากรณ์ มหามนตรี, 2541, หน้า 2) และจากข้อมูลของเนติบัณฑิตยสภาพบว่า บัณฑิตจากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีสถิติการสอบจบเนติบัณฑิตไทยจำนวนมาก เป็นอันดับ 1 มาโดยตลอด และมีผู้สอบได้คะแนนสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงอีกหลายรุ่น โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์ ได้กล่าวว่า ความสำเร็จของบัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นการช่วยให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่สามารถพัฒนาบัณฑิตให้จบการศึกษา และประสบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของคนในประเทศ (ไทยรัฐออนไลน์, 2558) ดังนั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ กระบวนการส่งเสริมและสนับสนุน การศึกษาแก่บัณฑิตของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่ามีการจัดการเรียน

การสอนอย่างไร สนับสนุนการเรียนรู้อย่างไร จึงผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกไปรับใช้สังคมจากอดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

วารสารเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐานสำคัญต่อการศึกษา ซึ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญและจัดไว้ให้บริการอย่างต่อเนื่องเพราะเนื้อหาของวารสารนำเสนอความรู้ที่น่าสนใจและทันสมัย รวมถึงเผยแพร่ความก้าวหน้าทางวิชาการและผลงานการค้นคว้าวิจัยของผู้เชี่ยวชาญและนักวิจัยในสาขาต่าง ๆ ซึ่งในการปฏิบัติงานของห้องสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต่างมีนโยบายในการจัดหาและให้บริการวารสารแตกต่างกันไป แต่มีวัตถุประสงค์เดียวกันคือเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุด ในอดีตรูปแบบการตีพิมพ์วารสารจะเป็นการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม แต่ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในยุคปัจจุบันมีผลต่อความเปลี่ยนแปลงรูปแบบวารสาร โดยเฉพาะกระบวนการจัดพิมพ์และการเผยแพร่วารสารได้เปลี่ยนรูปแบบเป็นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้เข้าถึงในรูปแบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แต่จากการศึกษาวิจัยพบว่า รูปแบบวารสารที่สำนักหอสมุดควรจัดให้บริการ คือ ให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ควบคู่กับวารสารฉบับพิมพ์ สูงถึงร้อยละ 84.52 (อัมพร ขาวบาง, อริย์ ชื่นวัฒนา และนุชรี ตรี โลจน์วงศ์, 2551, หน้า 9) และทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้เปลี่ยนการแสวงหาและการค้นคืนสารสนเทศ โดยผู้ใช้ปรับเปลี่ยนการใช้จากรูปแบบดั้งเดิมคือทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์ไปสู่การใช้ทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Kumar, 2017, p. 11) บรรณารักษ์จึงต้องประเมินการจัดหาวารสารตามรูปแบบการใช้งานของผู้ใช้เพื่อส่งเสริมการใช้วารสารให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

วารสารวิชาการ (academic journals/scholarly journals) คือ วารสารที่ตีพิมพ์ตามกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน และผ่านการตรวจสอบคุณภาพบทความโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา วารสารวิชาการมีความสำคัญมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นแหล่งตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของนักวิจัย (ชาติรี วงษ์แก้ว, 2561, หน้า 70) วารสารวิชาการนำเสนอผลงานการค้นคว้าวิจัยความรู้หรือความเห็นทางวิชาการที่มีความทันสมัย เนื้อหาของวารสารอยู่ในรูปแบบบทความวิชาการ บทความวิจัย บทปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ วารสารวิชาการจึงถือเป็นหัวใจสำคัญของการสื่อสารทางวิชาการ

และการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพราะเป็นพื้นที่นำเสนอความรู้ทางวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่สามารถนำไปต่อยอดองค์ความรู้ต่อไปได้

ในปัจจุบันวารสารวิชาการได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบในการใช้งานเป็นอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น และมีแหล่งวารสารวิชาการที่เปิดให้เข้าถึงแบบเสรี (Open Access Journal--OAJ) ในหลายรูปแบบ ได้แก่ วารสารเข้าถึงแบบเสรีที่มีลักษณะแบบชื่อเดียว (Individual Titles) คลังสารสนเทศสถาบัน (Institutional Repository--IR) และฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย (Thai Journals Online--ThaiJO) (สีไพ ประดิษฐ์ภูมิ, 2561, หน้า 200-203) ซึ่งมีความสะดวก และรวดเร็วในการใช้งาน แต่การเผยแพร่วารสารวิชาการยังคงมีฉบับสิ่งพิมพ์พร้อมอิเล็กทรอนิกส์ P+E-Journals คือ วารสารที่มีการจัดทำขึ้นทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดให้เผยแพร่เนื้อหาพร้อมกัน วารสารรูปแบบนี้จึงเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย เนื่องจากสามารถเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงให้แก่ผู้ใช้ได้มากขึ้น (ชวชล สุปรียาพร และธนพรรณ กุลจันทร์, 2558, หน้า 104)

วารสารทางวิชาการด้านนิติศาสตร์ เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ บริการการศึกษาให้แก่สังคม โดยการเขียนบทความทางด้านกฎหมาย รวบรวมคำพิพากษาฎีกา ที่ศาลฎีกาได้พิจารณาไว้แล้ว มาเผยแพร่ให้นักศึกษาวิเคราะห์ถึงคำพิพากษา รวมถึงการแนะนำกฎหมายใหม่ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่นักศึกษา โดยสามารถนำเนื้อหาที่คณาจารย์เขียนบทความวิชาการ ไปเป็นแนวทางในการศึกษากฎหมายได้ การเรียนสาขาวิชานิติศาสตร์นั้นนักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าความรู้จากตำราในสาขาวิชานิติศาสตร์เพื่อประกอบการเรียนในแต่ละวิชา ซึ่งการศึกษาจากตำราอย่างเดียวไม่เพียงพอ ต้องศึกษาจากวารสารวิชาการทางด้านนิติศาสตร์ เพื่อให้ศึกษานำไปใช้อ่านประกอบการเรียน และศึกษาเป็นแนวทางในการตอบข้อสอบด้วยตนเอง (นงนุช จันทร์คง, 2560, หน้า 1, 4) ดังที่ว่า อุปกรณ์สำคัญสำหรับการเรียนกฎหมายในสาขาวิชานิติศาสตร์ คือ ตำราทฤษฎีหรือประมวลกฎหมาย แต่ตัวช่วยในการเรียนสาขาวิชานิติศาสตร์ คือ วารสาร (ชนินาฏ ลีคัส, มปป., หน้า 1)

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการและการใช้วารสารของสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า มีการสำรวจในปี พ.ศ. 2531 โดย สุวรรณ อินทร์รักษา

ศึกษาความสอดคล้องของวารสารวิทยาศาสตร์ภาษาต่างประเทศของสำนักหอสมุดกลาง กับความต้องการของอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปี พ.ศ. 2532 สุธนา วงศ์ทองสรรค์ ศึกษาการใช้วารสารวิชาการของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปี พ.ศ. 2541 รัตนาภรณ์ พุทธิผล ศึกษาวิจัยความต้องการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในการใช้วารสารวิชาการภาษาไทยและนิตยสารบันเทิง และในปี พ.ศ. 2551 มาลี อิศรานนท์ ศึกษาเรื่องการใช้อีเลกทรอนิกส์ในสำนักหอสมุดกลาง ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง แต่ยังไม่มีการสำรวจการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์โดยเปรียบเทียบกับวารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงยังไม่มีการศึกษาการใช้วารสารของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยเฉพาะเจาะจง จึงขาดการศึกษาปัญหาในการใช้วารสารในรูปแบบดังกล่าว ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำมาเป็นแนวทางแก้ไขปัญหา และพัฒนางานให้บริการวารสารให้มีประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้น

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับงบประมาณในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในจำนวนจำกัดในแต่ละปี แต่ราคาของทรัพยากรสารสนเทศทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มีการปรับราคาสูงขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วนิดา วารีเสวตสุวรรณ พบว่า ผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ระบุสาเหตุสำคัญที่ทำให้ห้องสมุดต่าง ๆ มีการศึกษาการใช้วารสารที่ห้องสมุดบอกรับ เนื่องจาก จำนวนวารสารที่เพิ่มมากขึ้น ราคาการบอกรับวารสารมีราคาสูงขึ้นและงบประมาณของห้องสมุดไม่เพียงพอ (วณิดา วารีเสวตสุวรรณ, 2546, หน้า 44) และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ภาษาต่างประเทศ ส่วนใหญ่ถูกจัดเก็บในฐานะข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีราคาสูงมาก ห้องสมุดมหาวิทยาลัยหลายแห่งไม่สามารถจัดหาให้บริการผู้ใช้ได้ เนื่องจากการซื้อโดยห้องสมุดเพียงแห่งเดียวนั้น มีราคาสูงกว่าการบอกรับในรูปแบบภาคีสมาชิก (วัชรีย์พร คุณสนอง, 2546, หน้า 16) เมื่อราคาทรัพยากรสารสนเทศสูงขึ้น ในขณะที่งบประมาณห้องสมุดไม่ได้เป็นไปตามนั้น ทำให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้ใช้ต้องการได้น้อยลง (Morris, 2000, p. 30) ส่งผลให้เกิดจำนวนทรัพยากรสารสนเทศลดน้อยลงทุกปี มีการลดจำนวนรายชื่อวารสารในการจัดหาวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และวารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จากปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญ

ที่ต้องดำเนินการศึกษาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เนื่องจากต้องการทราบถึงรูปแบบการใช้และปัญหาในการใช้วารสารวิชาการ ซึ่งเป็นการศึกษาการใช้วารสารวิชาการของผู้ใช้เฉพาะกลุ่มที่มีความเฉพาะเจาะจง โดยมุ่งเน้นสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาเป็นจำนวนมาก และสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีความสำคัญดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกหรือเปลี่ยนแปลงการบอกรับวารสารวิชาการในรูปแบบที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ และสามารถจัดบริการหรือพัฒนาบริการที่สามารถแก้ไขปัญหาในการใช้บริการวารสารที่หน่วยบริการวารสารและเอกสาร สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง รวมถึงเพื่อให้การสนับสนุนการศึกษาเรียนรู้ของนักศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถผลิตบัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรมได้อย่างสมความภาคภูมิ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์กับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีเพศแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน

2. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน

3. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีอายุแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน

4. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้มุ่งศึกษา ประชากรที่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. ศึกษาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงในด้าน ความถี่ ภาษา รูปแบบ วัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพ เนื้อหา วิธีการใช้ และแหล่งสารสนเทศวารสาร

3. เปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการสืบค้น และด้านการให้บริการกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ในภาคการศึกษาที่ 1/2562

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ระดับการศึกษา อายุ และอาชีพ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ 3 ด้าน คือ ด้านการใช้ ด้านการสืบค้น และด้านการให้บริการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การใช้วารสารวิชาการ หมายถึง การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในด้าน วัตถุประสงค์ ประเภทบทความ รูปแบบ ภาษา ความถี่ วิธีการใช้ และแหล่งสารสนเทศวารสารที่ใช้

รูปแบบวารสาร หมายถึง รูปแบบของวารสารแบ่งได้ 2 รูปแบบคือ วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และวารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ หมายถึง วารสารวิชาการที่ตีพิมพ์ออกมาเป็นรูปเล่ม เป็นทรัพยากรสารสนเทศประเภทตีพิมพ์ (printed material) มีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน โดยนำเสนอเนื้อหาในลักษณะบทความทางวิชาการ ได้แก่ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ และเป็นวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่สำนักหอสมุดกลาง/ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดให้บริการ

วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง วารสารวิชาการที่ผลิตและเผยแพร่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นทรัพยากรสารสนเทศประเภทไม่ตีพิมพ์ (non-printed material) ทั้งในฐานข้อมูลที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงบอกรับเป็นสมาชิก และแหล่งสารสนเทศวารสารอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอกที่กำลังศึกษาในคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ห้วหมาก

ปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ หมายถึง ข้อขัดข้อง อุปสรรค หรือความไม่สะดวกในการเข้าใช้บริการวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ 3 ด้าน คือ ด้านการใช้ ด้านการสืบค้น และด้านการให้บริการวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์

ปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ข้อขัดข้อง อุปสรรค หรือความไม่สะดวกในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ 3 ด้าน คือ ด้านการใช้ ด้านการสืบค้น และด้านการให้บริการวารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. ทราบถึงความแตกต่างในการใช้วารสารวิชาการระหว่างรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. ทราบถึงปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
4. ได้แนวทางในการคัดเลือก/จัดหาวารสารวิชาการให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
5. ได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาและจัดบริการวารสารวิชาการให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวารสารวิชาการ
 - 1.1 ความหมายของวารสาร
 - 1.2 ความหมายและความสำคัญของวารสารวิชาการ
 - 1.3 ประเภทวารสารวิชาการ
 - 1.4 ลักษณะเฉพาะของวารสารวิชาการ
 - 1.5 องค์ประกอบของวารสารวิชาการ
 - 1.6 เกณฑ์การประเมินวารสารวิชาการไทยและต่างประเทศ
 - 1.7 รูปแบบของวารสารวิชาการ
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาการใช้
 - 2.1 การศึกษาการใช้
 - 2.2 การสำรวจทัศนคติของผู้ใช้
 - 2.3 ประโยชน์ของการศึกษาผู้ใช้
3. ห้องสมุดกฎหมายกับการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ
 - 3.1 ความหมายของห้องสมุดกฎหมาย
 - 3.2 ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดกฎหมาย
 - 3.3 ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดกฎหมาย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการใช้วารสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

4.1 งานวิจัยในประเทศไทย

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวารสารวิชาการ

ความหมายของวารสาร

คำว่า วารสาร มีนักวิชาการให้ความหมายไว้ ดังนี้

จารุวรรณ สินธุโสภณ (2521, หน้า 90) ให้ความหมายว่า วารสาร (periodical) คือ สิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่ง มีกำหนดตีพิมพ์ที่แน่นอนหรือค่อนข้างแน่นอน วารสารชื่อหนึ่งจะมีลักษณะรูปเล่มภายนอกเหมือนกันทุกฉบับ มีเลขกำกับฉบับ ระบุให้ทราบวันเดือนปีที่ออก และทราบลำดับของแต่ละฉบับในชุด มีบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการแขนงนั้น ๆ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2546, หน้า 27) ให้ความหมายว่า วารสาร (journal) คือ ทรัพยากรสารสนเทศที่ออกเผยแพร่เป็นประจำอย่างต่อเนื่องและมีวาระการออกสม่ำเสมอ วารสารให้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ รายงานความก้าวหน้าทางวิชาการ กิจกรรม หรือผลงานในแขนงวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเขียนเป็นบทความโดยนักวิชาการหลายคน วารสารหรือมีความจำเป็นสำหรับสถาบันบริการสารสนเทศทุกประเภท กำหนดออกของวารสารมีวาระต่าง ๆ ดังนี้

1. รายสัปดาห์ (weekly) กำหนดออกทุกสัปดาห์
2. รายปักษ์ (fortnight) กำหนดออกเดือนละ 2 ครั้ง
3. รายเดือน (monthly) กำหนดออกเดือนละ 1 ครั้ง
4. รายสองเดือน (bimonthly) กำหนดออกทุก 2 เดือน
5. รายสามเดือน (quarterly) กำหนดออกทุก 3 เดือน
6. รายครึ่งปี (semi-annual) กำหนดออกปีละ 2 ครั้ง
7. รายปี (annual) กำหนดออกปีละ 1 ครั้ง

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2548, หน้า 86) ให้ความหมายว่า วารสาร (periodical) เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีกำหนดการออก มีเนื้อหาทันสมัย ทันเหตุการณ์ และจัดพิมพ์อย่างต่อเนื่อง มีกำหนดออกแน่นอนเป็นวาระต่าง ๆ เนื้อหาประกอบด้วยเรื่องราวหลาย ๆ เรื่อง เขียนในลักษณะของบทความ เช่น รายเดือน รายสัปดาห์ เป็นต้น มีทั้งวารสารวิชาการและนิตยสาร การจัดเก็บโดยแยกวารสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยเรียงตามอักษรของชื่อวารสาร

ชุติมา สัจจามันท์ (2553, หน้า 29) ให้ความหมายว่า วารสาร (periodical) คือ สิ่งพิมพ์ที่มีชื่อจำหน่าย และมีกำหนดออกต่อเนื่องกัน เช่น รายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน อาจจำแนกเป็นประเภท วารสารวิชาการ วารสารปริทัศน์ วารสารทั่วไปหรือนิตยสาร (magazine) วารสารให้สารสนเทศที่ทันสมัย เพราะงานเขียนครั้งแรกส่วนใหญ่จะตีพิมพ์ในวารสารเป็นอันดับแรก

พิมลพรรณ ประเสริฐวงษ์ เรพเพอร์ และคณะ (2556, หน้า 57) ให้ความหมายว่า วารสาร (periodical) เป็นสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่พิมพ์ออกเผยแพร่โดยสม่ำเสมอ มีชื่อเรียกโดยเฉพาะ เสนอเนื้อเรื่องในรูปของบทความ แบ่งออกเป็นคอลัมน์หลายประเภท เขียนโดยผู้เขียนหลายคน ขอบเขตเนื้อหาอาจเป็นเรื่องเดียวกันหรือต่างกัน และจะจบในฉบับหรือต่อเนื่องกันจนจบในหลายฉบับก็ได้ วารสารส่วนมากมีส่วนประกอบที่คล้ายกันได้แก่ มีเลขลำดับที่ของเล่ม (volume) ฉบับที่ (number) วันเดือนปี (date) ประจำฉบับ เลขประจำวารสารสากล (International Standard Serial Number--ISSN)

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, หน้า 1,113) ให้ความหมายว่า วารสาร คือ หนังสือนี้ออกตามกำหนดเวลา พิมพ์เรื่องที่เป็นงานวิจัย หรือบทความทางวิชาการ มีผู้ตรวจรับรองคุณภาพทางวิชาการ เช่น วารสารราชบัณฑิตยสถาน วารสารศิลปากร วารสารกรมการแพทย์ เป็นต้น

บรรพต พิจิตรกำเนิด (2556ก, หน้า 180) ให้ความหมายว่า วารสาร (journal) ทรัพยากรสารสนเทศอีกประเภทหนึ่งที่รวบรวมสารสนเทศที่มีความทันต่อเหตุการณ์ มีกำหนดการพิมพ์เผยแพร่อย่างต่อเนื่อง หากจำแนกประเภทของวารสารตามลักษณะเนื้อหาที่น่าสนใจ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ วารสารทั่วไป วารสารกึ่งวิชาการ และวารสารวิชาการ โดยในแวดวงวิชาการจัดว่าวารสารวิชาการ (scholarly journal)

ถือว่าเป็นแหล่งสารสนเทศที่สำคัญยิ่ง โดยทั่วไปวารสารวิชาการมักจะมีการนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการเฉพาะเจาะจงลงไปในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งหรือมีการบูรณาการระหว่างสาขา ซึ่งผู้ใช้งานมักเป็นผู้ที่สนใจในศาสตร์นั้น ๆ อย่างจริงจัง

บรรพต พิจิตรกำเนิด (2557, หน้า 8) ให้ความหมายว่า วารสาร (journal) เป็นสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องประเภทหนึ่งที่น่าสนใจเนื้อหาบทความทางวิชาการ (scholarly article) เป็นหลัก หรือเผยแพร่ข้อมูลความรู้ ข้อค้นพบจากการวิจัยและการพัฒนาในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ การจัดประเภทของวารสารส่วนหนึ่ง มองถึงระยะเวลาการออกเผยแพร่ โดยส่วนใหญ่วารสารจะมีการเผยแพร่มากกว่า 1 ครั้งต่อปี ทั้งนี้ บางวารสารมีกำหนดออกโดยใช้ระยะเวลา เช่น รายสัปดาห์ รายเดือน รายสองเดือน รายสามเดือน หรือรายหกเดือน เป็นต้น แต่ก็มีบางวารสารโดยเฉพาะในต่างประเทศที่กำหนดการเผยแพร่วารสารอิงตามฤดูกาล เช่น Summer Winter หรือ Spring เป็นต้น

ศิริงาม แผลงชีพ (2558, หน้า 6) ให้ความหมายของวารสารว่า วารสาร (periodical) เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีกำหนดออก มีเนื้อหาทันสมัย ทันเหตุการณ์ และจัดพิมพ์อย่างต่อเนื่อง มีกำหนดออกแน่นอน เช่น รายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน รายสองเดือน เป็นต้น เนื้อหาประกอบด้วยเรื่องราวหลาย ๆ เรื่อง เขียนในลักษณะบทความ มักใช้ในความหมายของวารสารวิชาการ (journal) ที่มีเนื้อหาสาระ ความรู้ทางวิชาการ เช่น วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โคมทัศน์ รัฐศาสตร์นิเทศ เป็นต้น

จากความหมายของวารสารดังกล่าว สรุปได้ว่า วารสาร (journal) ที่มีกำหนดออกแน่นอน ระบุปีที่พิมพ์ (volume) ฉบับที่ (number) วันเดือนปี (date) วารสารแบ่งประเภทได้เป็น วารสารทั่วไปหรือนิตยสาร (magazine) วารสารกึ่งวิชาการ (review journal) และวารสารวิชาการ (scholarly journal)

ความหมายของวารสารวิชาการ

ลลิตา กิตติประสาร (2542, หน้า 8) ให้ความหมายว่า วารสารวิชาการ เป็นวารสารที่เสนอผลการค้นคว้าและวิชาการของสมาคม หรือบุคคลคณะใดคณะหนึ่ง หรือเป็นการบันทึกการประชุมทางวิชาการของสมาคมทางวิชาการ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546, หน้า 27) ให้ความหมายว่า วารสารวิชาการเป็นวารสารที่มีเนื้อหาเสนอความก้าวหน้าของวิทยาการใหม่ ๆ เช่น ทฤษฎีใหม่ ผลการวิจัย การค้นพบใหม่ เป็นต้น เป็นแหล่งสารสนเทศที่สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เนื่องจากวารสารสามารถเสนอความรู้ใหม่ได้อย่างรวดเร็ว วารสารวิชาการที่ได้รับความนิยมเชื่อถือจากผู้อ่านมักมีอายุยืนยาว ซึ่งอาจแสดงถึงคุณภาพของวารสารนั้น ๆ ด้วย

พิมลพรรณ ประเสริฐวงษ์ เรพเพอร์ และคณะ (2556, หน้า 57) ให้ความหมายว่า วารสารวิชาการ (journal) เป็นสิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์โดยสมาคมทางวิชาการ สถาบันหรือหน่วยงานวิชาการสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ขอบเขตของเนื้อเรื่องประกอบด้วยบทความ รายงาน และข่าวความเคลื่อนไหวในวงการเพื่อส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้ทันความก้าวหน้าของวิชาการนั้น ๆ เช่น คอมพิวเตอร์สารสนเทศ บรรณารักษ์ วารสารเคมีสัมพันธ์ วารสารรามคำแหง เศรษฐกิจปริทรรศน์ เป็นต้น

พรพรรณ จันทร์แดง (2557, หน้า 35) ให้ความหมายว่า วารสารวิชาการหรือวารสารเฉพาะวิชาเป็นวารสารที่ผลิตขึ้นเพื่อนักวิชาการในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ ผู้จัดทำและผู้อ่านเป็นบุคคลที่สนใจในเรื่องเดียวกัน ปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ ได้ผลิตวารสารออกมาสู่สาธารณะชนอย่างหลากหลาย เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานได้แสดงผลงานการศึกษาค้นคว้า วารสารวิชาการที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นวารสารที่มีคุณภาพต้องมีคณะกรรมการกลั่นกรองผลงาน (peer reviews) โดยคัดเลือกจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ทำหน้าที่อ่านและคัดกรองผลงานก่อนการตีพิมพ์

Cornell University Library (2019) ให้ความหมายว่า วารสารวิชาการ Scholarly journals หรือเรียกอีกอย่างว่า Academic journals หรือ Refereed journals คือ วารสารที่ได้รับการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ตรวจสอบเหล่านี้ต้องให้ความเห็นว่า บทความต้นฉบับมีความถูกต้องก่อนที่จะเผยแพร่

จากความหมายของวารสารวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า วารสารวิชาการ (scholarly journals/academic journals) คือ วารสารที่มีเนื้อหาทันสมัย นำเสนอความก้าวหน้าของสาขาวิชาต่าง ๆ วารสารวิชาการเป็นวารสารที่มีคุณภาพ เพราะได้รับการตรวจสอบ (peer reviews) โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา

ความสำคัญของวารสารวิชาการ

ชัยเลิศ ปรีสุทธรกุล (2555, หน้า 150) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวารสารวิชาการ ดังนี้

1. บทความในวารสารวิชาการมีความเป็นปัจจุบันและทันสมัยมากกว่าหนังสือ นักวิจัยจึงมักได้แนวคิดใหม่ ๆ จากบทความในวารสารวิชาการมากกว่าหนังสือ
2. เนื้อหาที่เป็นที่น่าสนใจในแต่ละช่วงเวลาหรืองานวิจัยบางประเภทจะได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเท่านั้น และไม่ได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ
3. ผู้เชี่ยวชาญบางสาขาวิชาไม่นิยมเขียนหนังสือ แต่นิยมเขียนบทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเพื่อเผยแพร่ในแวดวงวิชาชีพ มักพบเสมอว่า นักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนิยมเขียนบทความวิจัยบทความวิชาการ เมื่อทำวิจัยหรือค้นพบความรู้ใหม่ ๆ และตีพิมพ์เผยแพร่ลงในวารสาร
4. วารสารวิชาการที่มีการทำสาระสังเขปของบทความแต่ละบทความ สาระสังเขปจะเป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้า อ้างอิง เนื่องจากผู้ใช้สามารถค้นหาคำตอบที่ต้องการได้จากสาระสังเขปทันที
5. วารสารวิชาการที่มีดัชนีท้ายเล่ม หรือดัชนีรวมเล่มประจำปี มีประโยชน์ต่อผู้ใช้ในการค้นคว้า วรรณกรรมหรือเรื่องที่ต้องการ เช่น “วารสารห้องสมุด” “Library Journal” เป็นต้น

วารสารเป็นแหล่งข้อมูลทั้งด้านวิชาการและข่าวสารต่าง ๆ เพื่อศึกษาค้นคว้า เป็นแหล่ง ข้อมูลปฐมภูมิ (primary source) ที่ให้ความรู้ใหม่ ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์และเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมและโลกปัจจุบัน มีเนื้อหาข่าวสารที่เน้นในสาขาใดสาขาหนึ่ง พิมพ์เผยแพร่สม่ำเสมอและต่อเนื่องกันในกำหนดที่แน่นอน โดยไม่ระบุระยะเวลาสิ้นสุดเสนอข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย รวดเร็วและเป็นปัจจุบัน วารสารมีหลายประเภท คือ วารสารวิชาการ วารสารสารคดี และวารสารบันเทิงคดี

บรรพต พิจิตรกำเนิด (2557, หน้า 39, 44) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวารสารวิชาการ ดังนี้ วารสารวิชาการ ตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Scholarly journals หรือบางครั้งอาจใช้คำว่า Academic journals หรือ Refereed journals วารสารวิชาการเป็นสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

ที่มีความสำคัญในทางวิชาการอย่างมาก ซึ่งมีความแตกต่างจากสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องประเภทอื่น ๆ เนื่องจากมีผลกระทบต่อผู้นำข้อมูลความรู้ไปใช้ประโยชน์ ดังนั้น การทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของวารสารวิชาการที่อาศัยเกณฑ์คุณภาพของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยเป็นเครื่องมือช่วยจำแนกวารสารวิชาการ นอกจากนี้ลักษณะเฉพาะของวารสารวิชาการไม่เพียงแต่การจัดทำให้วารสารสำเร็จเสร็จสิ้นพร้อมให้บริการเท่านั้น หากแต่จำเป็นต้องพิจารณาถ่วงดุลอย่างรอบคอบของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่กองบรรณาธิการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้เขียนบทความ ที่จำเป็นต้องควบคุมให้อยู่ในเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดขึ้น

จากความสำคัญของวารสารวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า วารสารวิชาการมีความสำคัญเพราะเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการที่มีความทันสมัย นำเสนอความรู้ใหม่ของสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน วารสารวิชาการยังมีความสำคัญในด้านการนำไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากวารสารวิชาการมีการประเมินโดยมีเกณฑ์ในการตรวจสอบคุณภาพวารสาร ทำให้สามารถเลือกและนำไปใช้ประโยชน์ในงานวิชาการได้เป็นอย่างดี

ประเภทวารสารวิชาการ

บรรพต พิจิตรกำเนิด (2557, หน้า 39-40) จำแนกประเภทวารสารวิชาการ ดังนี้

1. จำแนกวารสารวิชาการตามการยอมรับ การจำแนกวารสารวิชาการด้วยวิธีการนี้ต้องพิจารณาถึงหน่วยงานหรือองค์กรที่ทำหน้าที่พิจารณาคุณภาพ โดยจะพิจารณาคุณภาพของวารสารวิชาการจากค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิง (Journal Impact Factor--JIF) ในต่างประเทศให้การยอมรับฐานข้อมูล Web of Science ของบริษัท Thompson Router และฐานข้อมูล Scopus ของบริษัท Elsevier สำหรับแวดวงวิชาการในประเทศไทยให้การยอมรับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Center--TCI) อยู่ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยแบ่งวารสารวิชาการออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 วารสารวิชาการระดับนานาชาติ

1.2 วารสารวิชาการระดับชาติ

2. จำแนกวารสารวิชาการตามการนำเสนอเนื้อหา สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ

2.1 วารสารวิชาการทั่วไป ขอบเขตการนำเสนอเนื้อหาถูกกำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ เช่น วารสารวิจัย มสศ. สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สามารถเผยแพร่บทความเกี่ยวกับสาขาวิชาต่าง ๆ ภายใต้อสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อาทิ บทความเกี่ยวกับกฎหมาย การเมืองการปกครอง การใช้ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

2.2 วารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชา ขอบเขตการนำเสนอเนื้อหาถูกกำหนดสาขาใดสาขาหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น วารสารห้องสมุด เนื้อหาภายในวารสารจะเป็นบทความที่เกี่ยวกับงานห้องสมุดในแง่มุมต่าง ๆ เท่านั้น จะไม่สามารถนำบทความที่มีเนื้อหา นอกเหนือจากที่กำหนดมาลงเผยแพร่ได้

ลักษณะเฉพาะของวารสารวิชาการ

บรรพต พิจิตรกำเนิด (2557, หน้า 41) ลักษณะเฉพาะของวารสารวารสารวิชาการ โดยทั่วไปก็เหมือนสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องประเภทอื่น ๆ ที่มีผู้จัดทำหรือกองบรรณาธิการ ซึ่งทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในส่วนต่าง ๆ และรวบรวมบทความจากผู้เขียนบทความ แต่มีลักษณะที่แตกต่างจากสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องประเภทอื่น ๆ คือ กระบวนการผลิตที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงของกลุ่มบุคคล 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กองบรรณาธิการ เป็นกลุ่มบุคคลที่แต่งตั้งขึ้นให้ทำหน้าที่วางแผนการดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวารสารวิชาการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนดนอกจากนั้นต้องรวบรวม ตรวจสอบ คัดเลือกหรือควบคุมเนื้อหาให้เป็นไปตามนโยบายการผลิตที่กำหนดไว้ ตลอดจนการทำหน้าที่ในการติดต่อประสานงานระหว่างผู้เชี่ยวชาญที่เชิญมาพิจารณาบทความทั้งหมดกับผู้เขียนบทความที่ส่งบทความเข้ามาให้พิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการนั้น

2. ผู้เชี่ยวชาญ เป็นกลุ่มบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาโดยตรง หรือมีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องที่กองบรรณาธิการเห็นสมควรและเชิญมาทำหน้าที่อ่าน วิพากษ์ และ

เลือกสรร (refereed) เนื้อหาของบทความวารสารที่มีคุณภาพเพื่อนำไปทำการตีพิมพ์ ทั้งนี้ จำนวนของผู้เชี่ยวชาญในการทำหน้าที่แต่ละครั้งขึ้นอยู่กับนโยบายจากกองบรรณาธิการของวารสารวิชาการแต่ละฉบับจะเห็นสมควร แต่ควรเป็นไปตามหลักเกณฑ์คุณภาพวารสารวิชาการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

3. ผู้เขียนบทความ เป็นอีกกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญ เพราะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แนวคิด ทฤษฎีใหม่ ๆ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าวิจัย ทั้งนี้ผู้เขียนจะต้องแสดงออกถึงความอุตสาหะทางวิชาการ โดยจะเห็นได้จากการอ้างอิง (reference) ข้อความที่ได้จากการอ่านของนักวิชาการท่านอื่น นอกจากนี้ผู้เขียนบทความต้องศึกษารูปแบบการจัดพิมพ์และดำเนินการจัดพิมพ์ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของวารสารวิชาการแต่ละฉบับอย่างถูกต้อง

การเลือกวารสารวิชาการ

ชุดิมา สัจจามันท์ และ สิปาน ทรัพย์ทอง (2546, หน้า 353-354) ได้นำเสนอองค์ประกอบในการพิจารณาและประเมินคุณค่าวารสารวิชาการ มีดังนี้

1. ลักษณะทางกายภาพ พิจารณาจากปกวารสาร หน้าปกใน สารบัญ รูปเล่ม และการพิมพ์

1.1 ปกของวารสาร มีข้อมูลชื่อเต็มของวารสาร ปีที่ (volume) ฉบับที่หรือเล่มที่ (number) วัน เดือน ปี ประจำฉบับ และเลขมาตรฐานสากลประจำวารสาร

1.2 หน้าปกใน มีรายละเอียดเช่นเดียวกับที่ปกวารสารและข้อมูลอื่นๆ เพิ่มเติม ได้แก่ กำหนดออกของวารสาร วัตถุประสงค์ในการจัดทำคณะผู้จัดทำเช่น รายชื่อบรรณาธิการ กองบรรณาธิการ หน่วยงานที่จัดทำ สำนักงานที่ติดต่อ ราคาจำหน่าย และราคาบอกรับสมาชิก

1.3 หน้าสารบัญ หน้าสารบัญควรมีชื่อเต็มของบทความ ชื่อผู้เขียนและเลขหน้าแรกที่เริ่มต้นบทความและเรียงลำดับต่อเนื่อง หน้าสารบัญของวารสารวิชาการอาจเป็นหน้าสารบัญโดยเฉพาะ หรือ อาจปรากฏอยู่บนปกหน้าหรือปกหลัง

1.4 รูปเล่มการพิมพ์ เป็นการพิจารณาขนาดของรูปเล่มที่ได้มาตรฐาน พิมพ์ด้วยกระดาษที่มีคุณภาพดี ตัวอักษรอ่านง่าย ชัดเจน มีภาพประกอบ รวมถึงตาราง กราฟ แผนภูมิ แผนที่และครรชน

2. เนื้อหาและการนำเสนอเนื้อหา พิจารณาจากบทความที่น่าสนใจและวิธีเขียนบทความที่น่าสนใจในวารสารวิชาการมีทั้งบทความวิชาการ บทความปริทัศน์ และบทความวิจัย และควรมีการนำเสนอบทความลักษณะ ดังนี้

2.1 มีชื่อผู้เขียนบทความปรากฏอยู่กับชื่อบทความ และมีข้อความแนะนำผู้เขียนปรากฏในลักษณะเชิงอรรถ หรืออยู่ท้ายเล่ม ทั้งนี้ผู้เขียนควรมีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์เป็นที่น่าเชื่อถือ

2.2 มีสาระสังเขปหรือบทคัดย่อ และถ้าบทความนั้นไม่ได้เขียนเป็นภาษาอังกฤษ และไม่มีบทแปลประกอบ ควรทำสาระสังเขปเป็นภาษาอังกฤษ

2.3 มีชื่อบทความที่กะทัดรัดตรงตามเนื้อหา บทความวิชาการควรประกอบด้วย บทนำเนื้อหา บทสรุป การอ้างอิง (ในรูปเชิงอรรถ/นาม-ปี/หมายเลข และบรรณานุกรม) ส่วนบทความวิจัยควรแบ่งเนื้อหาเป็นบทนำ วิธีการ บทวิเคราะห์ วิจัย บทสรุป และการอ้างอิง

2.4 มีคณะกรรมการกลั่นกรองต้นฉบับ (peer review)

2.5 มีหลักฐานและการอ้างอิงทางวิชาการในการเขียนบทความ เช่น เอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม

2.6 ใช้ภาษาในการเขียนบทความที่มีลักษณะเป็นภาษาวิชาการ ชัดเจน ถูกต้อง และตรงตามความหมาย

องค์ประกอบของวารสารวิชาการ

จุฑา วิทยาอุทกกุล (2556ก, หน้า 41) กล่าวว่า เนื้อหาในวารสารวิชาการ ประกอบด้วย บทความวิจัย (research article) หรือบทความนิพนธ์ต้นฉบับ (original article) บทความปริทัศน์ (review article) และบทวิจารณ์หนังสือ (book review) โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

บทความวิจัย (research article)

ปรัชญนันท์ นิลสุข (2560) ได้ให้ความหมายว่า บทความวิจัย หมายถึง บทความจากผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ โดยมีขนาดความยาว 3-20 หน้ากระดาษ เป็นบทความที่เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ และบทความที่เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยหรือบทความที่เป็นการสรุปงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

1. ชื่อเรื่อง (topic)
2. บทคัดย่อ (abstracts)
3. บทนำ (introduction)
4. วัตถุประสงค์การวิจัย (objective)
5. ขอบเขตการวิจัย (methods)
6. วิธีการวิจัย (research methods)
7. ผลการวิจัย (results)
8. อภิปรายผล (discussion)
9. บทสรุป (conclusion)
10. รายการอ้างอิง (references)

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และวันเพ็ญ ผินเผือก (2551, หน้า 54) ได้กล่าวถึงหลักการเขียนบทความวิจัย ดังนี้

1. การเสนอเนื้อหา ควรนำเสนอสาระสำคัญจากงานวิจัยโดยตรงไปตรงมาชัดเจน ถูกต้อง สมบูรณ์ จนผู้อ่านสามารถทำวิจัยในลักษณะเดียวกันได้
2. ใช้ภาษาทางการ ควรใช้ภาษาทางการที่เป็นมาตรฐาน มีความเหมาะสมกับผู้อ่านที่เป็นนักวิชาการและใช้ภาษาถูกต้องตามหลักภาษา
3. การลำดับเนื้อหา ควรจัดลำดับเป็นไปตามหลักการวิจัย มีความต่อเนื่องตั้งแต่ต้นไปจนถึงการสรุปและการอภิปรายผลการวิจัย แต่ละหน้ามีประโยคสำคัญ และมีความเชื่อมโยงถึงกัน เนื้อหาในแต่ละย่อหน้ามีการลำดับความต่อเนื่องราบรื่นตามหลักการเขียนย่อหน้า

4. การใช้คำศัพท์ ควรใช้คำศัพท์ทางวิชาการ เลือกคำศัพท์ที่มีการบัญญัติเป็นทางการ หรือคำศัพท์ที่ได้รับการรับรองใช้กันแพร่หลาย หากเป็นคำศัพท์ใหม่จากภาษาต่างประเทศควรมีวงเล็บกำกับ และเลือกใช้คำนั้นตลอดบทความวิจัย

5. การเขียนประโยค ควรเขียนเป็นประโยคที่สมบูรณ์ และพยายามใช้ประโยคสั้น หลีกเลี่ยงประโยคที่ซับซ้อน ควรระมัดระวังใช้เครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้องทุกประโยค

โดยสรุป บทความวิจัย (research article) คือ การนำเสนอผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย การดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ โดยเป็นการเขียนแบบกระชับ มีการอ้างอิงเอกสารตามรูปแบบที่กำหนด และมีหลักการเขียนและใช้ภาษาแบบเป็นทางการ

บทความวิชาการ (academic article)

เกศินี จุฑาวิจิตร (2557, หน้า 76) ได้ให้ความหมายของบทความวิชาการไว้ว่า คือ บทความที่มุ่งเสนอสาระความรู้เฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในทางวิชาการแขนงต่าง ๆ เป็นกิจกรรมทางปัญญาที่มุ่งให้เกิดการต่อยอดและการแตกแขนงทางวิชาการเป็นสำคัญ

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และวันเพ็ญ ผินเผือก (2551, หน้า 3) บทความทางวิชาการ หมายถึง งานเขียนทางวิชาการซึ่งมีการกำหนดประเด็นที่ต้องการอธิบายหรือวิเคราะห์อย่างชัดเจน ทั้งนี้ มีการวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าว ตามหลักวิชาการจนสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในประเด็นนั้นได้ อาจเป็นการนำความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาประมวลร้อยเรียงเพื่อวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยที่ผู้เขียนแสดงทัศนะทางวิชาการของตนได้อย่างชัดเจนด้วย

รุ่งฤดี แผลงสร (2557, หน้า 155-156) กล่าวว่า บทความวิชาการ คือ บทความที่ผู้เขียน เขียนจากการรวบรวมความรู้ ความคิด ประสบการณ์ในสาขาวิชาที่ตนเองเชี่ยวชาญ หรือสนใจ โดยการค้นคว้ารวบรวมจากการอ่านหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการเขียนบทความวิชาการ ลักษณะของบทความวิชาการที่สำคัญคือ ผู้เขียนต้องมีความเข้าใจหลักการของศาสตร์สาขานั้น ๆ อย่างกระจ่างชัดเจน

เพื่อนำมาเขียนบทความวิชาการได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และน่าเชื่อถือ

การใช้ภาษาในการเขียนบทความวิชาการ มีดังนี้

1. การใช้ภาษาแบบเป็นทางการระดับมาตรฐานราชการ บางครั้งใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการระดับกึ่งทางการได้บ้าง แต่จะไม่ใช้ภาษาระดับสนทนา
2. ใช้ถ้อยคำที่มีความหมาย เข้าใจง่าย มีความกระชับ มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ และมีการแสดงเหตุผลตามหลักตรรกะ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปหรือการอ้างอิงข้อมูลอย่างชัดเจน
3. ผู้เขียนสามารถใช้ศัพท์เฉพาะหรือศัพท์เทคนิคได้ ซึ่งควรเป็นศัพท์บัญญัติหรือคำทับศัพท์ที่ราชบัณฑิตยสถานกำหนดไว้
4. บทความวิชาการใช้บรรยายโวหารเป็นโวหารหลักและอาจใช้สาธกโวหารหรืออุปมาโวหารประกอบ เพื่ออธิบายเรื่องให้กระจ่างชัดได้

การเขียนบทความวิชาการทางด้านนิติศาสตร์ สุณีย์ มัลลิกะมาลย์ (2549, หน้า 7) ได้นิยามความหมาย ดังนี้

1. การเสนอข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมาย
2. การเสนอทฤษฎีหรือความคิดใหม่
3. การเสนอกฎหมายต่างประเทศเชิงเปรียบเทียบ
4. การเสนอการประยุกต์ใช้กฎหมาย
5. การวิเคราะห์กฎหมายบางมาตรา/คำพิพากษา/คำวินิจฉัย
6. การตีความกฎหมาย/การเสนอกฎหมายใหม่

โดยสรุป บทความวิชาการ (academic article) คือ งานเขียนในเรื่องที่น่าสนใจ เป็นความรู้ใหม่ในแต่ละสาขาวิชา บทความวิชาการต้องมีการวิเคราะห์ประเด็นตามหลักวิชาการ มีการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี แล้วนำมาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อสนับสนุนแนวความคิดและสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในประเด็นนั้นได้ โดยใช้ภาษาแบบเป็นทางการหรือกึ่งทางการ และบทความวิชาการทางด้านนิติศาสตร์ คือ การนำเสนอข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ทฤษฎี การวิเคราะห์กฎหมาย การตีความ และการเสนอกฎหมายใหม่

บทปริทัศน์ หรือบทความปริทัศน์ (review article)

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2557) ให้ความหมาย บทความปริทัศน์ (review article) ไว้ ดังนี้

1. คือ การสำรวจงานวิจัยที่มีอยู่แล้ว
2. คือ บทความประเภทประมวลความรู้ในเรื่องหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง
3. คือ บทความที่แสดงการเคลื่อนไหว ความเป็นมา เป็นไป และชี้แนะทางการทำวิจัยที่ควรเกิดขึ้น
4. คือ การประเมินสถานะความรู้ที่ผ่านมา
5. คือ การให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน ถกเถียง ตีความ อภิปราย ชี้แนะทาง ให้ข้อเสนอแนะบอกทางบวก ทางลบ
6. คือ บทความที่เรียบเรียงโดยมีการวิเคราะห์ วิจัย เปรียบเทียบวรรณกรรมที่มีการดำเนินการมาแล้วจนถึงปัจจุบัน สังเคราะห์ให้เกิดความรู้ที่แสดงภาพของงานวิจัยในหัวข้อเรื่องที่ศึกษา

มณีนัย ทองอยู่ และดารารัตน์ เมตตาริกานนท์ (2561) ได้ให้ความหมายว่า บทปริทัศน์หรือบทความปริทัศน์ หมายถึง บทความทางวิชาการที่มีการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์องค์ความรู้ในเรื่องเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้ง รอบด้าน และเป็นระบบ รวมทั้งมีการอภิปรายผลในเรื่องที่ศึกษาให้เห็นถึงแนวโน้มว่าเป็นไปในทิศทางใด มีข้อดีและข้อเสียหรือจุดแข็งจุดอ่อนขององค์ความรู้อย่างไร ตามทัศนะทางวิชาการของผู้เขียน

เกศินี จุฑาวิจิตร (2557, หน้า 129-130) บทปริทัศน์ เป็นงานเขียนวิจารณ์ประเภทหนึ่งที่มีขนาดไม่ยาวนานนัก จุดมุ่งหมายสำคัญของการเขียนอยู่ที่การแนะนำวรรณกรรมหรือศิลปกรรมแขนงต่าง ๆ ให้เป็นที่รู้จักสำหรับบุคคลทั่วไปในวงกว้างและให้เป็นที่สนใจสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ อีกนัยหนึ่งบทปริทัศน์ คือ บทสรุปโดยย่อเชิงวิจารณ์ที่นำเสนอว่า วรรณกรรมหรือศิลปกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น ควรค่าแก่การหาซื้อ หาอ่าน ไปชม หรือไม่ อย่างไร ด้วยเหตุใด ปัจจุบันหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสารต่าง ๆ มักมีคอลัมน์เกี่ยวกับการปริทัศน์เป็นคอลัมน์ประจำ บางฉบับอาจมีเฉพาะบทปริทัศน์วรรณกรรม บางฉบับอาจมีทั้งดนตรี ภาพยนตร์ ละคร ฯลฯ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายเป็นสำคัญ

โดยสรุป บทความปริทัศน์ (review article) คือ บทความทางวิชาการที่มีการศึกษาค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งอภิปรายผล

ในเรื่องที่ศึกษาให้เห็นถึงแนวโน้มว่าเป็นไปในทิศทางใดตามทัศนะทางวิชาการของผู้เขียน

บทวิจารณ์หนังสือ (book review)

บุญยืน จุลทอง (2542, หน้า 153-154) การวิจารณ์หนังสือ เป็นการพิจารณาลักษณะของหนังสือถึงข้อดีและข้อบกพร่องอย่างละเอียด เพื่อชี้ให้เห็นคุณค่าของหนังสือเล่มนั้น ๆ โดยผู้วิจารณ์ที่ดีต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นนักอ่านหนังสือโดยแท้ คือ อ่านสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย อ่านหนังสือทุกอย่างทุกประเภท จนเกิดความสามารถและความเข้าใจในการเปรียบเทียบถึงความแตกต่างและความคล้ายคลึงของหนังสือแต่ละเรื่องได้
2. พยายามศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องของหนังสือ ให้มีความเข้าใจกว้างขวางขึ้นในเรื่องขอบเขต ลักษณะที่สำคัญของหนังสือแต่ละประเภท วิธีการวิจารณ์ เป็นต้น จะได้นำความรู้ด้านนี้มาเป็นสิ่งประกอบการพิจารณาในการวิจารณ์
3. พยายามทำความรู้จัก (รู้จักงานและชีวิต) และศึกษานักเขียนให้มากที่สุด เพื่อให้เข้าใจในแนวการเขียน ทศนคติหรือความคิดเห็นที่ปรากฏเด่นในงานประพันธ์ ตลอดจนลีลาการเขียน
4. มีความสามารถในการอ่านและมีวิจารณ์ญาณอันดี คือ มีความเฉียบแหลมที่จะหยั่งรู้ถึงแก่นแท้ของหนังสือเรื่องนั้น ๆ และสามารถแยกแยะเนื้อความออกจากพลความได้
5. มีธรรมชาติในการวิจารณ์ คือ วิจารณ์ด้วยความรอบรู้ ด้วยเหตุผล และด้วยความเที่ยงตรง ปราศจากอคติ

โดยสรุป บทวิจารณ์หนังสือ (book review) คือ บทความที่เขียนขึ้นเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์หนังสือหรือตำราทางวิชาการเล่มใดเล่มหนึ่งอย่างเป็นวิชาการ โดยผู้วิจารณ์มีความรู้เกี่ยวกับศาสตร์สาขานั้น และใช้หลักวิชาและดุลพินิจในการวิจารณ์หนังสือ บทวิจารณ์หนังสือจะปรากฏอยู่ช่วงท้ายของวารสารวิชาการ โดยวารสารวิชาการจะมีบทวิจารณ์หนังสือหรือไม่ขึ้นอยู่กับนโยบายการตีพิมพ์เผยแพร่ของวารสารวิชาการชื่อนั้น ๆ

เกณฑ์การประเมินวารสารวิชาการไทย

เกณฑ์ประเมินคุณภาพวารสารวิชาการที่ใช้ประเมินคุณภาพวารสารวิชาการของประเทศไทย โดยศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index Center--TCI) ได้กำหนดเกณฑ์เชิงปริมาณในการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI รอบที่ 4 พ.ศ. 2563-2567 มีเกณฑ์ดังนี้ (ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย, 2562)

เกณฑ์หลัก (เป็นเกณฑ์ที่ไม่คิดเป็นคะแนน แต่วารสารกลุ่ม 1 ต้องผ่านเกณฑ์หลักนี้ทุกข้อ)

1. วารสารต้องออกตรงตามเวลาที่กำหนด
2. วารสารมีเลขมาตรฐานสากลประจำวารสาร (ISSN) ที่จดทะเบียนถูกต้อง

ตามหลักสากล

3. วารสารต้องมีเว็บไซต์ที่มีข้อมูลครบถ้วน
4. บทความมีรูปแบบการตีพิมพ์ที่ได้มาตรฐาน

เกณฑ์รอง (เป็นเกณฑ์ที่คิดเป็นคะแนน โดยมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน)

1. วารสารต้องมี Citation ที่ตรวจสอบได้จากฐานข้อมูล TCI
2. วารสารต้องมีกองบรรณาธิการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมาจากหลากหลายหน่วยงาน
3. วารสารต้องตีพิมพ์บทความที่มีผู้สนับสนุนมาจากหลากหลายหน่วยงานทั้งภายใน

และภายนอก

4. วารสารมีรูปแบบการอ้างอิงที่ถูกต้องตามมาตรฐาน
5. วารสารมีกระบวนการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนตีพิมพ์
6. วารสารต้องมีระบบการจัดการวารสารแบบออนไลน์
7. คุณภาพของบทความในวารสาร
8. เกณฑ์คุณภาพอื่น ๆ

การพิจารณาประเมินกลุ่มวารสาร

กลุ่มที่ 1 : วารสารที่ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI (ระยะเวลา 5 ปี จนถึง 31 ธันวาคม 2567) และอยู่ในฐานข้อมูล TCI และจะถูกคัดเลือกเข้าสู่ฐานข้อมูล ASEAN Citation Index--ACI) พิจารณาจากวารสารที่ผ่านเกณฑ์หลักทุกข้อ และมีคะแนนใน

เกณฑ์รองรวมกันไม่ต่ำกว่า 16 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน) หรือเป็นวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูล Scopus และ/หรือ Web of Science

กลุ่มที่ 2 : วารสารที่ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI (ระยะเวลา 5 ปี จนถึง 31 ธันวาคม 2567) และอยู่ในฐานข้อมูล TCI แต่อยู่ในระหว่างการปรับปรุงคุณภาพพิจารณาจากวารสารที่ผ่านเกณฑ์หลักบางข้อ และมีคะแนนในเกณฑ์รองรวมกัน ตั้งแต่ 10 คะแนนขึ้นไป (จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน)

กลุ่มที่ 3 : วารสารที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพ และอาจไม่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูล TCI ในอนาคต พิจารณาจากวารสารที่ไม่ผ่านเกณฑ์หลัก หรือ มีคะแนนในเกณฑ์รองรวมกันต่ำกว่า 10 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน) หรือไม่ส่งข้อมูลเพื่อขอรับการประเมินภายในระยะเวลาที่กำหนด

เกณฑ์ประเมินคุณภาพวารสารวิชาการต่างประเทศ

จุฬาราชวิทยาลัย (2556ข, หน้า 8-10) ได้กล่าวว่า การพิจารณาว่าวารสารทางวิชาการใดมีคุณภาพสูงเป็นที่ยอมรับนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นวารสารจะมีรูปแบบทางธุรกิจเป็น Traditional Subscription-Based model หรือ Open Access model สิ่งที่ต้องพิจารณามากที่สุด คือ คุณภาพของวารสาร การประเมินคุณภาพวารสารโดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพ ได้แก่ การตัดสินใจของกลุ่มผู้อ่านว่าเนื้อหาทางวิชาการมีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เหมาะกับท้องถิ่นหรือมุ่งสู่แสดงความเป็นนานาชาติ การตัดสินใจของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ ว่า บทความมีคุณภาพ มีความถูกต้องทั้งด้านภาษาและกระบวนการศึกษาวิจัย มีระบบ peer review ที่ได้มาตรฐาน และสำนักพิมพ์มีชื่อเสียงเชื่อถือได้ นอกจากนั้น ปัจจุบันวารสาร Open Access เริ่มนำเสนอวิธีการประเมินแบบใหม่โดยให้ผู้อ่านมีส่วนร่วม ที่เรียกว่า Public peer review หรือ Open peer review อย่างไรก็ตามการประเมินในเชิงคุณภาพใช้เวลาและกำลังคนค่อนข้างมาก ดังนั้นการประเมินโดยใช้วิธีการเชิงปริมาณหรือวัดด้วยตัวเลขอาจเป็นวิธีที่สะดวกรวดเร็วกว่าดัชนีเชิงปริมาณที่ได้รับความนิยมและใช้กันอย่างต่อเนื่องมานานกว่า 50 ปี คือ ค่า Journal Impact Factor (JIF) หรือที่นิยมเรียกกันสั้น ๆ ว่าค่า Impact factor (IF) สืบค้นได้จากฐานข้อมูล Journal Citation Reports (JCR) ของบริษัท Thomson Reuters นอกจากนั้น

ยังมีค่า SJR จากฐานข้อมูล Scopus ของบริษัท Elsevier และดัชนีชนิดอื่น ๆ อีก เช่นค่า Quartile ของวารสาร Eigenfactor SNIP h-index g-index เป็นต้น นอกจากดัชนีประเภท Citation-based journal metrics ที่เรารู้จักกันดีแล้ว ปัจจุบันยังมีการคิดค้นวิธีการประเมินใหม่ ๆ ที่เหมาะสำหรับวารสาร Open Access โดยเฉพาะ เช่นดัชนีประเภท Article-level metrics คือ วัดปริมาณการใช้บทความ โดยดูจาก HTML page views และ PDF downloads หรือดัชนีทางเลือก Almetrics (alternative metrics) คือ ประเมินความคิดเห็นของผู้อ่าน โดยดูจาก Comments notes star rating และการแบ่งปันผ่านเครื่องมือเครือข่ายทางสังคมต่าง ๆ บนโลกออนไลน์ เช่น CiteULike Mendeley Facebook เป็นต้น ซึ่งดัชนีแบบนี้นำมาประยุกต์ใช้จริงแล้วในวารสารหลายชื่อ เช่น PloS BMC และ BMJ Open เป็นต้น

สำหรับงานวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์และศิลปกรรม มักไม่นิยมการอ้างอิงบทความมากนัก การประเมินคุณภาพของวารสารในสาขาดังกล่าว มักใช้การอ่านและประเมินคุณภาพโดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิและการเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติเป็นหลัก มูลนิธิ European Science Foundation ของกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ได้จัดทำดัชนีเพื่อการจัดอันดับวารสารในสาขามนุษยศาสตร์ เรียกว่า European Reference Index for Humanities (ERIH)

เกณฑ์ประเมินคุณภาพวารสารวิชาการ Open Access ของ Directory of Open Access Journals--DOAJ หรือฐานข้อมูลวารสารวิชาการแบบเปิด ได้จัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในชื่อว่า หลักความโปร่งใสของวารสาร (principles of transparency) จำนวน 16 ข้อ สำหรับให้วารสารทุกประเภทแสดงข้อมูลและปฏิบัติตามแนวทางเหล่านี้ไว้บนเว็บไซต์ มีเกณฑ์ดังนี้ (ชาตรี วงษ์แก้ว, 2561, หน้า 76-78)

1. หน้าเว็บไซต์วารสาร (website) ต้องมีข้อความที่แสดงให้เห็นว่ามีผู้รับผิดชอบดูแลวารสาร เป็นไปตามมาตรฐานทางจริยธรรมและวิชาชีพ ไม่มีข้อความที่ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ค้นพบเข้าใจผิด ไม่เลียนแบบเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์หรือวารสารอื่น แสดงวัตถุประสงค์และสาขาวิชาที่รับพิมพ์ (aim and scope) มีข้อความการมอบอำนาจ (เช่น จะไม่พิจารณาหากพบว่าการส่งบทความไปตีพิมพ์พร้อมกันหลายวารสาร) และมีเลข ISSN ทั้งฉบับพิมพ์และฉบับอิเล็กทรอนิกส์

2. ชื่อวารสาร (name of journal) ต้องไม่ซ้ำกับวารสารอื่นหรือชื่อวารสารที่ทำให้เข้าใจผิดกับหน่วยงานรับผิดชอบวารสาร

3. กระบวนการประเมินบทความ (peer review process) วารสารต้องระบุไว้ว่า มีการตรวจสอบและประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review) ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับบทความ ไม่ใช่ทำโดยเจ้าหน้าที่ของวารสาร ต้องมีการอธิบายไว้อย่างชัดเจนในนโยบายของวารสารรวมถึงวิธีการประเมินที่ใช้ และไม่ควรรับรองว่าจะได้รับการพิจารณาบทความในระยะเวลารวดเร็ว

4. ความเป็นเจ้าของวารสารและการจัดการ (ownership and management) วารสารต้องแสดงข้อมูล ของเจ้าของวารสาร และการจัดการวารสาร ชื่อสำนักพิมพ์ ไม่ควรเป็นชื่อที่ทำให้เข้าใจผิดถึงหน่วยงานที่เป็นเจ้าของวารสาร

5. หน่วยงานกำกับดูแล (governing body) วารสารจะต้องมีรายชื่อกองบรรณาธิการ หรือหน่วยงานกำกับดูแลอื่น ๆ ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่รับผิดชอบ

6. ทีมบรรณาธิการ และข้อมูลการติดต่อ (editorial team/contact information) วารสารต้องระบุชื่อ และนามสกุลของบรรณาธิการหลักของวารสาร และข้อมูลที่อยู่ สำนักงานของวารสาร เบอร์โทรศัพท์ อีเมล สำหรับการติดต่อไว้บนเว็บไซต์

7. ลิขสิทธิ์และการอนุญาตให้ใช้สิทธิ์ (copyright and licensing) วารสารต้องแสดงนโยบายด้านลิขสิทธิ์ ไว้ในคำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์บนเว็บไซต์ ข้อความต้องระบุเจ้าของลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ และสัญญาอนุญาตการใช้สิทธิ์ในการนำไปใช้งานบทความบนหน้าเว็บไซต์ ข้อมูลการอนุญาตให้ใช้สิทธิ์จะต้องระบุไว้ในทุกรูปแบบการตีพิมพ์ทั้ง HTML และ PDF หากใช้การเผยแพร่ภายใต้สัญญาอนุญาตแบบครีเอทีฟคอมมอนส์ (creative commons license) จะต้องระบุข้อกำหนดการอนุญาตเฉพาะแบบใด นโยบายเหล่านี้ต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะใช้ในไฟล์บทความฉบับตีพิมพ์ (published articles) หรือไฟล์ฉบับตอบรับการพิจารณา (accepted versions) และ/หรือครอบคลุมไปถึงการจัดเก็บบนระบบคลังสารสนเทศใด ด้วยหรือไม่

8. ค่าธรรมเนียมผู้พิมพ์ (author fees) ค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่ใช้ในการจัดทำเอกสารต้นฉบับหรือสิ่งพิมพ์ ในวารสารต้องระบุไว้อย่างชัดเจนในตำแหน่งที่

ผู้พิมพ์สามารถหาได้ง่ายก่อนที่จะส่งต้นฉบับ เพื่อประเมินหรือมีการอธิบายให้ผู้พิมพ์ทราบก่อนที่จะเริ่มเตรียมต้นฉบับหากไม่มีการเก็บค่าธรรมเนียมก็ควรระบุไว้เช่นกัน

9. ขั้นตอนการพิจารณาและการจัดการกับข้อกล่าวหาเรื่องการประพฤติผิด

จรรยาบรรณในการวิจัย (process for identification of and dealing with allegations of research misconduct) ต้องมีการระบุขั้นตอนการดำเนินการอย่างสมเหตุสมผลและป้องกันไม่ให้มีการประพฤติมิชอบในการวิจัยรวมถึงการ โจรกรรมทางวิชาการและการปลอมแปลงข้อมูล หากพบว่ามีเหตุการณ์เกิดขึ้น บรรณาธิการต้องปฏิบัติตามแนวทางของ COPE (committee on publication ethics) หรือมีแนวปฏิบัติเทียบเท่าในการจัดการกับข้อกล่าวหา

10. จริยธรรมในการตีพิมพ์ (publication ethics) วารสารต้องมีนโยบายในการเผยแพร่จริยธรรมในการตีพิมพ์ในเว็บไซต์อย่างชัดเจนและควรอ้างถึง

10.1 นโยบายเกี่ยวกับผู้พิมพ์และการเป็นผู้จัดทำวารสาร

10.2 วารสารจะจัดการเรื่องร้องเรียนและการอุทธรณ์อย่างไร

10.3 นโยบายเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

10.4 นโยบายเกี่ยวกับการแบ่งปันข้อมูลและการทำซ้ำ

10.5 นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลด้านจริยธรรม

10.6 นโยบายของวารสาร เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

10.7 แนวทางการอภิปรายและดำเนินการแก้ไขเนื้อหาหลังจากการตีพิมพ์

11. กำหนดการตีพิมพ์ (publishing schedule) วารสารต้องระบุช่วงเวลาตีพิมพ์ตามเวลาที่กำหนดไว้

12. การเข้าถึงเนื้อหา (access) วารสารต้องแสดงช่องทางเข้าถึงวารสารและบทความแต่ละฉบับให้สำหรับผู้อ่านและหากเป็นการสมัครสมาชิกหรือการจ่ายเงินค่าเข้าถึงบทความ ต้องระบุค่าธรรมเนียม

13. การเก็บข้อมูล (archiving) วารสารต้องมีแนวปฏิบัติสำหรับการสำรองข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และการสงวนรักษาข้อมูลบทความในวารสาร ในกรณีที่เกิดปัญหาทางเว็บไซต์ หรือไม่ได้เผยแพร่วารสารอีกต่อไป

14. แหล่งรายได้ของวารสาร (revenue sources) วารสารต้องระบุข้อมูลของแหล่งทุนที่สนับสนุนและแสดงการแสวงหารายได้จากโมเดลทางธุรกิจ (เช่น ค่าธรรมเนียมของผู้นิพนธ์ ค่าธรรมเนียมการบอกรับสมาชิก ค่าโฆษณา ค่าการตีพิมพ์ซ้ำ เป็นต้น) บนเว็บไซต์ของวารสาร รวมถึงหากมีการลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมของผู้นิพนธ์ต้องไม่มีผลต่อการพิจารณาบทความของบรรณาธิการ

15. การโฆษณา (advertising) วารสารต้องระบุนโยบายการโฆษณาหากเกี่ยวข้องกับเนื้อหา รวมถึงประเภทของโฆษณาที่รับผู้ตัดสินใจในการรับโฆษณา และการนำเสนอจะเป็นการลิงก์ผ่านทางเว็บไซต์ หรือแสดงโฆษณาแบบสุ่ม (แบบออนไลน์) โฆษณาไม่ควรเกี่ยวข้องกับการพิจารณาบทความของบรรณาธิการและควรแยกส่งลิงก์เนื้อหาโฆษณาออกจากหน้าเว็บไซต์วารสารหลักที่เผยแพร่

16. การตลาดทางตรง (direct marketing) กิจกรรมการตลาดทางตรงกับผู้นิพนธ์และผู้อ่านต้องมีความเหมาะสมและไม่สร้างความรำคาญ ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหากิจกรรมจะต้องเป็นความจริงและไม่ทำให้ผู้อ่านหรือผู้นิพนธ์เข้าใจผิด

สรุปได้ว่า เกณฑ์ประเมินคุณภาพวารสารวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศ มีวิธีการต่าง ๆ หรือดัชนีชี้วัดคุณภาพวารสารที่หลากหลาย เพื่อวัดคุณภาพของวารสารวิชาการ โดยมีเป้าหมายให้นำไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินและตรวจสอบคุณภาพผลงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบของวารสารวิชาการ

รูปแบบของวารสารวิชาการ แบ่งตามลักษณะได้ 2 ประเภท คือ วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

สมร ตาระพันธ์ (2543, หน้า 21) ได้กล่าวว่า วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ (printed journals) วารสารที่เป็นสิ่งพิมพ์ นับเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่บันทึกความรู้ที่มีเนื้อหาสาระเพื่อประโยชน์ในการศึกษาอ้างอิงแบบดั้งเดิมที่มีการใช้กันอย่างแพร่หลาย จัดเป็นทรัพยากรพื้นฐานของห้องสมุด หรือเป็นสื่อกลางเบื้องต้นในการบันทึกผลงานต่าง ๆ สามารถใช้งานได้ง่ายโดยไม่ต้องมีอุปกรณ์ช่วยในการอ่าน สามารถอ่าน สืบค้นเนื้อหา

ภายในเล่มตามความต้องการ ได้รับบทความฉบับเต็ม หรือคัดลอกถ่ายสำเนาข้อมูลที่ต้องการได้ทันที

แต่วารสารที่อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์นี้ มีข้อจำกัดในการใช้งานเช่นกัน กล่าวคือ สิ้นเปลืองเนื้อที่ในการจัดเก็บ ชำรุดเสียหายได้ง่าย สืบค้นข้อมูลได้ค่อนข้างช้า มีราคาแพง และมีแนวโน้มว่าราคาจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ อีกทั้งยังใช้ได้ทีละคน นอกจากนั้นวารสารบางฉบับ ไม่มีผู้เข้าใช้ ทำให้ห้องสมุดเสียงบประมาณบอกรับเป็นสมาชิก ปัจจุบันแม้เทคโนโลยี จะเข้ามามีบทบาทในวงการสารสนเทศจนเกิดสื่อหลายชนิดที่ใช้ในการบันทึกความรู้ แต่วารสารที่อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์จะยังคงมีความสำคัญและเป็นที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป ทั้งยังเชื่อว่าการจัดหารวารสารในรูปที่เป็นสิ่งพิมพ์จะยังมีความสำคัญต่อไป เพราะยังมีข้อดี ที่สื่ออื่น ๆ ยังไม่สามารถทดแทนได้ แต่ในอนาคตจำนวนวารสารที่เป็นสิ่งพิมพ์อาจจะ มีจำนวนลดลง เพราะสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ให้ความสนใจที่จะเปลี่ยนรูปสิ่งพิมพ์ให้อยู่ใน รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น

เดชณัย จุ้ยชุม (2554, หน้า 118) ได้กล่าวว่า วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เป็นอีกรูปแบบ หนึ่งของวารสาร ที่มีเนื้อหาของวารสารทั้งหมดหรือบางส่วนได้ถูกแปลงให้เป็นเอกสาร อิเล็กทรอนิกส์ และนำไปไว้ในเว็บไซต์ให้ผู้อ่านทั่วไปที่ใช้อินเตอร์เน็ต สามารถดาวน์โหลด หรืออ่านเนื้อหาผ่านคอมพิวเตอร์ของตนได้ แต่ก็ยังคงรูปแบบลักษณะทั่ว ๆ ไป ของวารสารไว้เหมือนเดิม คือ มีกำหนดออกที่แน่นอน ประกอบไปด้วยบทความ หลาย ๆ บทความในฉบับ เปิดให้สั่งซื้อหรือบอกรับเป็นสมาชิก เพื่อให้สามารถเข้าถึง และสืบค้นข้อมูลออนไลน์ได้ รูปแบบการให้บริการของวารสารอิเล็กทรอนิกส์มีหลาย รูปแบบ แต่รูปแบบที่เข้าใช้ในลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการมี 2 รูปแบบ คือ

1. วารสารที่ให้บริการในฐานะข้อมูลออนไลน์ที่ห้องสมุดบอกรับ
2. วารสารที่ให้บริการบนเว็บไซต์

ในปัจจุบันวารสารอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่จัดเก็บและเผยแพร่ในลักษณะวารสาร เข้าถึงแบบเสรี (Open Access Journal--OAJ) โดยจัดเก็บและให้บริการบทความวารสาร อิเล็กทรอนิกส์ฉบับเต็ม ที่เข้าถึงได้ผ่านอินเทอร์เน็ตแบบไม่มีค่าใช้จ่าย จากการสำรวจ วารสารเข้าถึงแบบเสรีในประเทศไทย มีการจัดเก็บและเผยแพร่ 3 รูปแบบหลัก ดังนี้ (สีไพ ประดิษฐ์ภูมิ, 2561, หน้า 200-203)

1. วารสารเข้าถึงแบบเสรีที่มีลักษณะแบบชื่อเดียว (individual title)
2. คลังสารสนเทศสถาบันหรือคลังความรู้สถาบัน (Institutional Repositories--IR)
3. ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย (thai journals online) หรือที่เรียกชื่อย่อว่า ThaiJo

วารสารอิเล็กทรอนิกส์สามารถเผยแพร่ได้รวดเร็วโดยไม่ต้องรอส่งตีพิมพ์และจัดทำรูปเล่มเหมือนวารสารฉบับพิมพ์ส่งผลให้การสื่อสารความคิดและเผยแพร่ผลงานวิจัยใหม่ๆ ทำได้รวดเร็ว และวารสารอิเล็กทรอนิกส์สามารถค้นหายุทธศาสตร์ได้สะดวก รวดเร็ว สามารถอ่านฉบับเต็มและดาวน์โหลดหรือพิมพ์ออกมาได้ทันที สืบค้นบทความได้จำนวนมากและหลากหลายตลอด 24 ชั่วโมง

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาการใช้

การศึกษาการใช้

การศึกษาการใช้เป็นวิธีการประเมินคุณภาพของทรัพยากรสารสนเทศ ดังนี้
 ประภาวดี สืบสนธิ์ (2552, หน้า 122-126) ได้กล่าวว่า การศึกษาการใช้ สามารถศึกษาได้หลายลักษณะที่สำคัญ คือ การศึกษาการยืมออก การศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศภายในสถาบัน และการศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ไม่ใช่สถาบัน ข้อมูลการใช้มักปรากฏเป็นตัวเลข ซึ่งถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่ชัดเจน สามารถใช้ตรวจสอบความถูกต้องกับวิธีประเมินอื่น ประเด็นสำคัญคือ สถาบันจะต้องมีข้อมูลพอเพียงที่จะใช้เป็นฐานในการพิจารณา ในระบบงานยืม-คืนที่เป็นระบบอัตโนมัติสามารถรวบรวมข้อมูลการใช้ได้ง่ายและสะดวก การศึกษาการใช้ทั้ง 3 ลักษณะนี้จะชี้ให้เห็นภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่สมบูรณ์ การประเมินทรัพยากรสารสนเทศ โดยศึกษาจากการใช้นั้น มีข้อสรุปเบื้องต้นที่สำคัญ คือ

1. ถ้ามีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมาก แสดงว่าทรัพยากรสารสนเทศที่จัดหามานั้น “ดี” ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ ข้อสรุปนี้หลายคนอาจจะไม่เห็นด้วย เพราะผู้ใช้ทรัพยากรสารสนเทศเท่าที่มีตามที่สถาบันจัดให้ หากผู้ใช้ทราบว่า

มีทรัพยากรสารสนเทศดีกว่าแต่ไม่มีในสถาบัน ผู้ใช้ย่อมประสงค์ที่จะใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ดีกว่านั้น

2. ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบพฤติกรรมในอดีตช่วยทำนายพฤติกรรมในอนาคต ในทำนองเดียวกัน การใช้ในอดีตเป็นเครื่องชี้การใช้ในปัจจุบัน และการใช้ปัจจุบันเป็นเครื่องชี้การใช้ในอนาคต การศึกษาการใช้จึงพอจะบอกความต้องการสารสนเทศของผู้ใช้ได้ ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการใช้จะแสดงให้เห็นภาพเกี่ยวกับ

2.1 ทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้น้อย ที่ควรนำออกจากชั้นไปเก็บที่อื่นหรือจำหน่ายออก

2.2 ทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นที่ต้องการและมีการใช้มาก ถือได้ว่าเป็นทรัพยากรสารสนเทศหลัก ควรจัดหาเพิ่มเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้น่าขึ้น ข้อมูลที่ได้ทั้ง 2 ประการนี้ สามารถนำไปปรับนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ตลอดจนกำหนดวิธีการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศเพื่อความสะดวกในการเข้าถึงของผู้ใช้

2.3 รูปแบบของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือตามประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ โดยเปรียบเทียบทรัพยากรสารสนเทศที่มีทั้งหมดกับการใช้ในสาขาวิชานั้น

2.4 ผู้ใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งเป็นอาจารย์ นักศึกษา โดยอาจจำแนกคณะหรือระดับ

ข้อดีของการประเมินทรัพยากรสารสนเทศโดยการศึกษาการใช้ คือ

1. เป็นการวัดคุณภาพของทรัพยากรสารสนเทศ ข้อมูลที่ได้จะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศให้สะดวกเหมาะสมกับปริมาณการใช้ ตลอดจนกำหนดแผนพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต่อไป

2. เป็นวิธีที่ดีกว่าวิธีประเมินโดยการตรวจสอบตามรายชื่อในสถาบันบริการสารสนเทศขนาดใหญ่ที่มีหลายสาขาวิชา วิธีนี้ใช้ประเมินการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศในหมวดต่าง ๆ ได้ดี

3. เป็นวิธีที่มีข้อมูลการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอยู่แล้ว เพราะสถาบันมักเก็บสถิติการใช้ประเภทต่าง ๆ เป็นประจำ เพราะสถิติเป็นตัวเลขที่นับง่ายจัดเป็นกลุ่มสามารถวิเคราะห์ได้ง่าย

รูปแบบการศึกษาการใช้

1. การศึกษาการยืมออก

การศึกษาการยืมออก กล่าวได้ว่าเป็นการศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศนอกสถาบัน ซึ่งกระทำได้โดย

1.1 วิเคราะห์สถิติการการยืมออกหรือสถิติจ่ายรับที่สถาบันบริการสารสนเทศเก็บเป็นประจำ การวิเคราะห์มักจำแนกตามประเภท สาขาวิชาของทรัพยากรสารสนเทศที่มีการยืม หรือตามประเภทของผู้ใช้

1.2 วิเคราะห์หลักฐานการยืมออกที่ติดอยู่บนทรัพยากรสารสนเทศนั้น เช่น บัตรกำหนดส่งที่ติดอยู่กับหนังสือ วิธีนี้จะทำให้เห็นการใช้หนังสือแต่ละเล่ม แต่ละเรื่องในอดีตที่ผ่านมาว่ามีการใช้มากน้อยและยังเป็นที่ต้องการของผู้ใช้หรือไม่

1.3 วิเคราะห์จากรายงานที่พิมพ์จากระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ซึ่งนอกจากระบบจะแสดงภาพรวมของทรัพยากรสารสนเทศที่มี ในแต่ละสาขาวิชาหรือแต่ละหลักสูตรว่ามีทรัพยากรสารสนเทศจำนวนเท่าใดแล้ว ระบบยังแสดงให้เห็นรูปแบบการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ที่ผู้ใช้ยืมออกจากสถาบันด้วยระบบ ข้อมูลการยืม-คืนที่ได้จากระบบสามารถใช้วัดผลการปฏิบัติงานของห้องสมุด

ข้อดีของวิธีประเมินทรัพยากรสารสนเทศโดยการศึกษาสถิติการยืมออกและหลักฐานการยืมออกมีข้อดี คือ เป็นวิธีการที่สะดวกทำได้ทันทีไม่ต้องเสียเวลารวบรวมข้อมูลใหม่ ผู้ประเมินเพียงแต่นำสถิติที่เก็บรวบรวมอย่างเป็นระบบมาวิเคราะห์จะทำให้ทราบผลทันที สำหรับข้อจำกัดของวิธีดังกล่าว คือ สถิติการยืมออกไม่สามารถแสดงการใช้ทรัพยากรสารสนเทศโดยรวมได้ จึงต้องใช้สถิติการใช้ภายในสถาบันประกอบในการประเมิน

2. การศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศภายในสถาบัน

การศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศภายในสถาบันทำได้โดย

2.1 วิเคราะห์สถิติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศภายในสถาบันที่ทางสถาบันบริการสารสนเทศจัดเก็บไว้ เช่น สถิติการใช้วารสารในห้องวารสารภาษาไทย ห้องวารสารภาษาต่างประเทศ รวมทั้งสถิติการขอใช้ทรัพยากรสารสนเทศบางประเภท เช่น สื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งโดยปกติสถาบันมักอนุญาตให้ใช้ได้ภายในสถาบัน

เท่านั้น ผลจากการวิเคราะห์จะชี้ให้เห็นว่าทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ ที่สถาบันได้จัดหานั้นมีการใช้เพียงใด

2.2 ศึกษาและวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศที่ถูกนำลงจากที่เก็บ เช่น วางอยู่บนโต๊ะ บนรถเข็น บริเวณถ่ายเอกสาร ฯลฯ ว่าเป็นทรัพยากรสารสนเทศประเภทใด สาขาวิชาใด ภาษาใด พิมพ์ปีใด การศึกษาในลักษณะนี้มีข้อสรุปประการหนึ่งคือ ถ้าทรัพยากรสารสนเทศไม่ได้อยู่ในตำแหน่งที่ควรเป็น จะถือว่ามีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเหล่านั้นไม่ว่าการใช้นั้นจะมากหรือน้อย เป็นการค้นคว้าหรือ อ่านอย่างจริงจัง หรือใช้เพื่อค้นหาข้อมูลที่ต้องการ การศึกษาเช่นนี้จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศว่า มีผู้นิยมใช้ทรัพยากรสารสนเทศเรื่องใด และลักษณะใด

ข้อดีของวิธีประเมินโดยศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศภายในสถาบัน คือ

- 1) ทำให้เห็นภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่สมบูรณ์ขึ้น โดยใช้ผนวกกับการศึกษาการยืมออกในแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้ได้ข้อมูลการใช้ที่ถูกต้อง
- 2) สามารถหาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทผู้ใช้และประเภททรัพยากรสารสนเทศที่ใช้

ข้อจำกัดของวิธีประเมินโดยการศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศภายในสถาบัน คือ

- 1) ไม่เหมาะสำหรับการศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศบนชั้นเปิด หรือ เขตที่ควบคุมไม่ได้ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของผู้ใช้เป็นสำคัญ ดังนั้น จึงอาจเสริมโดยการสังเกตเพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากผู้ใช้ที่ไม่ให้ความร่วมมือ
- 2) ช่วงเวลาการศึกษา ถ้าเป็นช่วงเวลาที่มิใช่ผู้ใช้มากอาจทำให้เกิดผลจากการวิเคราะห์ที่ไม่เที่ยงตรงได้
- 3) ทรัพยากรสารสนเทศที่อยู่ระหว่างการยืมจะไม่มีการใช้ภายในจึงทำให้ขาดข้อมูลที่เป็นการศึกษาการใช้ภายในสถาบัน

3. การศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ไม่มีในสถาบัน

ปัจจัยหนึ่งที่น่าจะถูกมองข้ามไปเมื่อมีการประเมินคือ การที่ผู้ใช้ ใช้สถาบันบริการสารสนเทศอื่น โดยปกติผู้ใช้อักใช้สถาบันหลายแห่งเพื่อสนองความต้องการสารสนเทศที่มีหลากหลาย การใช้สถาบันอื่นอาจเกิดได้หลายลักษณะ เช่น การไปใช้

สิ่งอำนวยความสะดวกของสถาบันอื่น หรือการขอเยี่ยมชมทรัพยากรสารสนเทศจากสถาบันอื่น หรือการขอใช้บริการนำส่งเอกสาร ส่วนสาเหตุของการใช้อาจมีหลากหลายเช่นกัน อาทิ ความสะดวกด้านการเดินทาง ช่วงเวลาเปิด-ปิด แต่สาเหตุสำคัญ คือ การขอใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ตนต้องการแต่มีที่สถาบันอื่น ดังนั้นการทบทวนข้อมูลการยืมระหว่างสถาบัน หรือข้อมูลการขอใช้บริการนำส่งเอกสารจะแสดงว่าทรัพยากรด้านที่สถาบันจำเป็นต้องเสริมเพื่อให้ทรัพยากรสารสนเทศมีความลึกซึ้งยิ่งขึ้น

การสำรวจทัศนะของผู้ใช้

การสำรวจทัศนะของผู้ใช้ คือการสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อทรัพยากรสารสนเทศ บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ของสถาบันบริการสารสนเทศ

โดยการสำรวจทัศนะของผู้ใช้มักใช้การสัมภาษณ์หรือแบบสอบถามด้วยคำถามแบบเปิดเพื่อให้ผู้ใช้ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความพอเพียงของทรัพยากรสารสนเทศในเชิงปริมาณและคุณภาพ เช่น ทรัพยากรสารสนเทศทางประวัติศาสตร์ มีพอเพียงกับความต้องการของท่านหรือไม่ หรือใช้คำถามแบบเปิดเพื่อหาข้อมูลเฉพาะ เช่น คุณไม่สามารถหาหนังสือที่ต้องการได้เพราะห้องสมุดไม่มี ผู้อื่นยืมไป เป็นต้น การสำรวจเช่นนี้มีจุดมุ่งหมายมากกว่าการศึกษาการใช้ เพราะไม่เพียงแต่วัดการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่สถาบันมี แต่วัดค่า เรื่องที่มีสนองความต้องการสารสนเทศของผู้ใช้ได้ดีเพียงไร ตลอดจนศึกษาความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้ ความคิดเห็น หรือผลที่ได้มีประโยชน์ต่อการประเมินเพื่อวัดว่าสถาบันบริการสารสนเทศดำเนินการจัดการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศบรรลุตามความต้องการของผู้ใช้เพียงใด เนื่องจากความเห็นของผู้ใช้มีคุณค่าอย่างยิ่ง และถือได้ว่าเป็นปฏิกิริยาตอบกลับที่ช่วยให้กระบวนการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศมีประสิทธิภาพขึ้น

ในการศึกษาผู้ใช้ วิธีการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลไม่ควรซับซ้อน หรือดำเนินการอย่างเป็นทางการ แบบสอบถามอาจให้ผู้ใช้ขีดประเมินความพอเพียงของทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการใช้งานต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมการวิจัยการสอนของอาจารย์ การศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาระดับต่าง ๆ ประเมินระดับของทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ว่าเป็นทรัพยากรสารสนเทศพื้นฐาน ครอบคลุมความรู้ใหม่ ทันสมัย มีเรื่องราวเชิง

ประวัติศาสตร์ที่สำคัญ เป็นต้น การศึกษาเพื่อสำรวจทัศนนะผู้ใช้เช่นนี้ ทำได้ตลอดเวลา โดยศึกษาผู้ที่เข้าใช้สถาบันที่พบโดยบังเอิญหรือนัดหมาย ส่งทางไปรษณีย์หรือส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

1. ประโยชน์ของการสำรวจทัศนนะของผู้ใช้

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจทัศนนะหรือการสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้ มีประโยชน์ดังนี้

1.1 ประเมินประสิทธิภาพของทรัพยากรสารสนเทศในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพว่า ตรงตามความสนใจและความต้องการของผู้ใช้หรือไม่

1.2 เพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เนื่องจากข้อมูลจากผู้ใช้ชี้ให้เห็นความสำเร็จและจุดอ่อนของการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ

1.3 บอกกลุ่มผู้ใช้ที่สถาบันควรจัดทรัพยากรสารสนเทศเพื่อตอบสนองความต้องการและแนวทางการสนใจของผู้ใช้ที่เปลี่ยนไป

1.4 ช่วยวางแผนการสอนการใช้ทรัพยากรสารสนเทศแก่ผู้ใช้ และแผนประชาสัมพันธ์สถาบันบริการสารสนเทศ

2. ข้อดีของการประเมินทรัพยากรสารสนเทศโดยสำรวจทัศนนะของผู้ใช้

ข้อดีของการประเมินทรัพยากรสารสนเทศโดยสำรวจทัศนนะของผู้ใช้ คือ

2.1 ผู้ใช้รู้หรือคิดว่าตนรู้ถึงความแข็งหรือความอ่อนของทรัพยากรสารสนเทศในแต่ละสาขาวิชา

2.2 คำตอบที่ได้สามารถเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของสถาบันบริการสารสนเทศ

2.3 ผู้ใช้สามารถบอกความสนใจที่เปลี่ยนไป ตลอดจนแนวทางในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ

2.4 วิธีนี้เป็นวิธีเสริมที่จะช่วยให้ผู้ประเมินได้ข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติมจากข้อมูลที่มีอยู่ เช่น พฤติกรรมการยืม

2.5 ผู้ใช้สามารถให้ปฏิกิริยาตอบสนองโดยตรงต่อทรัพยากรสารสนเทศที่สถาบันได้จัดหาไว้

ประโยชน์ของการศึกษาความต้องการของผู้ใช้

จิรวรรณ ภักดีบุตร (2532, หน้า 182) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการศึกษาผู้ใช้ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้เข้าใจลักษณะของผู้ใช้ กลุ่มผู้ใช้ ระดับการใช้ รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้ใช้บริการ แต่ควรจะเป็นผู้ใช้บริการสารสนเทศในอนาคตต่อไป
2. ทำให้ทราบลักษณะและความต้องการสารสนเทศของผู้ใช้บริการ เพื่อที่จะได้เลือกสรรให้เป็นไปตามความต้องการ
3. ทำให้ทราบลักษณะและวิธีการให้บริการสารสนเทศที่ตรงความต้องการของผู้ใช้บริการ
4. ทำให้ทราบลักษณะและปัจจัยที่มีผลต่อการใช้และการไม่ใช้รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงและการใช้บริการสารสนเทศ และนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการให้การศึกษาและพัฒนาผู้ใช้ให้ได้สารสนเทศและบริการสารสนเทศอย่างเต็มที่ และได้ประโยชน์สูงสุด

ห้องสมุดกฎหมายกับการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ

ความหมายของห้องสมุดกฎหมาย

ห้องสมุดกฎหมาย คือ ห้องสมุดเฉพาะ และ/หรือ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา หากตามประกาศสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เรื่อง มาตรฐานห้องสมุดเฉพาะ พ.ศ. 2553 ได้ประกาศไว้ว่า ห้องสมุดเฉพาะ หมายถึง ห้องสมุด ศูนย์เอกสาร ศูนย์บรรณสาร หรือเรียกชื่ออื่นที่ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศในกลุ่มวิชาเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่ง ห้องสมุดเฉพาะแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้ (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2556, หน้า 78-79)

1. ห้องสมุดในหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอิสระ คือ ห้องสมุดกระทรวง กรม กอง
2. ห้องสมุดรัฐวิสาหกิจ และห้องสมุดเอกชน
3. ห้องสมุดสมาคม ชมรมวิชาชีพ และห้องสมุดมูลนิธิ

4. ห้องสมุดธนาคารและสถาบันการเงิน
5. ห้องสมุดสถาบันวิจัย
6. ห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัย
7. ห้องสมุดองค์กรระหว่างประเทศ และสถาบันนานาชาติ
8. ห้องสมุดเฉพาะอื่น ๆ เช่น ห้องสมุดโรงเรียนคนตาบอด เป็นต้น

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 ได้ประกาศไว้ว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง หน่วยงานสำหรับบริการทรัพยากรสารสนเทศในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งอาจเรียกว่า สำนักหอสมุด หรือชื่ออื่นใด และมีผู้ใช้บริการ หมายถึง บุคคลที่สามารถใช้บริการของห้องสมุดได้ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา คณาจารย์ บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา ศิษย์เก่า นักธุรกิจ ประชาชนทั่วไป ตลอดจนผู้ใช้บริการจากต่างประเทศด้วย โดยคำนึงถึงสาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชาตามการจำแนกสาขาวิชาตามมาตรฐานสากล (International Standard Classification of Education--ISCED) ขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก (UNESCO) (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2544)

สรุปได้ว่า ห้องสมุดกฎหมาย จัดอยู่ในห้องสมุดเฉพาะและห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เป็นห้องสมุดที่มีเนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชาทางด้านกฎหมาย และมีกลุ่มผู้ใช้ที่เฉพาะเจาะจง และมีลักษณะเป็นหน่วยงานสำหรับบริการทรัพยากรสารสนเทศในสถาบันอุดมศึกษา หรือเป็นห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัย

ห้องสมุดกฎหมายของไทย แบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้ (ชลัยพร เหมะรัชตะ, 2538, หน้า 29-30 อ้างถึงใน ทศนา ถาวร 2515, หน้า 90 และวิไลย์ อัครอิชญา, 2523, หน้า 63)

1. ห้องสมุดของกระทรวง กรม และหน่วยงานของรัฐบาลซึ่งเกี่ยวข้องกับกฎหมาย โดยตรง ทำหน้าที่รวบรวมหนังสือกฎหมายเพื่อสนองความต้องการของนักกฎหมายในหน่วยงานนั้น ๆ เช่น หอสมุดกลาง กระทรวงยุติธรรม
2. ห้องสมุดของศาล ทำหน้าที่รวบรวมหนังสือกฎหมายที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาของศาลเป็นส่วนใหญ่
3. ห้องสมุดของเนติบัณฑิตยสภา ทำหน้าที่รวบรวมหนังสือกฎหมายเพื่อให้บริการแก่สมาชิก ซึ่งได้แก่นักกฎหมายทั่วประเทศและนักกฎหมายของเนติบัณฑิตยสภา

4. ห้องสมุดของสถาบันการศึกษากฎหมาย ทั้งที่เป็นห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ และหอสมุดกลางของสถาบันที่เปิดสอนวิชากฎหมาย เช่น ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทำหน้าที่รวบรวมหนังสือกฎหมาย ซึ่งส่วนใหญ่จะได้แก่ ตำรากฎหมาย เพื่อให้บริการแก่อาจารย์ และนักศึกษาวิชากฎหมายของสถาบันนั้น ๆ

ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดกฎหมาย

จันทรา จำปางาม (2548, หน้า 11-12) ได้กล่าวว่า ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดกฎหมาย ซึ่งห้องสมุดกฎหมายจะจัดเก็บและให้บริการผู้ใช้ แบ่งตามลักษณะได้ดังนี้

1. ตำบทยกฎหมาย เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ ตำบทยกฎหมายเหล่านี้ได้จัดพิมพ์ลงในราชกิจจานุเบกษา และเอกสารข่าวของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. คำพิพากษาของศาล หมายถึง คำตัดสินชี้ขาด ข้อเท็จจริง ประกอบด้วยข้อกฎหมาย โดยอธิบายเหตุผลในการตัดสินคดี

3. ตำรากฎหมายและคำอธิบายกฎหมาย ได้แก่ คำสอน คำบรรยาย และคำอธิบาย จัดพิมพ์เพื่อประกอบการเรียนการสอนในด้านกฎหมาย

4. วารสาร หมายถึง วารสารกฎหมายที่มีสาระด้านกฎหมายโดยตรง และวารสารอื่น ๆ ซึ่งมีเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายอยู่ด้วย เช่น บทบัณฑิตย คุลพาห เป็นต้น

5. สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับกฎหมาย เช่น วิทยานิพนธ์ หนังสือที่ออกในโอกาสพิเศษ ที่มีเนื้อหาทางด้านกฎหมาย

ในปัจจุบันมีทรัพยากรสารสนเทศที่อยู่ในฐานข้อมูลด้านกฎหมาย ให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศทางด้านกฎหมายได้สะดวกมากขึ้น โดยมีฐานข้อมูลกฎหมายที่จัดทำในประเทศไทย เช่น ฐานข้อมูลกฎหมาย 3 มิติ (3 D Lawdatabase) มิติที่ 1 ฐานข้อมูลกฎหมาย ให้สารสนเทศเกี่ยวกับตำบทยกฎหมาย มิติที่ 2 e-Learning ให้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับกฎหมายในด้านต่าง ๆ และมิติที่ 3 จัดการความรู้ ให้ข้อมูลด้านกฎหมายจากการแลกเปลี่ยนรู้จากกระดานสนทนากฎหมาย เป็นต้น และฐานข้อมูลของต่างประเทศ คือ ฐานข้อมูล

Westlaw เป็นฐานข้อมูลทางด้านกฎหมาย ให้สารสนเทศ คือ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักหอสมุดกลาง, 2558)

1. กฎหมายหลัก (primary legal source) ได้แก่ กฎหมายลายลักษณ์อักษร/ บทกฎหมาย (statutes/acts/rules/regulations) กฎหมายตามแนวคำพิพากษา/คดี (cases/court/ judgments/precedents/judgments) และสนธิสัญญา/ข้อตกลง (international agreements/treaties/conventions)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย จากวารสาร บทความทางด้านกฎหมาย ตำราเรียน คู่มือการปฏิบัติ ข่าวสารการปรับปรุงเนื้อหาทางด้านกฎหมาย และพจนานุกรม/ วรรณคดี

ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดกฎหมาย

Wu (2005) ได้กล่าวถึงเรื่อง ทำไมทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์และ อิเล็กทรอนิกส์จึงมีความสำคัญสำหรับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทางด้านกฎหมายจากการเกิดขึ้นของเว็บไซต์และการแพร่กระจายข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์บรรณารักษ์ห้องสมุดกฎหมาย ต้องเผชิญกับคำถามจากผู้บริหารและผู้ใช้ เกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งพิมพ์ในรูปแบบฉบับพิมพ์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในด้านเทคโนโลยีและข้อดี ความสะดวกสบาย ค่าใช้จ่าย ความตรงต่อเวลา และรูปแบบการนำเสนอในอนาคตที่น่าสนใจ เหตุใดห้องสมุดจึงต้องจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์อย่างต่อเนื่องและเหตุใดสถาบันการศึกษาจึงต้องจัดหาพื้นที่หรือเงินทุนในการจัดหาทรัพยากรดังกล่าว

บทความนี้ได้ออกแบบมาเพื่อนำเสนอข้อมูลเพื่อสนับสนุนห้องสมุดกฎหมายในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องใช้ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์แบบดั้งเดิมและแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งวิเคราะห์คุณค่าของสิ่งพิมพ์ว่า เหตุใดเรายังคงต้องการหนังสือในรูปแบบฉบับพิมพ์ (why we still need books) โดยวัตถุประสงค์หลักของห้องสมุดกฎหมาย คือตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ในปัจจุบันและในอนาคต โดยห้องสมุดจะต้องมีการรวบรวมทรัพยากรที่ยั่งยืน ซึ่งสามารถเข้าถึงได้และมีคุณค่าต่อนักวิชาการทั้งปัจจุบันและในอนาคต ด้วยเหตุผลที่มีรายละเอียดว่า รูปแบบทางกายภาพ(สิ่งพิมพ์) จะยังคงอยู่ในการจัดเก็บ

และเผยแพร่เป็นเวลาอีกหลายปีที่สามารถเข้าถึงได้ ดังนั้นการพิมพ์เป็นรูปแบบการทดสอบตามเวลาที่เทคโนโลยียังไม่สามารถเปลี่ยนไปได้ โดยได้วิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ใช่ว่าทุกสิ่งจะออนไลน์ (not everything is online)
2. ทรัพยากรในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้ฟรีเสมอไป (materials in electronic format are not always free)
3. ทรัพยากรออนไลน์ไม่ได้ถูกต้องหรือรับรองความถูกต้องเสมอไป (materials online are not always accurate or authenticated)
4. ความสม่ำเสมอ (stability)
5. ความคงทนและความสมบูรณ์ (permanence and completeness)
6. การเปลี่ยนแปลงกฎหมายหรือการตีความ (changing laws or interpretations) โดยยกตัวอย่างของคดี New York Times กับ LexisNexis และ Westlaw ในการละเมิดลิขสิทธิ์ของนักเขียนอิสระ
7. การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานและการเก็บรักษา (changing standards and preservation)
8. ความเป็นเจ้าของกับการอนุญาต (ownership versus licensing)
9. การแยกตัวของฐานข้อมูล (splintering of databases)
10. การเก็บรักษาข้อมูล (archiving)
11. ความง่ายต่อการใช้ (ease of use) เช่น ความไม่พอใจกับเอกสารดิจิทัลที่มีความยาวแตกต่างกันไป จากความไม่คุ้นเคยจนถึงความยากลำบากในการใช้งาน เป็นต้น
12. ความถูกต้องและการคัดกรอง (exactness and filtering)
13. การแนะนำ (instruction)

Wu ได้กล่าวว่า ห้องสมุดกฎหมายจึงต้องเก็บรักษาไว้ซึ่งคอลเล็กชันทางกายภาพ (ทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์) เพื่อให้แน่ใจว่านักศึกษาของพวกเขาได้รับการฝึกอบรมในการเข้าถึงสารสนเทศทางกฎหมายทุกประเภทในรูปแบบต่าง ๆ ได้ และนอกจากนั้นยังได้พูดถึงประเด็นอื่น ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีและข้อดีของรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

โดยสรุปคือ ปัจจุบันทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ต่างก็มีคุณค่า และต้องถูกรวบรวม จัดเก็บรักษาโดยห้องสมุดตามมาตรฐาน 606 ของเนติบัณฑิตยสภา (standards for approval of law schools 2003-2004) เห็นชอบให้สถาบันการศึกษากฎหมายตระหนักถึงความสำคัญของห้องสมุด โดยกำหนดให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทางด้านกฎหมายต้องจัดให้มีการเข้าถึงทั้งทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ห้องสมุดต้องทำหน้าที่เป็นเกตเวย์ (gateways) และบรรณารักษ์ต้องเป็นผู้มีประสบการณ์และความรู้ในการแนะนำการใช้ทั้งสื่อใหม่และสิ่งที่มีอยู่ ในการแสวงหาข้อมูลทั้งรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา เนื่องจากทั้งสองประเภทมีบทบาทสำคัญในการอยู่รอดของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทางด้านกฎหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้วารสารวิชาการ การใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ การใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และเรื่องที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

มนิสรา สินปฐ (2546) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการใช้วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศฉบับพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ในศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ประจำจำนวน 116 คน และนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่ใช้วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศทั้งฉบับพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ แต่ใช้ฉบับอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าฉบับพิมพ์เล็กน้อย มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารเพื่อการค้นคว้าวิจัย ด้านวิธีการเข้าถึงวารสาร

ฉบับพิมพ์คณาจารย์และนักศึกษาใช้วิธีเดียวกันคือ สืบค้นจากรายการบรรณานุกรมออนไลน์ (OPAC) ส่วนการเข้าถึงวารสารอิเล็กทรอนิกส์ คณาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีการเข้าถึงโดยใช้ Search engine ความถี่ในการใช้วารสารต่อสัปดาห์ของคณาจารย์และนักศึกษา พบว่า คณาจารย์และนักศึกษามีความถี่ในการใช้วารสารฉบับพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ไม่แน่นอน ในด้านปัญหาการใช้วารสารฉบับพิมพ์ ทั้งคณาจารย์และนักศึกษาต่างก็ประสบปัญหาอย่างเดียวกันคือ ห้องสมุดไม่มีวารสารที่ต้องการวารสารไม่อยู่บนชั้นและห้องสมุดได้รับตัวเล่ม วารสารล่าช้ากว่าที่กำหนด ปัญหาการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ คณาจารย์และนักศึกษาก็ประสบปัญหาใกล้เคียงกับการใช้วารสารฉบับพิมพ์ คือ ห้องสมุดไม่มีวารสารที่ต้องการ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ยังมีให้บริการน้อยเนื่องจากนักศึกษาไม่ทราบวิธีการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ใช้เวลานานในการค้นหาและส่งผลให้เกิดความเมื่อยล้าสายตาในการอ่านบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ ทั้งคณาจารย์และนักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ห้องสมุดควรมีทั้งวารสารฉบับพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ให้บริการในห้องสมุด

วัชรียพร คุณสนอง (2546) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์และนักวิจัย จำนวน 255 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ความถี่ในการใช้วารสารสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง และเหตุผลที่เลือกใช้วารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพราะประหยัดเวลาในการค้นหา สามารถเข้าถึงข้อมูลได้จากเว็บ โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อทำวิจัย ส่วนเหตุผลที่ไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เพราะไม่ทราบวิธีการใช้และการเข้าถึงวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ด้านปัญหาการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ คณาจารย์ประสบปัญหาในด้านวารสารมีจำนวนน้อย และไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ ตลอดจนปัญหาเครือข่ายช้าและขัดข้องบ่อย

วนิดา วาริเสวตสุวรรณ (2546) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารภาษาต่างประเทศในห้องสมุดปริทัศน์ พนมยงค์ กลุ่มตัวอย่าง คือ วารสารภาษาต่างประเทศ 270 ชื่อ และอาจารย์ 462 คน เครื่องมือวิจัยคือ แบบบันทึกและแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า วิธีการใช้วารสารส่วนใหญ่เข้ามาใช้บริการของห้องสมุด
วัตถุประสงค์การใช้วารสาร คือ เพื่อประกอบการเรียนการสอน ความถี่ในการใช้วารสาร
คือ ไม่แน่นอน รูปแบบของวารสารที่เลือกใช้ คือ รูปแบบสิ่งพิมพ์ รองลงมาคือ รูปแบบ
อิเล็กทรอนิกส์แบบออนไลน์

วราพรรณ อภิสุระโชค (2548) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์
และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์
และสารนิเทศศาสตร์ ในด้านวัตถุประสงค์ รายชื่อวารสารที่ใช้ ภาษาของวารสาร วิธีการ
สืบค้น ลักษณะการใช้ ความถี่ในการใช้ แหล่งที่ใช้ และปัญหาในการใช้วารสารวิชาการ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการเพื่อติดตาม
ความก้าวหน้าทางวิชาการ โดยส่วนใหญ่ใช้วารสารภาษาอังกฤษ สืบค้นวารสารในรูปแบบ
สิ่งพิมพ์จากรายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC) ส่วนวารสารอิเล็กทรอนิกส์สืบค้น
จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด ประเภทของบทความในวารสารที่ใช้ คือ บทความ
วิชาการและบทความวิจัย ใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์โดยการถ่ายสำเนาบทความวารสาร
ส่วนวารสารอิเล็กทรอนิกส์ใช้โดยการพิมพ์ผลเป็นเอกสาร มีความถี่ในการใช้วารสาร
ไม่แน่นอน แหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ คือ
หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด และปัญหาในการใช้วารสารวิชาการที่อาจารย์
และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบในระดับมาก คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์
ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำกัดเฉพาะบุคลากรของมหาวิทยาลัยเท่านั้น และ
เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหา ในการใช้วารสารวิชาการของอาจารย์
และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

ประทุมรัตน์ รัตน์น้อย (2549) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของ
นักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี กลุ่มตัวอย่าง คือ
นักศึกษา 183 คน อาจารย์ 77 คน รวม 260 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม
สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test และทดสอบค่าเฉลี่ย
รายคู่ของเชฟเฟ (Scheffe's)

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารเพื่อทำรายงาน/การบ้าน
ความถี่ในการใช้ไม่แน่นอน รูปแบบสารสนเทศจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ คือ

บทคัดย่อ มีวิธีการใช้ คือ อ่านจากหน้าจอ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร พบว่า มีทั้งด้านที่แตกต่างและไม่แตกต่างกัน อาจารย์มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารเพื่อทำวิจัย มีความถี่ในการใช้ไม่แน่นอน รูปแบบสารสนเทศจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ คือ บทคัดย่อ วิธีการใช้ คือ อ่านจากหน้าจอ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร พบว่า มีทั้งด้านที่แตกต่างและไม่แตกต่างกัน

บงกช สิทธิสมจินต์, นวลฉวี แก้วราช และศรีสวรรค์ สีดาพันธ์ (2550) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารภาษาต่างประเทศของบุคลากรคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการใช้วารสารภาษาต่างประเทศของบุคลากรคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ แพทย์ประจำบ้าน และแพทย์ใช้ทุนสังกัดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 262 คน

ผลการวิจัยพบว่า การใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างนิยมใช้วารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด (84.73%) รองลงมาคือ วารสารในรูปแบบฉบับพิมพ์ (63.36%) และมีจำนวนในการใช้ใกล้เคียงกัน ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ใช้วารสารฉบับพิมพ์ มักไม่ทราบว่า วารสารอิเล็กทรอนิกส์มีชื่อใดบ้างที่ห้องสมุดบอกรับเป็นสมาชิก และกลุ่มตัวอย่างชอบอ่านจากฉบับพิมพ์มากกว่าอ่านจากจอคอมพิวเตอร์ มีความถี่ในการใช้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

รุ่งอรุณ สิงคลีประภา (2550) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาจารย์ จำนวน 93 คน และนักศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 69 คน นักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 226 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ t-test และความแปรปรวนทางเดียว โดยเปรียบเทียบรายคู่ด้วยสถิติ Newman-Keuls

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อติดตามความรู้ใหม่ สำหรับความก้าวหน้าในสาขาวิชาตนเอง และนักศึกษาใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อทำวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ อาจารย์ร้อยละ 33.3 และนักศึกษา ร้อยละ 36.6 ไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีสาเหตุคือ ชอบอ่านบนกระดาษมากกว่าบนจอ

คอมพิวเตอร์ และไม่ทราบวิธีการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ วิธีการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์ คือ อ่านบทความฉบับเต็มในสาขาวิชาที่สนใจ โดยใช้โปรแกรมค้นหาในการเข้าถึงแหล่งวารสารอิเล็กทรอนิกส์ อาจารย์และนักศึกษามีปัญหาในการใช้ คือ คอมพิวเตอร์และเครือข่าย และการเข้าถึงฐานข้อมูลมีข้อจำกัด การทดสอบสมมติฐานพบว่า อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการและวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีวิธีการใช้ และปัญหาในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีวิธีการใช้และปัญหาในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชัยยศ ปานเพชร (2551) ศึกษาเรื่อง การใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ One-way ANOVA กลุ่มตัวอย่างจำนวน 332 คน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการใช้วารสาร โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ วารสารฉบับที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด รองลงมาได้แก่ วารสารฉบับย้อนหลังมีไม่ครบทุกฉบับ ไม่ทราบวิธีการค้นหาบทความจากวารสาร และบรรณนิวารสารที่ห้องสมุดจัดทำไม่ทันสมัย ฐานข้อมูลออนไลน์ที่ให้บริการไม่เป็นเอกสารฉบับเต็ม รองลงมาได้แก่ ระยะเวลาในการติดต่อการเชื่อมโยงฐานข้อมูลออนไลน์ช้า การใช้คำเพื่อใช้ในการสืบค้นไม่ตรงและไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ และผลการสืบค้นข้อมูลที่ได้รับมีเนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการ และการเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามระดับการศึกษา ประเภคนิสิต กลุ่มสาขาวิชา โดยรวมและรายด้าน มีปัญหาและอุปสรรคไม่แตกต่างกัน

สุภารักษ์ เมินกระโทก (2551) ศึกษาเรื่อง การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 347 คน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 260 คน

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ในการใช้ คือ เพื่อทำรายงาน ความถี่ในการใช้ คือ สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง วิธีการใช้ คือ พิมพ์ผลการค้นคืนเป็นเอกสาร รองลงมาคือ ดาวน์โหลด เก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ และอ่านบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ ปัญหาในการใช้ พบว่า ปัญหาในทุกด้านอยู่ในระดับน้อย-ปานกลาง

วิรัชญา หงส์กาญจนกุล (2551) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของ อาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น 16 คณะ จำนวน 317 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการทำวิจัย ร้อยละ 80.20 อาจารย์เข้าใช้โดยสืบค้นผ่านเว็บไซต์หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิธีใช้คือ ดาวน์โหลดวารสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเก็บไว้อ่าน ในภายหลัง ปัญหาในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่สามารถ สืบค้นเนื้อหาบทความฉบับเต็ม ส่วนความคิดเห็นของอาจารย์ในการให้บริการวารสาร อิเล็กทรอนิกส์ของหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น ส่วนใหญ่พบว่า ควรให้บริการ วารสารอิเล็กทรอนิกส์และวารสารฉบับพิมพ์ควบคู่กัน

วิลาวัณย์ ไช้ะเอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และยุวดี มโนมยธิกาญจน์ (2551) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 372 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สภาพการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนในหลักสูตร มีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อประกอบกิจกรรมการเรียนและการศึกษาค้นคว้ามากที่สุด มีความถี่ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ โดยสืบค้นผ่านหน้าเว็บไซต์

ของสำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยขอนแก่น นักศึกษาใช้วิธีการดาวน์โหลดข้อมูลมาเก็บไว้อ่านภายหลัง นักศึกษาประสบปัญหาในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทุกด้าน โดยประสบปัญหาด้านเนื้อหาของวารสารอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด โดยปัญหาด้านเนื้อหา มีปัญหาในระดับมาก เกี่ยวกับการได้บทความฉบับเต็มไม่ครบทุกรายการ ด้านการสืบค้น และวิธีการเข้าถึง มีปัญหาในระดับมาก เกี่ยวกับระบบการค้น (search) ใช้งานยากและ ไม่สะดวก ด้านการให้บริการ มีปัญหาในระดับมาก เกี่ยวกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ค่าเช่าต้องใช้เวลานาน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเห็นว่า วารสารอิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญต่อการศึกษามาก และควรมีวารสารให้บริการทั้งวารสารอิเล็กทรอนิกส์ และวารสารฉบับพิมพ์

มาลี อิศรานนท์ (2551) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ในสำนักหอสมุดกลางของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 354 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนนักศึกษาที่เคยใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงส่วนใหญ่มีรูปแบบการใช้วารสารฉบับพิมพ์ควบคู่กับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุต่ำกว่า 30 ปี ประกอบอาชีพรับราชการ ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบการเรียนหรือการทำวิทยานิพนธ์ รองลงมาคือติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ ความถี่ในการใช้มากที่สุด คือ ไม่แน่นอน รองลงมาคือสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ใช้วารสารผ่านโฮมเพจของสำนักหอสมุดกลาง วิธีการใช้ส่วนใหญ่ คือ ดาวน์โหลดผลการสืบค้นเก็บไว้อ่านทีหลัง สาเหตุการไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ คือ ไม่มีเวลาเข้ามาใช้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ รองลงมาคือไม่ทราบวิธีการใช้และการเข้าถึงข้อมูลจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีปัญหาและอุปสรรคสูงสุด คือ เกิดความเมื่อยล้าและปวดตาในการดูบทความบนจอคอมพิวเตอร์ การทดสอบสมมติฐาน

พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกัน และนักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัมพร ขาวบาง, อริย์ ชื่นวัฒนา และนุชรี ตรีโลจน์วงศ์ (2551) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่มตัวอย่างคือ อาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพและเทคโนโลยี ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นชนิดที่เป็นสัดส่วน (proportionate stratified sampling) และการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เข้าใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ 1-3 ครั้ง/สัปดาห์ อาจารย์ร้อยละ 86.82 ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยเข้าใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทั้งจากที่สำนักหอสมุดจัดให้บริการบนเว็บไซต์ และจากแหล่งอื่น ๆ โดยส่วนใหญ่ทราบวิธีการใช้จากการมีประสบการณ์จากการใช้หรือค้นฐานข้อมูลอื่น ๆ ปัญหาที่มีต่อการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดให้บริการบนเว็บไซต์ โดยอาจารย์มีปัญหาในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อาจารย์มีปัญหาด้านผู้ใช้ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ข้อที่เป็นปัญหาอันดับแรกคือ ไม่มีเวลาในการใช้ ส่วนสภาพการไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนน้อยไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีเหตุผลที่ไม่ใช้คือ ไม่สะดวกในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ เป็นไปได้ว่าอาจารย์รู้สึกไม่คุ้นเคยหรือไม่มีทักษะทางอิเล็กทรอนิกส์และไม่สะดวกในการใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต โดยคุ้นเคยกับการใช้วารสารฉบับพิมพ์มากกว่า

นภพรช สุคปาน (2552) ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้วารสารภาษาไทยในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตระดับปริญญาตรี ปีที่ 2-4 จำนวน 230 คน และนิสิตระดับปริญญาโท 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบบันทึกการใช้วารสาร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี และนิสิตระดับปริญญาโทมีปัญหาการใช้วารสารโดยรวมและรายด้านในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบปัญหา โดยจำแนก

ตามเพศ ระดับการศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา และกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี ระดับชั้นปีที่ศึกษา และกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษาที่ต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นิสิตระดับปริญญาโทมีปัญหาการใช้วารสารโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารโดยรวมไม่แตกต่างกัน และนิสิตระดับปริญญาตรีมีปัญหาการใช้วารสารโดยรวมมากกว่านิสิตระดับปริญญาโทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นุถุรัตน์ ลวงสายทอง (2552) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการใช้บริการสำนักงานหอสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีสยามของบุคลากรและนักศึกษา การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น อาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา จำนวน 300 คน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการใช้วารสารประสบปัญหา คือ ปัญหาวารสารฉบับใหม่จัดบริการล่าช้า (ค่าเฉลี่ย 3.36) และประสบปัญหาในการใช้เครื่องมือช่วยค้นระดับมากที่สุด คือ ปัญหาคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการ (ค่าเฉลี่ย 4.51) สำหรับปัญหามูลค่าการให้บริการโดยภาพรวมประสบปัญหาระดับน้อย คือ ไม่ได้รับความร่วมมือในการขอคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้บริการห้องสมุดจากเจ้าหน้าที่ และบรรณารักษ์

นภา มิ่งนัน (2554) ศึกษาเรื่อง สภาพและความพึงพอใจในการใช้วารสารภาษาไทยในสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบบันทึกการยืมวารสารและแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ตามที่สนใจ ประเภทวารสารที่ใช้อยู่ คือ วารสารฉบับปัจจุบัน การสืบค้นใช้วิธีค้นจากตัวเล่มวารสารโดยตรงมากกว่าการใช้การสืบค้นจากโปรแกรมอัตโนมัติในการสืบค้นบทความวารสาร ปัญหาในการใช้วารสารภาษาไทยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา

เป็นรายชื่อ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับวารสารเฉพาะสาขามีจำนวนน้อย รองลงมาคือ วารสารฉบับที่ต้องการไม่มีบริการในห้องสมุด

ชัยเลิศ ปริสุทฺธกุล (2555) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารวิชาการของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ปีการศึกษา 2553 จำนวน 256 คน เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า มีวัตถุประสงค์การใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าการทำวิจัย หรือทำวิทยานิพนธ์ แหล่งในการใช้วารสารคือ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ลักษณะการใช้วารสารคือ ใช้วารสารภาษาไทยมากที่สุด ส่วนปัญหาการใช้วารสารวิชาการ ได้แก่ วารสารวิชาการมีกำหนดออกไม่ต่อเนื่องและไม่สะดวกในการใช้บริการวารสารในห้องสมุด ด้านการให้บริการของห้องสมุด พบว่า นักศึกษามีปัญหาการใช้วารสารวิชาการสำหรับการค้นคว้าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า นักศึกษามีปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สะดวกในการใช้วารสาร

บรรพต พิจิตรกำเนิด (2555) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารที่จัดให้บริการ โดยสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 397 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance)

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ด้านสภาพการใช้วารสารสิ่งพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารสิ่งพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อประกอบการศึกษา ตามสาขาวิชา เพื่อค้นคว้า ใช้อ้างอิงเพื่อทำรายงาน หรือทำวิจัย เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมอบหมายหรือแนะนำให้ค้นคว้า ส่วนปัญหาที่พบคือ วารสารรายชื่อที่ต้องการใช้ไม่มีให้บริการ และวารสารที่เกี่ยวข้อง

กับสาขาวิชาที่ศึกษามีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการ การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.0) ไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากไม่ทราบว่า มีบริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ และไม่สะดวกในการเข้าใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ สำนักวิทยบริการฯ จัดให้บริการมีการใช้ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาในการใช้ คือ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตล่าช้า ต้องรอนาน เป็นปัญหาในระดับมาก นอกจากนั้นยังพบปัญหาเครื่องพิมพ์ (printer) มีไม่เพียงพอ และไม่สามารถเข้าใช้ระบบเครือข่าย (VPN) เครือข่ายของมหาวิทยาลัยได้ การทดสอบสมมติฐาน ด้านสภาพการใช้บริการวารสารสิ่งพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีสภาพการใช้วารสารสิ่งพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นักศึกษาที่ศึกษาชั้นปีต่างกันมีสภาพการใช้วารสารสิ่งพิมพ์ไม่แตกต่างกัน ส่วนการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ด้านสภาพปัญหาและอุปสรรคจากการใช้วารสารสิ่งพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีสภาพปัญหาและอุปสรรคจากการใช้วารสารสิ่งพิมพ์และวารสาร อิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่ศึกษาชั้นปีต่างกันมีสภาพปัญหาและอุปสรรคจากการใช้วารสารสิ่งพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

บรรพต พิจิตรกำเนิด (2556ข) ศึกษาเรื่อง *วารสารหลักสาขาสรรพการศึกษาศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในประเทศไทย* ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ บรรณารักษ์ และผลงานนิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษาสาขาสรรพการศึกษาศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบบันทึกรายการเอกสารอ้างอิง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน (Spearman rank correlation)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิใช้การเข้าถึงวารสารจากฐานข้อมูลที่ห้องสมุดจัดให้บริการมากที่สุด รองลงมาคือ ใช้วารสารสิ่งพิมพ์ที่ห้องสมุดจัดให้บริการ ทั้งนี้บรรณารักษ์ของห้องสมุดทุกแห่งมีเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกวารสาร คือ เนื้อหาตรงตามความต้องการของผู้ใช้ เนื้อหามีความสำคัญ ถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันสมัย วารสารผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีการเผยแพร่อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ การใช้ภาษาถูกต้อง

และการลำดับเนื้อหาเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีเกณฑ์ที่ห้องสมุดส่วนใหญ่เลือกใช้คือ เนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชานั้น ๆ และเกณฑ์อื่น ๆ เช่น มีรายชื่อในฐานข้อมูล TCI พิจารณาลักษณะของวารสาร ขนาดเล่ม ตัวอักษร ภาพประกอบ เป็นต้น

ลัดดา บุญเปลี่ยนพล (2557) ศึกษาเรื่อง *การใช้วารสารวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม* กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 300 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือจัดเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรด้วยค่า t-test ค่า F test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว one-way ANOVA เปรียบเทียบเชิงซ้อนรายคู่ (multiple comparison) ของ LSD ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่ใช้วารสารวิชาการโดยการสืบค้นจากฐานข้อมูลดัชนีวารสารในระบบ WebOPAC ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความถี่ในการเข้าใช้วารสารวิชาการ 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ ลักษณะการใช้วารสารจะยืมไปถ่ายเอกสาร มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการเพื่อการค้นคว้าวิจัย และติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ ปัญหาการใช้วารสารวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบ ได้แก่ ด้านทรัพยากรฯ เนื่องจากวารสารวิชาการที่ต้องการใช้มีจำนวนน้อย ด้านการให้บริการ เนื่องจากไม่ทราบว่ามีการวารสารวิชาการชื่อใดบ้างที่มีให้บริการ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการใช้วารสารวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพศชายและเพศหญิงมีความต้องการใช้วารสารวิชาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และ มีปัญหาการใช้วารสารโดยรวมไม่แตกต่างกัน

พรทิพย์ รักบุรี (2559) ศึกษาเรื่อง *การประเมินการให้บริการของสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง* ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เข้าใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในภาคการศึกษาที่ 2/2557 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามในแต่ละบริการ ได้รับแบบสอบถามทั้งหมด 397 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance)

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินการให้บริการวารสารและเอกสาร ด้านทรัพยากร ด้านบุคลากร ด้านอาคารและสถานที่ และด้านการดำเนินงาน และการให้บริการระหว่าง นักศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ และบุคลากร ไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ในทุกด้าน

เอมิกา โชะวิเศษ (2561) ศึกษาเรื่อง *ประสิทธิผลการสืบค้นฐานข้อมูลบรรณนิ-วารสารภาษาไทยของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง* การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ใช้บริการที่มาใช้ฐานข้อมูลบรรณนิวารสารภายใน สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวน One-way ANOVA และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่โดยวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการมีวัตถุประสงค์ในการสืบค้นฐานข้อมูลบรรณนิวารสารภาษาไทย เพื่อทำรายงานประกอบการเรียนมากที่สุด ผู้ใช้บริการเรียนรู้ด้วยตนเอง มากที่สุด อาจเป็นเพราะนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงได้เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ทำให้มีความรู้ในการสืบค้น และอาจมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ที่ดี สามารถสืบค้นข้อมูล ได้ด้วยตนเอง ผู้ใช้บริการสืบค้นเนื้อหาสาขานิติศาสตร์มากที่สุด อาจเป็นเพราะ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีชื่อเสียงในด้านนิติศาสตร์มาอย่างยาวนาน ทำให้มีนักศึกษาคณะนิติศาสตร์จำนวนมาก และนักศึกษานิติศาสตร์มีความสนใจ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อประกอบการเรียน ซึ่งความรู้จากบทความวารสาร เป็นความรู้ ที่มีความทันสมัย ปัญหาด้านการสืบค้นและด้านการใช้ฐานข้อมูลบรรณนิ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง หมายความว่า ผู้ใช้บริการพบปัญหาด้านการสืบค้นไม่มากนัก

นาฏลดา เรืองชาญ จินตนา จันทนนท์ ชนัญกาญจน์ แสงประสาน (2561) ศึกษา เรื่อง *การใช้สมาร์ตโฟนเพื่อการศึกษาของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย-ราชภัฏสกลนคร* กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ ที่ใช้โทรศัพท์มือถือประเภทสมาร์ตโฟน จำนวน 340 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคสแควร์ (chi-square test)

ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลหลักที่สำคัญที่สุด ในการเลือกใช้สมาร์ทโฟน คือ ส่วนใหญ่เลือกใช้สมาร์ทโฟนเพื่อการสื่อสารสนทนา และเลือกใช้สมาร์ทโฟนเพื่อการศึกษาเรียนรู้

งานวิจัยต่างประเทศ

Mgobozi and Ocholla (2002) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์สำหรับเผยแพร่สารสนเทศวิชาการของมหาวิทยาลัยนาทาลและมหาวิทยาลัยซูลูแลนด์ ประชากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่วิชาการ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณตามจำนวนร้อยละของประชากรทั้ง 3 ประเภทและทั้งสองมหาวิทยาลัย ได้กลุ่มตัวอย่าง 308 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของวารสารวารสารวิชาการที่ใช้ในระดับมากที่สุด คือ ฉบับพิมพ์ ร้อยละ 61 ใช้ทั้งสองรูปแบบร้อยละ 36 ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ร้อยละ 2 วัตถุประสงค์ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด คือ เพื่อการวิจัย ร้อยละ 45 แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่งจะบอกว่าใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์แต่ระดับการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ไม่มีนัยสำคัญ เนื่องจากผลการวิจัยนี้ พบว่า ใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ถึงร้อยละ 61 แต่ใช้วารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพียงร้อยละ 2 ดังนั้น ระดับการใช้วารสารสิ่งพิมพ์จึงมีมากกว่าวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ใช้ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า วารสารอิเล็กทรอนิกส์เข้าถึงได้ง่าย และมีทัศนคติต่อวารสารอิเล็กทรอนิกส์ไปในทางบวก คาดว่าในอนาคตจะใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ให้มากกว่าวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ แต่มีผู้ใช้บางส่วนที่มีทัศนคติเชิงลบ มีความเห็นว่าชอบใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์มากกว่าเพราะใช้ง่ายกว่า และพบว่า การใช้งานวารสารและความเข้าใจในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของแต่ละสาขาวิชามีความแตกต่างกันเล็กน้อย โดยผู้ใช้สาขาวิชานิติศาสตร์มีการใช้งานวารสารและความเข้าใจในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ในระดับต่ำที่สุดคือ คณะนิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยนาทาลร้อยละ 51 และคณะนิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยซูลูแลนด์ร้อยละ 45 (ระดับสูงสุดคือ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์การเกษตร มหาวิทยาลัยนาทาล ร้อยละ 68)

Hamade and Al-Yousef (2010) ศึกษาเรื่อง การใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาห้องสมุดและสารสนเทศศาสตร์ในประเทศคูเวต

โดยศึกษาจากรายการบรรณานุกรม ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ รูปแบบและช่วงเวลา ในการสืบค้น และการอ้างถึงวารสารของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาดังกล่าว

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยอุเวต ใช้ทรัพยากร สารสนเทศประเภทบทความวารสาร มากที่สุดเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 50 ของ ทรัพยากรสารสนเทศรวม 8 ประเภท โดยพบว่า ใช้ในรูปแบบสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 78 มากกว่ารูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้เพียง 28% และยังพบว่า วิธีการสืบค้นที่ต้องการคือ รูปแบบสิ่งพิมพ์ และส่วนใหญ่ใช้วารสารห้องสมุดแบบดั้งเดิม เช่น Bulletin of MLA, Library Review, The Electronic Library, Library Management, and College and Research Libraries. เป็นต้น และพบว่า แหล่งข้อมูลและบริการอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดทำ โดยห้องสมุดมหาวิทยาลัยยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ นักศึกษาส่วนใหญ่ยังคงติด อยู่กับแหล่งข้อมูลในรูปแบบสิ่งพิมพ์มากกว่าแหล่งข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

Islam, Alam และ Sultana (2011) ศึกษาเรื่อง การเข้าถึงและการใช้วารสาร อิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยธากา (DUL) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการ เข้าถึงและการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธากา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิดเป็น เครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ อาจารย์ จำนวน 30 คน และนักศึกษา จำนวน 20 คนของมหาวิทยาลัยธากา

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบ อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการวิจัยมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อการศึกษา และได้รับสารสนเทศที่ ทันสมัย ความถี่ในการใช้ นักศึกษามีความถี่ในการใช้คือ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ส่วนอาจารย์ มีความถี่ในการใช้มากที่สุดคือ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง รองลงมาคือ ทุกวัน ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามเกี่ยวกับความชอบในการอ่านบนหน้าจอเปรียบเทียบกับอ่านจากการสิ่งพิมพ์ เป็นเอกสาร พบว่า สิ่งที่ใช้กระทำในบางครั้ง คือ ร้อยละ 36 อ่านจากหน้าจอ ร้อยละ 52 สิ่งพิมพ์เป็นเอกสารแล้วจึงอ่าน เหตุผลที่ไม่ใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ของกลุ่มตัวอย่างลำดับแรก คือ จำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอสำหรับนักศึกษา รองลงมา คือ จำนวนชื่อวารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มีจำกัด (ไม่มีชื่อวารสารที่ต้องการ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์) ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

ของอาจารย์และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยธากา คือ การขาดความรู้และความตระหนักในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ขาดการจัดสรรเงินทุนที่เพียงพอในการบอกรับวารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ และขาดความรู้เกี่ยวกับการเข้าถึงวารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ

Shukla and Mishra (2011) ศึกษาเรื่อง การใช้แหล่งทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนักวิชาการวิจัยในสถาบันเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยบานาราส ฮินดู (BHU) ประเทศอินเดีย โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ความถี่ในการใช้ วัตถุประสงค์ในการใช้กลยุทธ์ในสืบค้นและการเข้าถึง ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานในการใช้ และสถานที่ใช้แหล่งทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยการสำรวจ ใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการวิจัยในสถาบันเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยบานาราส ฮินดู (BHU) มีความถี่ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด คือ ใช้ทุกวัน ร้อยละ 76 รองลงมาคือ ใช้ทุกสัปดาห์ ร้อยละ 22 มีความถี่ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 38 ความนิยมในการใช้ระหว่างวารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์และรูปแบบสิ่งพิมพ์ พบว่า ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 64 ใช้วารสารทั้งสองรูปแบบ ร้อยละ 34 วัตถุประสงค์ในการใช้มากที่สุดคือ เพื่อการวิจัย ร้อยละ 88 รองลงมาคือ เพื่อส่งบทความตีพิมพ์เผยแพร่ ร้อยละ 38 กลยุทธ์ในการสืบค้นมากที่สุดคือ ค้นจากคำสำคัญ ร้อยละ 64 ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานในการใช้มากที่สุดคือ การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตต่ำ ร้อยละ 66

Khan (2012) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาและนักวิชาการวิจัย ในภาควิชาพฤกษศาสตร์มหาวิทยาลัยอะลีการ์ฮ์ มุสลิม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ วัตถุประสงค์ การใช้ ความถี่ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการ แจกแบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างคือ นักวิชาการวิจัย นักศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาตรี

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการใช้มากที่สุดคือ ใช้ทุกวัน ได้แก่ นักวิชาการวิจัย ร้อยละ 86.66 นักศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 52.38 ส่วนนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีความถี่ในการใช้คือ สองครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 40.91 แหล่งข้อมูลที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวารสาร นักศึกษาระดับปริญญาโทเลือกตอบในระดับมากที่สุดคือ

วารสารฉบับพิมพ์ ร้อยละ 71.43 รองลงมา นักศึกษาระดับปริญญาตรีเลือกตอบ คือ อาจารย์ ร้อยละ 56.81 อันดับที่ 3 โดยนักวิชาการวิจัย มีค่าร้อยละ 46.66 เท่ากัน คือ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านห้องสมุด และอาจารย์ รูปแบบที่ต้องการสำหรับการอ่านวารสารอิเล็กทรอนิกส์ มากที่สุด ตอบโดยนักศึกษาระดับปริญญาโท คือ รูปแบบ pdf ร้อยละ 52.38 รองลงมา ตอบโดยนักศึกษาระดับปริญญาตรีคือ ฉบับพิมพ์เป็นเอกสาร ร้อยละ 47.73 และนักวิชาการ วิจัย คือ รูปแบบ pdf ร้อยละ 46.66 รูปแบบของวารสารที่ต้องการ ตอบโดยนักศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุดคือ ทั้งสองรูปแบบ ร้อยละ 66.66 และนักวิชาการวิจัย ร้อยละ 46.67

Nisha and Ali (2012) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้ห้องสมุด ไอไอที เติลี และมหาวิทยาลัยเคลี โดยการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีวัตถุประสงค์ในการใช้มากที่สุดคือ เพื่อการวิจัย (วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/งานโครงการ) โดยไอไอที เติลี ร้อยละ 63 มหาวิทยาลัยเคลี ร้อยละ 50 รองลงมาคือ เพื่อตีพิมพ์บทความ ไอไอที เติลี ร้อยละ 40 มหาวิทยาลัยเคลี ร้อยละ 25 อุปสรรคหรือปัญหาในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด คือ คำนวณโหลดเข้า มหาวิทยาลัยเคลี ร้อยละ 53 รองลงมาคือ ไม่มีการอบรม/แนะนำ ร้อยละ 48

Kwafoa, Imoro, and Afful-Arthur (2014) ศึกษาเรื่อง การประเมินการใช้ทรัพยากร อิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริหารและคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยเคปโคสต์ ใช้วิธีการวิจัยเชิง ปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและคณาจารย์ 5 สาขาวิชา โดยจัดการ ประชุมเชิงปฏิบัติการและใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจำนวน 115 ชุด ได้รับกลับมาร้อยละ 86.95

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเคปโคสต์ มีความถนัด ในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด คือ ใช้ประจำ ในระดับมากที่สุดร้อยละ 52 ข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลออนไลน์ คือ อินเทอร์เน็ตช้า และขาดการแนะนำ ที่เหมาะสมในการเข้าถึงฐานข้อมูลออนไลน์ตามลำดับ

Tariq and Zia (2014) ศึกษาเรื่อง การใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการาจี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษา

ระดับปริญญาตรี และปริญญาโท คณะวิทยาศาสตร์ สุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการใช้งานในระดับมากที่สุดคือ ใช้ทุกวัน ร้อยละ 67.83 รองลงมาคือ ใช้เป็นครั้งคราว ร้อยละ 11.74 ปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุดคือ การเชื่อมต่อช้า ร้อยละ 30.87 วัตถุประสงค์ในการใช้มากที่สุดคือ เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน ร้อยละ 73.91 รองลงมา คือ เพื่อพัฒนาตนเอง ร้อยละ 50.87 กลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 70.43 เพราะเข้าถึงได้ง่ายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือร้อยละ 52.17 และไม่พึงพอใจ ร้อยละ 29.57

Nanda (2017) ศึกษาเรื่อง *การใช้และการรับรู้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักวิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนครราชสีมา* เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง 148 ชุด ได้รับกลับคืน 115 ชุด คิดเป็นร้อยละ 77.7

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการใช้งานในระดับมากที่สุดคือ ใช้ทุกวัน รองลงมาคือ ใช้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง วัตถุประสงค์ในการใช้มากที่สุดคือ เพื่อทำงานวิจัย รองลงมาคือ เพื่อเขียนบทความ/นำเสนอในงานประชุมวิชาการ ในด้านรูปแบบการใช้วารสาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าวารสารฉบับพิมพ์ โดยการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุดคือ นักวิจัย ร้อยละ 52.54 ใช้วารสารฉบับพิมพ์มากที่สุด คือ อาจารย์ ร้อยละ 21.42 ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ และวารสารฉบับพิมพ์ควบคู่กันมากที่สุด คือ อาจารย์ ร้อยละ 46.42 ด้านอุปสรรคในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด คือ ไม่พึงพอใจต่อข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ ร้อยละ 64.40 รองลงมาคือ คำนวณโหลดช้า ร้อยละ 58.92

Patel (2018) ศึกษาเรื่อง *ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อทรัพยากรสารสนเทศและบริการของห้องสมุดที่วิทยาลัยการจัดการ ซี เค ชาร์ วีจาพัวารา (CKSVIM) เมืองวโฑทรา รัฐคุชราต ประเทศอินเดีย* ศึกษาเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 206 คน แบ่งออกเป็น ชาย 88 คน หญิง 118 คน

ผลการศึกษาพบว่า ระดับความพึงพอใจที่มีต่อห้องสมุดแบบดั้งเดิมหรือทรัพยากรในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจวารสาร/นิตยสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์มากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ของทรัพยากรสารสนเทศทั้งหมด 10 ประเภท โดยมีความพึงพอใจ 204 คน คิดเป็น 99% โดยมีผู้ที่ไม่พึงพอใจ จำนวน 2 คน คิดเป็น 1% ระดับความพึงพอใจที่มีต่อห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์หรือทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ e-Journals อยู่ในอันดับที่ 3 โดยมีความพึงพอใจ 197 คน คิดเป็น 95.6% โดยมีผู้ที่ไม่พึงพอใจ จำนวน 9 คน คิดเป็น 4.4% เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจวารสาร/นิตยสาร ในรูปแบบสิ่งพิมพ์กับวารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในรูปแบบสิ่งพิมพ์มากกว่าในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

Rahman and Batcha (2018) ศึกษาเรื่อง การใช้ทรัพยากรสารสนเทศและบริการในห้องสมุดของวิทยาลัยชาگیر ฮัสซายน์ เดลี กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาที่กำลังเรียนปริญญาตรี (UG) สาขาศิลปะและสาขาการตลาด นักศึกษาที่ได้รับปริญญาตรีแล้ว (PG) อาจารย์และเจ้าหน้าที่ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย จำนวน 459 ชุด

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการใช้มากที่สุดคือ ใช้ทุกวัน ร้อยละ 35.95 การรับรู้ของผู้ใช้เกี่ยวกับบริการของห้องสมุด ด้านการให้บริการการอ่านและทรัพยากรสารสนเทศมีการรับรู้ในภาพรวมร้อยละ 99.60 ด้านสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องและหนังสือพิมพ์ มีการรับรู้ในภาพรวมร้อยละ 99.13 แยกตามกลุ่มตัวอย่าง อาจารย์/เจ้าหน้าที่ มีการรับรู้ทั้งสองด้านร้อยละ 100 แต่ความพึงพอใจของผู้ใช้เกี่ยวกับบริการของห้องสมุดพบว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด ด้าน สิ่งพิมพ์ต่อเนื่องและหนังสือพิมพ์ มีความพึงพอใจร้อยละ 91.94 รองลงมาคือด้านบริการอ้างอิง ร้อยละ 91.29 กลุ่มตัวอย่างมีวิธีการใช้สารสนเทศมากที่สุด โดย ใช้ผ่าน OPAC ร้อยละ 74.27 รองลงมาคือ ช่วยเหลือโดยเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ร้อยละ 71.66 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมากที่สุด คือ พร้อมให้ความช่วยเหลืออยู่เสมอ ร้อยละ 97.39 รองลงมาคือ ปฏิบัติต่อผู้ใช้อย่างยุติธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ ร้อยละ 96.73 ปัญหาในการใช้คือ มีความจำกัดของอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 73.20 รองลงมาคือ ปัญหาการถ่ายเอกสารมีราคาสูง ร้อยละ 69.93

Yamson, Appiah, and Tsegah, (2018) ศึกษาเรื่อง การรับรู้ การใช้และความต้องการ ทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เปรียบเทียบกับทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยส่วนกลาง ประเทศกานา

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 57 ต้องการทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์สำหรับงานวิชาการ และร้อยละ 43 ต้องการทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับงานวิชาการเป็นบางครั้ง ผลจากการศึกษามีความสำคัญต่อการดำเนินงานตามนโยบายและกระบวนการที่มุ่งเน้นการกระตุ้นนักศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดเพื่อประโยชน์ในการเพิ่มความรู้ของนักศึกษา การบอกรับทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ถือเป็นวิธีการแก้ปัญหาพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการจัดเก็บทรัพยากร และลดความเสี่ยงของนักศึกษาที่จะได้รับความรู้เก่า ไม่ทันสมัย และพวกเขาจะไม่สูญเสียความรู้ในการค้นพบสิ่งใหม่ ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในระยะยาว ผู้ใช้ต้องการรูปแบบสารสนเทศที่ผสมผสานกัน แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้แทนที่สารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์ แต่เป็นการส่งเสริมการเข้าถึงและสร้างโอกาสใหม่สำหรับผู้ใช้ในการเลือกแหล่งสารสนเทศ สารสนเทศทั้งสองรูปแบบมีข้อดีและขอบเขตที่แตกต่างกัน ดังนั้นนักศึกษาจะต้องได้รับการส่งเสริมให้ใช้ทั้งสองอย่าง เพื่อได้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและทันสมัยยิ่งขึ้นในสาขาวิชาต่าง ๆ ด้วยวิธีนี้จะทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ที่มีพฤติกรรมการใช้ที่แตกต่างกัน

Acheampong, Ernest, and Agyekum (2019) ศึกษาเรื่อง การเข้าถึงและการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคนิคคูมาซี รัฐคูมาซี ประเทศกานา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยการสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษา 4 สาขาวิชา โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่าง 105 คน รวบรวมข้อมูลการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการใช้วารสารทั้งสองรูปแบบมากที่สุด ร้อยละ 56.5 รองลงมาคือ ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 31.5 และวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 12 ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าโดยทั่วไปนักศึกษามีความพึงพอใจต่อวารสารอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ แต่นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการวารสารทั้งสองรูปแบบ

เพื่อสนับสนุนการใช้งานซึ่งกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารมากที่สุด คือ การมอบหมายในชั้นเรียน ร้อยละ 59.4 รองลงมาคือ การเขียนรายงานการวิจัย และติดตามความก้าวหน้าในปัจจุบัน ตามลำดับ นักศึกษามีปัญหาในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด คือ เครือข่ายช้า ร้อยละ 16.1% รองลงมาคือ เครือข่ายไม่เสถียร ร้อยละ 13.4 และขาดทักษะในการสืบค้น ร้อยละ 11.2

Brar, Singh, and Kaur (2019) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์จากนักวิจัยในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของอินเดีย มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาระดับการรับรู้และการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักวิจัยที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาเอก เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างจำนวน 120 ชุด

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวิธีในการอ่านวารสารอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด คือ อ่านบทความฉบับเต็มบนหน้าจอ ร้อยละ 62.50 และพิมพ์ลงบนกระดาษ ร้อยละ 37.50 เพราะในยุคของเทคโนโลยีในปัจจุบันนักวิจัยส่วนใหญ่มีคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลให้ดาวน์โหลดและบันทึกบทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออ่านได้ตลอดเวลาบนหน้าจอ และการพิมพ์ลงบนกระดาษมีจำนวนน้อยกว่าเนื่องจากเหตุผลในด้านค่าใช้จ่าย จากข้อคำถามว่า การเข้าถึงวารสารอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มความสามารถในการวิจัยและการสอนหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 85 ตอบว่าใช่ เนื่องจากนักวิจัยตระหนักว่าวารสารอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีประโยชน์ และร้อยละ 15 ตอบว่า ไม่ใช่ สาเหตุคือนักวิจัยส่วนนี้อาจเข้าถึงวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้น้อยกว่า

Gupta and Ansari (2019) ศึกษาเรื่อง การรับรู้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ใช้ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยเดลี (DU) กับผู้ใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยบาบาซาเฮ็บ บลิมาโอเอ็มเบ็ดการ์ (BBAU) เขตหลักเนา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง 200 คน คือ ผู้ใช้บริการจาก 2 มหาวิทยาลัย รวบรวมแบบสอบถามได้ 167 ชุด

ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุด คือ ผู้ใช้บริการมีวัตถุประสงค์ในการใช้มากที่สุด คือ ฉบับย้อนหลัง ร้อยละ 84.27 (DU) และลำดับรองลงมาคือ ผู้ใช้บริการมีวัตถุประสงค์ในการใช้คือ การอ่าน ร้อยละ 75.64 (BBAU) และเข้าถึงวารสารอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด เพื่อการศึกษา ร้อยละ 75.64 (BBAU) รองลงมาคือ

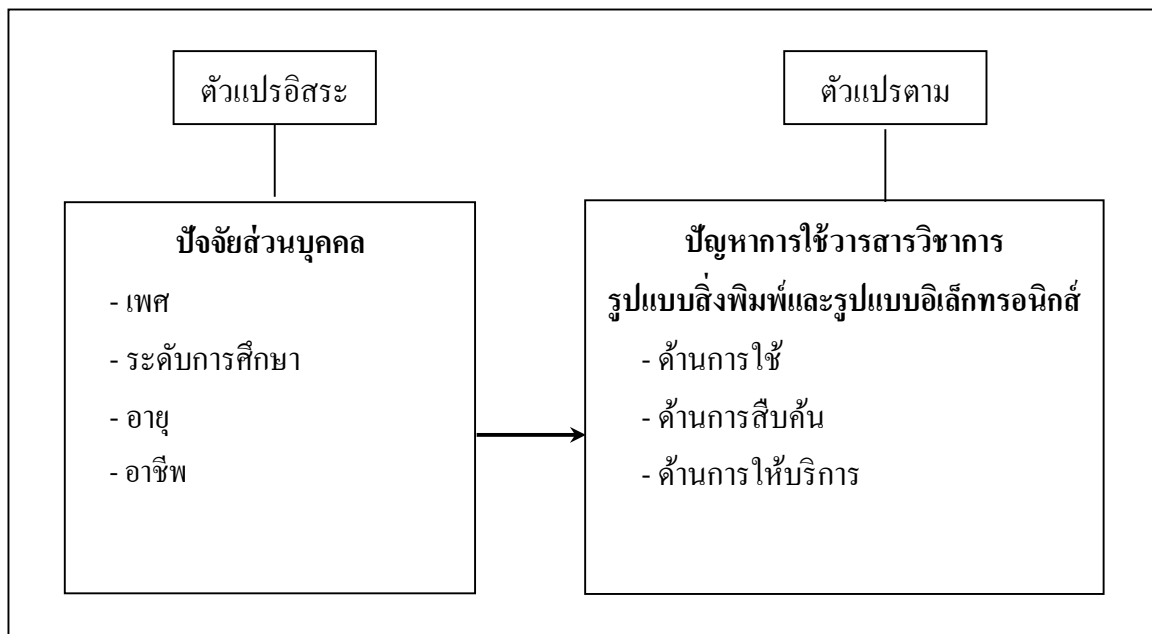
เพื่อเขียนบทความ ร้อยละ 66.29 (DU) วิธีการอ่านบทความฉบับเต็มมากที่สุด คือ การสั่งพิมพ์เป็นเอกสาร ร้อยละ 73.03 (DU) และอ่านจากหน้าจอ ร้อยละ 41.03 (BBAU) ปัญหาในการเข้าถึงวารสารอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด คือ อินเทอร์เน็ตช้า ร้อยละ 92.31 (BBAU) รองลงมาคือ ห้องสมุดไม่มีการจัดปฐมนิเทศเกี่ยวกับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 79.49 (BBAU)

Krishnan (2019) ศึกษาเรื่อง การใช้และผลกระทบของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ต่อผู้ใช้ของมหาวิทยาลัยเปริยาร์ในเมืองชาเล็ม รัฐทมิฬนาฑู ประเทศอินเดีย เพื่อศึกษาการใช้วารสารทั้งรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ และความถี่ ระยะเวลา ปัญหาความพึงพอใจในการใช้ กลุ่มตัวอย่างคือ อาจารย์และนักศึกษบัณฑิตวิทยาลัย ระดับปริญญาโท และปริญญาเอก จาก 4 หน่วยงาน ได้แก่ ฟิสิกส์ เคมี ธรณีวิทยา และพลังงาน ศึกษา เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมได้ 156 ชุด

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ใช้อายุระหว่าง 21-30 มากที่สุด ร้อยละ 37.18 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31-40 ร้อยละ 23.72 กลุ่มตัวอย่างมีการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด ร้อยละ 47.44 รองลงมาคือ ใช้ทั้งวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 32.69 และใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 19.87 มีความถี่ในการใช้ สัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 40.39 รองลงมาคือ ใช้ทุกวัน ร้อยละ 28.21 มีวัตถุประสงค์ในการใช้มากที่สุดคือ เพื่อเตรียมการเขียนบทความตีพิมพ์เผยแพร่ ร้อยละ 35.26 มีปัญหาในการเข้าใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุดคือ ขาดความรู้และการอบรมในการเข้าถึงวารสารอิเล็กทรอนิกส์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัย การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในครั้งนี้
มุ่งศึกษาตัวแปรในการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์กับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีองค์ประกอบและขั้นตอนในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรคือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 267 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1

จำนวนประชากร

ระดับ	จำนวน (คน)
ปริญญาโท	165
ปริญญาเอก	102
รวม	267

ที่มา: จาก รายงานรายชื่อนักศึกษาใหม่ที่ลงทะเบียนเรียน ส่วนกลาง ระดับบัณฑิตศึกษา โดย สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2562, กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท และปริญญาเอกในภาคการศึกษาที่ 1/2562 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง 159 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น (probability sampling) แบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) โดยเทียบบัญญัติไตรยางค์ ตามสัดส่วนของจำนวนประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

ตาราง 2

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ระดับ	จำนวน (คน)
ปริญญาโท	98
ปริญญาเอก	61
รวม	159

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัย ได้แก่ ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ และอาชีพ ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ 3 ด้าน คือ ด้านการใช้ ด้านการสืบค้น และด้านการให้บริการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในด้านความถี่ ภาษา รูปแบบวัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพ ความเนื้อหา วิธีการใช้ แหล่งสารสนเทศ และปัญหาการใช้วารสารวิชาการ โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ และอาชีพ เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดหรือเลือกตอบ (closed form)

ตอนที่ 2 การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดหรือเลือกตอบ (closed form) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (open form)

วิธีดำเนินการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถาม
 2. สร้างแบบสอบถามแบบปลายปิดหรือเลือกตอบ (closed form) แบบสอบถามแบบปลายเปิด (open form) แบบสอบถามความถี่ (frequency) และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) สร้างแบบข้อความทางลบ 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 72-73)
 3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่อที่ปรึกษาโครงการวิจัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้องทางเนื้อหาและความชัดเจนทางภาษา
 4. นำเสนอรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน ต่อที่ปรึกษาโครงการวิจัย โดยพิจารณาคคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญตามสาขาวิชาและประสบการณ์
 5. จัดทำบันทึกข้อความเป็นหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย 5 ฉบับ
 6. ส่งหนังสือเชิญและแบบประเมินแบบสอบถามให้แก่ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยพิจารณาลักษณะที่ต้องการวัดกับประเด็นคำถามว่าสอดคล้องกันหรือไม่ ตามเกณฑ์ 3 ระดับ
 7. นำแบบสอบถามที่ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-Objective Congruence--IOC) โดยมีเกณฑ์ 3 ระดับ ดังนี้ (Rovinelli & Hambleton, 1976, pp. 11-12, พิสิษฐ ตันฑาวิช และพนา จินดาศรี, 2561, หน้า 10)
 - +1 หมายถึง เห็นว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
 - 0 หมายถึง ไม่มั่นใจว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
 - 1 หมายถึง เห็นว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์
- ในการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในทุกข้อคำถาม หากมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1 จะคัดเลือกไว้ ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 จะนำมาพิจารณาปรับปรุงข้อคำถามใหม่หรือตัดทิ้งตามความเหมาะสมเพื่อให้ได้แบบสอบถามตรงตามวัตถุประสงค์

8. นำแบบสอบถามมาแก้ไข ปรับปรุง เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนอที่ปรึกษาโครงการวิจัย

9. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับประชากร คือ นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

10. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยวิธีการหาความเป็นเอกพันธ์ภายใน (internal consistency method) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ของ Cronbach หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .91 สามารถใช้เป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ ซึ่งตามเกณฑ์ Coefficient Alpha ต้องมีค่าความเชื่อมั่นอย่างน้อย .70 สำหรับแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม (Spector, 1992, p. 32)

11. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 159 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. จัดทำบันทึกข้อความ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. จัดส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยถึงผู้อำนวยการสำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และผู้อำนวยการโครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามในเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม พ.ศ. 2562 โดยแจกแบบสอบถามแบบเจาะจง ระดับปริญญาโท 98 ชุด ระดับปริญญาเอก 61 ชุด รวม 159 ชุด

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากประชากรได้แล้ว จึงนำมาตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในแบบสอบถาม และคัดแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก คงเหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นนำแบบสอบถามมากำหนดรหัสการนำเข้าสู่ข้อมูล และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ปัจจัยส่วนบุคคล) โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) แสดงจำนวนและค่าร้อยละ (percentage)
2. วิเคราะห์การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในด้านความถี่ ภาษา รูปแบบ วัตถุประสงค์ ประเภทย่อยเนื้อหา วิธีการใช้แหล่งสารสนเทศ และปัญหาการใช้วารสารวิชาการ โดยการหาค่าร้อยละ (percentage) ความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean-- $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation-- SD)
3. ทดสอบสมมติฐาน (inferential statistics) ซึ่งสมมติฐานของงานวิจัยนี้กำหนดแบบไม่มีทิศทาง (nondirectional hypothesis) โดยเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์กับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง หรือเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (independent samples) ใช้สถิติ t-test กรณีทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยประชากร 2 กลุ่ม ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance--ANOVA) กรณีทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3 กลุ่ม หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (multiple comparisons) โดยวิธีการ LSD (least significant difference)

สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ คำนวณหาค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูล
 - 1.1 ค่าร้อยละ (percentage)
 - 1.2 การแจกแจงความถี่ (frequency)
 - 1.3 ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean-- $\bar{X}$)
 - 1.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation--SD)
2. สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานเชิงเปรียบเทียบ (comparative hypothesis)
 - 2.1 การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม (t-test for independent samples)
 - 2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance--ANOVA)
 - 2.3 การทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (Least Significant Difference--LSD)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์และการนำเสนอผลของการวิจัยเรื่อง การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 159 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน และนำมาคัดเลือกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เท่านั้น ได้จำนวน 144 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.56 ของแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ปัจจัยส่วนบุคคล) โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) แสดงจำนวนและค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในด้าน ความถี่ ภาษา รูปแบบ วัตถุประสงค์ ประเทภทความ เนื้อหา วิธีการใช้แหล่งสารสนเทศ และปัญหาการใช้วารสารวิชาการ โดยการหาค่าร้อยละ (percentage) ความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean-- $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD)

โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย เรียงระดับตามประ โยคเชิงนิเสธ (negative) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2539, หน้า 4)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00-1.49	น้อยที่สุด
1.50-2.49	น้อย
2.50-3.49	ปานกลาง
3.50-4.49	มาก
3.50-5.00	มากที่สุด

ตอนที่ 3 ทดสอบสมมติฐาน โดยเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการ ในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์กับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง หรือเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (independent samples) ใช้สถิติ t-test กรณีทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยประชากร 2 กลุ่ม โดยการทดสอบแบบหางสองทาง (two-tailed test)

ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way Analysis of Variance (ANOVA) กรณีทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3 กลุ่ม โดยการทดสอบแบบหางสองทาง (two-tailed test) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (multiple comparisons) โดยวิธีการ LSD (least significant difference) โดยมีสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (mean)
- SD แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
- F แทน ค่าที่จะพิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (f distribution)
- t แทน การแจกแจงแบบ t (t distribution)
- SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (sum of square)
- MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (mean square)
- df แทน ชั้นของความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
- p แทน สัดส่วนของความน่าจะเป็น (probability value)
- $*$ แทน ค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้วารสารวิชาการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ปัจจัยส่วนบุคคล)

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ อาชีพ โดยแจกแจงความถี่หาจำนวนและค่าร้อยละ ดังตาราง 3

ตาราง 3

จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ปัจจัยส่วนบุคคล)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	69	47.90
หญิง	75	52.10
รวม	144	100
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาโท	85	59.03
ปริญญาเอก	59	40.97
รวม	144	100
3. อายุ		
22-30 ปี	67	46.53
31-40 ปี	40	27.78
41-50 ปี	26	18.06
51-60 ปีขึ้นไป	11	7.64
รวม	144	100

ตาราง 3 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. อาชีพ		
ตุลาการ	0	0.00
พนักงานอัยการ	5	3.47
ตำรวจ	8	5.56
พนักงานฝ่ายปกครอง	5	3.47
ทนายความ	27	18.75
อาจารย์	24	16.67
นิติกร	31	21.53
ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย	8	5.56
นักศึกษา	14	9.72
อื่น ๆ	22	15.28
รวม	144	100

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย-
รามคำแหง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 52.10 เพศชาย จำนวน
69 คน คิดเป็นร้อยละ 47.90 กำลังศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ
59.03 ระดับปริญญาเอก จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 40.97 อายุระหว่าง 22-30 ปี
มากที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 46.53 รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี จำนวน 40 คน
คิดเป็นร้อยละ 27.78 และช่วงอายุที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ อายุ 51-60 ปีขึ้นไป จำนวน
11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.64 มีอาชีพนิติกร มากที่สุด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 21.53
รองลงมาคือ อาชีพทนายความ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 และอาชีพที่มีจำนวน
น้อยที่สุด คือ พนักงานอัยการ และพนักงานฝ่ายปกครอง มีจำนวน 5 คน เท่ากัน คิดเป็น
ร้อยละ 3.47

ตอนที่ 2 การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์

วิเคราะห์การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในด้านความถี่ ภาษา รูปแบบ วัตถุประสงค์ ประเภทย่อย ความถี่หา จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตาราง 4-11

ตาราง 4

ความถี่และค่าร้อยละการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

ความถี่	สิ่งพิมพ์		อิเล็กทรอนิกส์	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ทุกวัน	16	12.21	34	29.82
สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง	38	29.01	34	29.82
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	28	21.37	17	14.91
เดือนละ 1 ครั้ง	18	13.74	9	7.89
ไม่แน่นอน	29	22.14	19	16.68
ไม่ใช่	2	1.53	1	0.88

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงเลือกความถี่ในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์มากที่สุด คือ สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 29.01 รองลงมาคือ ไม่แน่นอน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 22.14 และความถี่ในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์น้อยที่สุด คือ ทุกวัน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 12.21

ความถี่ในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด คือ ทุกวัน และสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง มีจำนวนเท่ากัน คือ 34 คน คิดเป็นร้อยละ 29.82 และความถี่ในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์น้อยที่สุด คือ เดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.89

ตาราง 5

จำนวนและค่าร้อยละของระดับการใช้วารสารวิชาการภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
ในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ระดับการใช้สิ่งพิมพ์	ภาษาไทย		ภาษาต่างประเทศ	
	จำนวน (ความถี่)	ร้อยละ	จำนวน (ความถี่)	ร้อยละ
น้อยที่สุด	1	0.72	11	8.15
น้อย	5	3.60	28	20.74
ปานกลาง	39	28.06	67	49.63
มาก	43	30.94	21	15.56
มากที่สุด	51	36.69	8	5.93
ระดับการใช้ อิเล็กทรอนิกส์	ภาษาไทย		ภาษาต่างประเทศ	
	จำนวน (ความถี่)	ร้อยละ	จำนวน (ความถี่)	ร้อยละ
น้อยที่สุด	2	1.79	11	9.82
น้อย	1	0.89	21	18.75
ปานกลาง	18	16.07	34	30.36
มาก	32	28.57	26	23.21
มากที่สุด	59	52.68	20	17.86

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีระดับการใช้วารสารวิชาการภาษาไทยในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 52.68 รองลงมาคือ วารสารวิชาการภาษาไทยในรูปแบบสิ่งพิมพ์ อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 36.69 และใช้วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 49.63 และใช้วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 30.36

ตาราง 6

จำนวนและค่าร้อยละของการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบ
อิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การใช้วารสารวิชาการ	จำนวน (ความถี่)	ร้อยละ
1. รูปแบบของวารสารที่เลือกใช้		
สิ่งพิมพ์	11	7.64
อิเล็กทรอนิกส์	52	36.11
ทั้งสองรูปแบบ	81	56.25
รวม	144	100
2. วัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการ		
เพื่อประกอบการเรียน/ค้นคว้าทำรายงาน	109	30.61
เพื่อการวิจัย	62	16.85
เพื่อทำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/คุชฎินิพนธ์	80	22.47
เพื่อเขียนบทความตีพิมพ์และเผยแพร่	20	5.61
เพื่อการประชุม/การสัมมนาทางวิชาชีพ	17	4.77
เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพ	35	9.83
อาจารย์ผู้สอนมอบหมายงาน	33	9.26
3. ประเภทบทความที่ใช้		
บทความวิจัย (research article)	97	36.19
บทความวิชาการ (academic article)	124	46.26
บทปริทัศน์ (reviewed article)	10	3.73
บทวิจารณ์หนังสือ (book review)	37	13.80

ตาราง 6 (ต่อ)

การใช้วารสารวิชาการ	จำนวน (ความถี่)	ร้อยละ
4. การใช้เนื้อหาบทความวารสารวิชาการตามกลุ่มวิชา		
กฎหมายธุรกิจ	44	15.71
กฎหมายมหาชน	66	23.57
กฎหมายระหว่างประเทศ	32	11.42
กฎหมายเพื่อการพัฒนา	29	10.35
กฎหมายภาษีอากร	29	10.35
กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา	22	7.85
บริหารงานยุติธรรม	54	19.28
อื่น ๆ	4	1.42
5. การเลือกใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์		
วารสารฉบับปัจจุบัน (current)	96	66.67
วารสารฉบับย้อนหลัง (archives)	47	33.33
รวม	144	100
6. การเลือกใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์		
วารสารฉบับปัจจุบัน (current)	99	68.75
วารสารฉบับย้อนหลัง (archives)	45	31.25
รวม	144	100

จากตาราง 6 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย-รามคำแหงเลือกใช้รูปแบบของวารสารวิชาการ คือ ทั้งสองรูปแบบมากที่สุด จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 รองลงมาคือ ใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 36.11 และอันดับสุดท้าย คือ ใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.64

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการมากที่สุด คือ เพื่อประกอบการเรียน/ค้นคว้า ทำรายงาน จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 31.61 รองลงมาคือ เพื่อทำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/คหฤนิพนธ์ จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 22.47 และมีวัตถุประสงค์น้อยที่สุด คือ เพื่อการประชุม/การสัมมนาทางวิชาชีพ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.77

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงใช้วารสารวิชาการโดยมีประเภทบทความที่ใช้มากที่สุด คือ บทความวิชาการ (academic article) จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 46.26 รองลงมาคือ บทความวิจัย (research article) จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 36.19 และประเภทบทความที่ใช้ น้อยที่สุด คือ บทปริทัศน์ (reviewed article) จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.73

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีการใช้เนื้อหาบทความวารสารวิชาการตามกลุ่มวิชามากที่สุด คือ กฎหมายมหาชน จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 23.57 รองลงมาคือ บริหารงานยุติธรรม จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 19.28 และกฎหมายธุรกิจ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 15.71 ตามลำดับ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีการเลือกใช้วารสารวิชาการที่มีลักษณะเป็นวารสารฉบับปัจจุบัน (current) มากที่สุด โดยในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 และรูปแบบสิ่งพิมพ์ จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และมีการเลือกใช้วารสารวิชาการที่มีลักษณะเป็นวารสารฉบับย้อนหลัง (archives) ในรูปแบบสิ่งพิมพ์ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25

ตาราง 7

จำนวนและค่าร้อยละของวิธีใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การใช้วารสารวิชาการ	จำนวน (ความถี่)	ร้อยละ
7. วิธีใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์		
อ่านจากตัวเล่ม	90	32.96
ถ่ายสำเนาบทความวารสาร	78	28.57
คัดลอกข้อมูลด้วยลายมือตนเอง	16	5.86
ถ่ายภาพจากกล้องโทรศัพท์มือถือ	50	18.31
ใช้แอปพลิเคชันสแกนจากโทรศัพท์มือถือ	39	14.28
8. วิธีใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์		
อ่านจากหน้าจอคอมพิวเตอร์	99	30.27
อ่านจากสมาร์ทโฟน	103	31.49
สั่งพิมพ์บทความวารสารในรูปแบบเอกสาร	45	13.76
ดาวน์โหลดบทความเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์หรือสมาร์ทโฟน	66	20.18
บันทึกบทความใน Flash Drive หรืออุปกรณ์บันทึกข้อมูลประเภทอื่น ๆ	8	2.44
ส่งไฟล์บทความผ่านทางไปรษณีย์-อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)	6	1.84

จากตาราง 7 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีวิธีใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์มากที่สุด คือ อ่านจากตัวเล่ม จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 32.96 รองลงมาคือ ถ่ายสำเนาบทความวารสาร จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และวิธีใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์น้อยที่สุด คือ คัดลอกข้อมูลด้วยลายมือตนเอง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.86

วิธีใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด คือ อ่านจากสมาร์ตโฟน จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 31.49 รองลงมาคือ อ่านจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 30.27 และวิธีใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์น้อยที่สุด คือ ส่งไฟล์บทความผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.84

ตาราง 8

จำนวนและค่าร้อยละการใช้และการสืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จากแหล่งสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

แหล่งสารสนเทศ	จำนวน (ความถี่)	ร้อยละ
9. การใช้และการสืบค้นในรูปแบบสิ่งพิมพ์		
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	114	46.53
ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	59	24.08
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ	31	12.65
ซื้อวารสารเป็นของตนเอง	27	11.02
ได้รับวารสารจากนันทนาการ	12	4.89
อื่น ๆ	2	0.81
10. การใช้และการสืบค้นในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์		
เว็บไซต์หรือฐานข้อมูลของสำนักหอสมุดกลาง- มหาวิทยาลัยรามคำแหง	89	32.60
เว็บไซต์หรือฐานข้อมูลของห้องสมุด คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	57	20.87
เว็บไซต์หรือฐานข้อมูลห้องสมุดมหาวิทยาลัย อื่น ๆ	20	7.32
เว็บไซต์หรือฐานข้อมูลในอินเทอร์เน็ตโดย สืบค้นจาก Google หรือ Search engine อื่น ๆ	72	26.37

ตาราง 8 (ต่อ)

แหล่งสารสนเทศ	จำนวน (ความถี่)	ร้อยละ
ฐานข้อมูลวารสารกลางของประเทศไทย ThaiJo	24	8.79
บริการของห้องสมุดที่สืบค้นและให้บริการ โดยบรรณารักษ์	8	2.93
จากแหล่งอื่น ๆ	3	1.09

จากตาราง 8 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีการใช้และการสืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์จากแหล่งสารสนเทศ คือ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มากที่สุด จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 46.53 รองลงมาคือ ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 24.08 และจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 12.65 ตามลำดับ

การใช้และการสืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จากแหล่งสารสนเทศ คือ เว็บไซต์หรือฐานข้อมูลของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มากที่สุด จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 32.60 รองลงมาคือ เว็บไซต์หรือฐานข้อมูลในอินเทอร์เน็ตโดยสืบค้นจาก Google หรือ Search engine อื่นๆ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 26.37 และเว็บไซต์หรือฐานข้อมูลของห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 20.87 ตามลำดับ

ตาราง 9

จำนวนและค่าร้อยละการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้านกฎหมายและเว็บไซต์
ฐานข้อมูลวารสารเข้าถึงแบบเสรีด้านกฎหมายของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การใช้วารสารวิชาการ	จำนวน (ความถี่)	ร้อยละ
11. ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้านกฎหมาย		
กฎหมาย 3 มิติ	39	24.52
Westlaw	85	53.45
อื่น ๆ	4	2.51
ไม่เคยใช้	31	19.49
12. เว็บไซต์ฐานข้อมูลวารสารเข้าถึงแบบเสรี (Open Access Journal--OAJ)		
ThaiJO	86	56.20
DOAJ	21	13.72
อื่น ๆ	2	1.30
ไม่เคยใช้	44	28.75

จากตาราง 9 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้านกฎหมาย คือ ฐานข้อมูล Westlaw มากที่สุด จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 53.45 รองลงมาคือ ฐานข้อมูลกฎหมาย 3 มิติ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 24.52 และมีผู้ไม่เคยใช้ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 19.49

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีการใช้เว็บไซต์ฐานข้อมูลวารสารเข้าถึงแบบเสรีด้านกฎหมาย คือ ThaiJO มากที่สุด จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 56.20 รองลงมาคือ DOAJ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 13.72 และมีผู้ไม่เคยใช้ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 28.75

ตาราง 10

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของ
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
ด้านการใช้			
1. ไม่สะดวกในการเข้าใช้บริการวารสารวิชาการในสำนักหอสมุดกลาง/ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ ม.ร.	2.80	.788	ปานกลาง
2. ไม่ทราบขั้นตอนการเข้าใช้บริการวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ของสำนักหอสมุดกลาง/ห้องสมุด คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2.65	.804	ปานกลาง
3. วารสารวิชาการในสาขานิติศาสตร์ที่สำนักหอสมุดกลาง/ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จัดให้บริการไม่มี ฉบับปัจจุบัน	2.71	.638	ปานกลาง
4. วารสารวิชาการ ชื่อเรื่อง/เล่มที่ต้องการ ไม่มีในสำนักหอสมุดกลาง/ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ ม.ร.	2.83	.735	ปานกลาง
รวม	2.75	.490	ปานกลาง
ด้านการสืบค้น			
5. ไม่ทราบวิธีการสืบค้นวารสารวิชาการในสำนักหอสมุดกลาง/ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ ม.ร.	2.64	.764	ปานกลาง
6. ไม่ทราบคำหรือวลีที่ใช้ในการใช้สืบค้นวารสารวิชาการในสาขานิติศาสตร์	2.48	.733	น้อย
7. ไม่เข้าใจวิธีการสืบค้นในฐานข้อมูลบรรณานุกรมวารสาร	2.61	.710	ปานกลาง
8. ไม่เข้าใจการสืบค้นฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (WebPAC) ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2.63	.675	ปานกลาง
รวม	2.58	.587	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
ด้านการให้บริการ			
9. ไม่เข้าใจระบบการจัดวางวารสารในสำนักหอสมุดกลาง/ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2.59	.744	ปานกลาง
10. ไม่มีผู้แนะนำการใช้บริการวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์	2.57	.803	ปานกลาง
11. ผู้ให้บริการวารสารไม่เอาใจใส่ผู้ใช้/บริการไม่ดี	2.37	.766	น้อย
12. เครื่องถ่ายเอกสารที่ให้บริการ ไม่สะดวก ค่าเช่า	2.51	.749	ปานกลาง
รวม	2.50	.609	ปานกลาง
รวมทุกด้านในรูปแบบสิ่งพิมพ์	2.61	.451	ปานกลาง
ปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
ด้านการใช้			
1. ไม่ทราบว่าสำนักหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ใดบ้าง	2.63	.771	ปานกลาง
2. การใช้วารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มีความยุ่งยาก ซับซ้อน	2.59	.789	ปานกลาง
3. ไม่สะดวกในการอ่านวารสารอิเล็กทรอนิกส์บนคอมพิวเตอร์/สมาร์ตโฟน	2.38	.837	น้อย
4. ต้องสั่งพิมพ์บทความจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์ให้อยู่ในรูปแบบเอกสารเท่านั้นจึงจะใช้งานได้	2.53	.820	ปานกลาง
รวม	2.53	.649	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
ด้านการสืบค้น			
5. ไม่มีประสบการณ์ในการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์	2.43	.722	น้อย
6. ไม่ทราบวิธีการสืบค้นเนื้อหาบทความฉบับเต็มจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์สาขานิติศาสตร์	2.50	.808	ปานกลาง
7. มีปัญหาในการใช้คำหรือวลีในการสืบค้นบทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นภาษาต่างประเทศ	2.64	.848	ปานกลาง
8. สืบค้นวารสารจากอินเทอร์เน็ตโดย Search engine เช่น Google เป็นต้น ได้ข้อมูลไม่ตรงตามความต้องการหรือได้ข้อมูลเป็นจำนวนมาก ทำให้เสียเวลาในการคัดเลือก	2.64	.908	ปานกลาง
รวม	2.54	.670	ปานกลาง
ด้านการให้บริการ			
9. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการในสำนักหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่ตรงกับความต้องการ	2.53	.695	ปานกลาง
10. คอมพิวเตอร์/เครื่องพิมพ์ ที่ให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดไม่มีประสิทธิภาพ	2.64	.783	ปานกลาง
11. ไม่ได้รับการจัดอบรมการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์	2.55	.881	ปานกลาง
12. ไม่มีบุคลากรในการให้คำแนะนำในการสืบค้นเฉพาะสาขาวิชา	2.57	.843	ปานกลาง
รวม	2.57	.642	ปานกลาง
รวมทุกด้านในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	2.55	.576	ปานกลาง

จากตาราง 10 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ($\bar{X} = 2.75$) ด้านการสืบค้น ($\bar{X} = 2.58$) และด้านการให้บริการ ($\bar{X} = 2.50$) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการใช้ ข้อ 4. วารสารวิชาการ ชื่อเรื่อง/เล่มที่ต้องการ ไม่มีในสำนักหอสมุดกลาง/ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.83$) รองลงมา ด้านการสืบค้น ได้แก่ ข้อ 5. ไม่ทราบวิธีการสืบค้นวารสารวิชาการในสำนักหอสมุดกลาง/ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.64$) และด้านการให้บริการ ได้แก่ ข้อ 9. ไม่เข้าใจระบบการจัดวางวารสารในสำนักหอสมุดกลาง/ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.59$)

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีระดับความคิดเห็นปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้บริการ ($\bar{X} = 2.57$) ด้านการสืบค้น ($\bar{X} = 2.54$) และด้านการใช้ ($\bar{X} = 2.53$) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการสืบค้น 2 ข้อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ($\bar{X} = 2.64$) ได้แก่ ข้อ 7. มีปัญหาในการใช้คำหรือวลีในการสืบค้นบทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นภาษาต่างประเทศ และ ข้อ 8. สืบค้นวารสารจากอินเทอร์เน็ตโดย Search engine เช่น Google เป็นต้น ได้ข้อมูลไม่ตรงตามความต้องการหรือได้ข้อมูลเป็นจำนวนมาก ทำให้เสียเวลาในการคัดเลือกรองลงมาคือ ด้านการให้บริการ ได้แก่ ข้อ 10. คอมพิวเตอร์/เครื่องพิมพ์ ที่ให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดไม่มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.64$) และด้าน

การใช้ ได้แก่ ข้อ 1. ไม่ทราบว่าสำนักหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ใดบ้างมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.63$)

ตาราง 11

ตารางสรุปผลค่าเฉลี่ยและระดับของปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

ปัญหา	รูปแบบสิ่งพิมพ์	รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	ระดับของปัญหา
ด้านการใช้	2.75	2.53	ปานกลาง
ด้านการสืบค้น	2.58	2.54	ปานกลาง
ด้านการให้บริการ	2.50	2.57	ปานกลาง
รวม	2.61	2.55	ปานกลาง

จากตาราง 11 สรุปได้ว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับปานกลาง ในภาพรวมมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการรูปแบบสิ่งพิมพ์มากกว่าวารสารวิชาการรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีปัญหาด้านการใช้ วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ มากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.75$) รองลงมา คือ ด้านการสืบค้น วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.58$)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ 3 ด้าน คือ ด้านการให้บริการ ด้านการสืบค้น และด้านการใช้ กับปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา อายุ อาชีพของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ดังตาราง 12-19

ตาราง 12

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามเพศ เป็นรายด้าน

ปัญหาการใช้ รูปแบบสิ่งพิมพ์	เพศ				<i>t</i>	<i>p</i>
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
ด้านการใช้	2.81	.525	2.69	.454	1.11	.267
ด้านการสืบค้น	2.68	.549	2.49	.613	1.59	.114
ด้านการให้บริการ	2.55	.501	2.46	.700	.642	.522
รวม	2.68	.391	2.55	.498	1.38	.169

ปัญหาการใช้ รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	เพศ				<i>t</i>	<i>p</i>
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
ด้านการใช้	2.61	.638	2.45	.654	1.28	.203
ด้านการสืบค้น	2.52	.671	2.57	.675	-.311	.756
ด้านการให้บริการ	2.65	.617	2.50	.662	1.16	.249
รวม	2.59	.569	2.50	.583	.788	.433

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีเพศแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์โดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการสืบค้น และด้านการให้บริการ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายด้าน

ปัญหาการใช้ รูปแบบสิ่งพิมพ์	ระดับการศึกษา				<i>t</i>	<i>p</i>
	ปริญญาโท		ปริญญาเอก			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
ด้านการใช้	2.80	.471	2.71	.504	.821	.414
ด้านการสืบค้น	2.60	.683	2.57	.520	.233	.817
ด้านการให้บริการ	2.56	.588	2.46	.625	.765	.446
รวม	2.65	.482	2.58	.431	.748	.457

ปัญหาการใช้ รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	ระดับการศึกษา				<i>t</i>	<i>p</i>
	ปริญญาโท		ปริญญาเอก			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
ด้านการใช้	2.42	.707	2.60	.603	-1.35	.180
ด้านการสืบค้น	2.58	.602	2.52	.715	.425	.672
ด้านการให้บริการ	2.48	.610	2.63	.660	-1.14	.255
รวม	2.49	.559	2.58	.588	-.764	.447

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ด้านการสืบค้น และด้านการให้บริการ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามอายุ เป็นรายด้าน

ปัญหาการใช้ รูปแบบสิ่งพิมพ์	อายุ								F	p
	22-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านการใช้	2.75	.463	2.83	.540	2.64	.493	2.75	.440	.679	.567
ด้านการสืบค้น	2.55	.685	2.68	.493	2.56	.640	2.47	.380	.423	.737
ด้านการให้บริการ	2.46	.546	2.66	.659	2.42	.676	2.37	.460	1.00	.394
รวม	2.59	.480	2.73	.438	2.54	.473	2.53	.326	.948	.421

ปัญหาการใช้รูปแบบ อิเล็กทรอนิกส์	อายุ								F	p
	22-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านการใช้	2.43	.678	2.49	.610	2.64	.747	2.67	.373	.665	.575
ด้านการสืบค้น	2.52	.620	2.58	.647	2.54	.803	2.55	.643	.041	.989
ด้านการให้บริการ	2.46	.632	2.59	.585	2.73	.788	2.47	.398	.946	.422
รวม	2.47	.580	2.55	.524	2.64	.706	2.56	.370	.387	.762

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีอายุแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการสืบค้น และด้านการให้บริการ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามอาชีพ เป็นรายด้าน

ปัญหาการใช้ รูปแบบสิ่งพิมพ์	อาชีพ																			
	พนักงานอัยการ		ตำรวจ		พนักงานปกครอง		ทนายความ		อาจารย์		นิติกร		ที่ปรึกษาฯ		นักศึกษา		อื่น ๆ		F	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านการใช้	2.65	.418	2.75	.550	2.75	.204	2.86	.579	2.67	.475	2.84	.321	3.05	.817	2.70	.400	2.57	.460	.688	.701
ด้านการสืบค้น	2.55	.273	2.46	.410	2.81	.125	2.80	.626	2.42	.607	2.61	.636	2.50	.530	2.54	.458	2.59	.787	.627	.753
ด้านการให้บริการ	2.30	.410	2.34	.667	2.93	.125	2.48	.626	2.45	.722	2.52	.616	2.80	.480	2.58	.516	2.51	.624	.552	.814
รวม	2.50	.300	2.52	.462	2.83	.117	2.71	.404	2.51	.538	2.65	.485	2.78	.495	2.61	.403	2.56	.489	.541	.822
ปัญหาการใช้ รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	อาชีพ																			
	พนักงานอัยการ		ตำรวจ		พนักงานปกครอง		ทนายความ		อาจารย์		นิติกร		ที่ปรึกษาฯ		นักศึกษา		อื่น ๆ		F	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านการใช้	2.50	.395	2.50	.377	2.68	.239	2.50	.820	2.40	.588	2.70	.453	2.70	.570	2.54	.400	2.58	.971	.271	.974
ด้านการสืบค้น	2.40	.547	2.25	.612	2.87	.144	2.56	.716	2.34	.796	2.65	.502	2.65	.418	2.66	.540	2.83	.698	1.03	.415
ด้านการให้บริการ	2.35	.285	2.46	.471	2.43	.426	2.52	.628	2.55	.773	2.80	.453	2.75	.530	2.45	.510	2.66	.859	.386	.926
รวม	2.41	.242	2.40	.406	2.66	.235	2.53	.663	2.43	.623	2.71	.368	2.70	.447	2.55	.452	2.69	.789	.483	.865

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีอาชีพแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการสืบค้น และด้านการให้บริการ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ของนักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการใช้					
ระหว่างกลุ่ม	.496	3	.165	.679	.567
ภายในกลุ่ม	21.4	88	.244		
รวม	21.9	91			
ด้านการสืบค้น					
ระหว่างกลุ่ม	.447	3	.149	.423	.737
ภายในกลุ่ม	31.0	88	.352		
รวม	31.4	91			
ด้านการให้บริการ					
ระหว่างกลุ่ม	1.21	3	.374	1.00	.394
ภายในกลุ่ม	32.6	88	.371		
รวม	33.8	91			
รวมรูปแบบสิ่งพิมพ์					
ระหว่างกลุ่ม	.582	3	.194	.948	.421
ภายในกลุ่ม	18.0	88	.205		
รวม	18.5	91			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีอายุแตกต่างกัน มีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการสืบค้น และด้านการให้บริการ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการใช้					
ระหว่างกลุ่ม	.850	3	.283	.665	.757
ภายในกลุ่ม	39.1	92	.426		
รวม	40.0	95			
ด้านการสืบค้น					
ระหว่างกลุ่ม	.058	3	.019	.041	.989
ภายในกลุ่ม	42.6	92	.464		
รวม	42.7	95			
ด้านการให้บริการ					
ระหว่างกลุ่ม	1.17	3	.391	.946	.422
ภายในกลุ่ม	38.0	92	.414		
รวม	39.2	95			
รวมรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์					
ระหว่างกลุ่ม	.393	3	.131	.387	.762
ภายในกลุ่ม	31.1	92	.338		
รวม	31.5	95			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย-
รามคำแหงที่มีอายุแตกต่างกัน มีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์
โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการสืบค้น
และด้านการให้บริการ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ของนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการใช้					
ระหว่างกลุ่ม	1.36	8	.170	.688	.701
ภายในกลุ่ม	20.5	83	.248		
รวม	21.9	91			
ด้านการสืบค้น					
ระหว่างกลุ่ม	1.79	8	.224	.627	.753
ภายในกลุ่ม	29.6	83	.357		
รวม	31.4	91			
ด้านการให้บริการ					
ระหว่างกลุ่ม	1.70	8	.213	.552	.814
ภายในกลุ่ม	32.0	83	.387		
รวม	33.8	91			
รวมรูปแบบสิ่งพิมพ์					
ระหว่างกลุ่ม	.921	8	.115	.541	.822
ภายในกลุ่ม	17.6	83	.213		
รวม	18.5	91			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย-
รามคำแหงที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์
โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการสืบค้น
และด้านการให้บริการ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการใช้					
ระหว่างกลุ่ม	.972	8	.122	.271	.974
ภายในกลุ่ม	39.0	87	.449		
รวม	40.0	95			
ด้านการสืบค้น					
ระหว่างกลุ่ม	3.71	8	.465	1.03	.415
ภายในกลุ่ม	38.9	87	.448		
รวม	42.7	95			
ด้านการให้บริการ					
ระหว่างกลุ่ม	1.34	8	.168	.386	.926
ภายในกลุ่ม	37.8	87	.436		
รวม	39.2	95			
รวมรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์					
ระหว่างกลุ่ม	1.34	8	.168	.483	.865
ภายในกลุ่ม	30.1	87	.347		
รวม	31.5	95			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย-
รามคำแหงที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์
โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการสืบค้น
และด้านการให้บริการ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20

ตารางสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์กับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปัญหาการใช้วารสารวิชาการ ในรูปแบบสิ่งพิมพ์	ระดับนัยสำคัญ (p)			
	เพศ	ระดับการศึกษา	อายุ	อาชีพ
ด้านการใช้	.267	.414	.567	.701
ด้านการสืบค้น	.114	.817	.737	.753
ด้านการให้บริการ	.522	.446	.394	.814
รวม	.169	.457	.421	.822

ปัญหาการใช้วารสารวิชาการ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	ระดับนัยสำคัญ (p)			
	เพศ	ระดับการศึกษา	อายุ	อาชีพ
ด้านการใช้	.203	.180	.575	.974
ด้านการสืบค้น	.756	.672	.989	.415
ด้านการให้บริการ	.249	.255	.422	.926
รวม	.433	.447	.762	.865

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 สรุปได้ว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ และอาชีพ แตกต่างกัน มีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการสืบค้น และด้านการให้บริการ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้บริการวารสาร

1. ด้านการให้บริการวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์
 - 1.1 ควรจัดให้มีจำนวนวารสารมากขึ้น มีความหลากหลายและทันสมัย
 - 1.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์วารสารที่มีตัวเล่มในห้องสมุด
 - 1.3 ควรจัดระบบให้ค้นคว้าได้สะดวกขึ้น และมีการแนะนำการใช้
2. ด้านการให้บริการวารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์
 - 2.1 ควรปรับปรุงขั้นตอนในการเข้าถึงวารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ให้มีความสะดวกและง่ายยิ่งขึ้น
 - 2.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาทราบ
 - 2.3 ควรมีเจ้าหน้าที่แนะนำการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์
 - 2.4 หากเป็นระบบที่กำหนดให้ใช้ภายในมหาวิทยาลัย ควรจัดที่นั่ง/อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ใช้งานได้สะดวก
3. ด้านผู้ให้บริการ/บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่
 - 3.1 ควรจัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ให้บริการให้มีความรู้ความสามารถในการให้บริการ
 - 3.2 ควรแนะนำการใช้บริการและให้ความช่วยเหลือในการสืบค้น
 - 3.3 ควรมีเจ้าหน้าที่ให้บริการวารสารตามสาขาวิชาเฉพาะ
4. ด้านเครื่องมือ/คอมพิวเตอร์ให้บริการ
 - 4.1 ควรเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์ ให้เพียงพอต่อความต้องการ
 - 4.2 ควรเปลี่ยนคอมพิวเตอร์ใหม่ ให้มีความรวดเร็วและทันสมัย
5. ด้านอื่น ๆ
 - 5.1 ควรมีการปรับปรุงห้องน้ำให้มีความสะอาดและสะดวกในการใช้งาน
 - 5.2 ควรปรับปรุงเรื่องอากาศร้อนภายในห้องสมุด
 - 5.3 ควรจัดเตรียมสถานที่ให้มีความพร้อมและเพียงพอต่อการให้บริการ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์กับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สมมติฐานในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในภาคการศึกษาที่ 1/2562 กำหนดจำนวนตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยเทียบบัญชีใด้อย่างใดตามสัดส่วนของจำนวนประชากร

ตัวแปรในการวิจัย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ และอาชีพ ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการสืบค้น และด้านการให้บริการ

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ และทดลองใช้แบบสอบถามกับประชากรที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น .91 จึงใช้เป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล แจกแบบสอบถามในเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม พ.ศ. 2562 โดยแจกแบบสอบถามแบบเจาะจง ระดับปริญญาโท 98 ชุด ระดับปริญญาเอก 61 ชุด รวม 159 ชุด เก็บรวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ได้จำนวน 144 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.56

การวิเคราะห์ข้อมูล นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดย การวิเคราะห์ความแปรปรวน t-test และ ANOVA และไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่ได้ทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการ LSD ดังที่ได้กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.10 กำลังศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด ร้อยละ 59.03 อายุระหว่าง 22-30 ปีมากที่สุด ร้อยละ 46.53 มีอาชีพนิติกรมากที่สุด ร้อยละ 21.53

ตอนที่ 2 การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เลือกความถี่ในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์มากที่สุด คือ สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ร้อยละ 29.01 เลือกความถี่ในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด คือ ทุกวัน และสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 29.82

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีระดับการใช้วารสารวิชาการภาษาไทยในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 52.68 รองลงมาคือ ใช้วารสารวิชาการภาษาไทยในรูปแบบสิ่งพิมพ์อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 36.69 และเลือกกระดับการใช้วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์

อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 49.63 และใช้วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 30.36

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการเลือกใช้รูปแบบของวารสารวิชาการทั้งสองรูปแบบมากที่สุด ร้อยละ 56.25 มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการ คือ เพื่อประกอบการเรียน/ค้นคว้าทำรายงาน มากที่สุด ร้อยละ 31.61 ใช้บทความประเภทบทความวิชาการมากที่สุด ร้อยละ 46.26 ใช้เนื้อหาบทความวารสารวิชาการตามกลุ่มวิชา กฎหมายมหาชนมากที่สุด ร้อยละ 23.57 เลือกใช้วารสารวิชาการที่มีลักษณะเป็นวารสารฉบับปัจจุบันมากที่สุด โดยใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 68.75 และรูปแบบสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 66.67 มีวิธีใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ คือ อ่านจากตัวเล่มมากที่สุด ร้อยละ 32.96 มีวิธีใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ คือ อ่านจากสมาร์ตโฟน มากที่สุด ร้อยละ 31.49 มีการใช้และการสืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ จากแหล่งสารสนเทศ คือ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงมากที่สุด ร้อยละ 46.53 มีการใช้และการสืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จากแหล่งสารสนเทศ คือ เว็บไซต์หรือฐานข้อมูลของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มากที่สุด ร้อยละ 32.60 มีการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้านกฎหมาย คือ ฐานข้อมูล Westlaw มากที่สุด ร้อยละ 53.45 มีการใช้เว็บไซต์ฐานข้อมูลวารสารเข้าถึงแบบเสรีด้านกฎหมาย คือ ThaiJO มากที่สุด ร้อยละ 56.20

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.61$) เมื่อพิจารณารายด้านและรายข้อ พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านการใช้วารสารวิชาการ ชื่อเรื่อง/เล่มที่ต้องการ ไม่มีในสำนักหอสมุดกลาง/ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.83$) และมีระดับความคิดเห็นปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55$) เมื่อพิจารณารายด้านและรายข้อ พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านการสืบค้น 2 ข้อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ($\bar{X} = 2.64$) ได้แก่ ข้อมีปัญหาในการใช้คำหรือวลีในการสืบค้นบทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นภาษาต่างประเทศและ

ข้อสับสนวารสารจากอินเทอร์เน็ตโดย Search engine เช่น Google เป็นต้น ได้ข้อมูลไม่ตรงตามความต้องการหรือได้ข้อมูลเป็นจำนวนมาก ทำให้เสียเวลาในการคัดเลือก

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน เพศ ระดับการศึกษา อายุ อาชีพ เปรียบเทียบปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ มีผลการทดสอบสมมติฐานโดยสรุปดังนี้

1. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีเพศแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน

2. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน

3. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีอายุแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน

4. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปได้ว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีหลักฐานยืนยันเชิงประจักษ์ (empirical evidence) สนับสนุนและสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยขอ
อภิปรายผล ดังนี้

เพศกับปัญหาการใช้วารสารวิชาการ

จากสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีเพศแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบ
สิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีเพศแตกต่างกันมีปัญหาการใช้
วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้
เนื่องจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพศชาย
และเพศหญิงได้รับการแนะนำการใช้วารสารวิชาการโดยเท่าเทียมกันจึงทำให้มีความรู้
พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้วารสารวิชาการ จึงมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการเป็นไปในแนวทาง
เดียวกัน คือ ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บรรพต
พิจิตรกำเนิด (2555) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารที่จัดให้บริการโดยสำนักวิทยบริการ
และเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ พบว่า
นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีสภาพปัญหาและอุปสรรคจากการใช้วารสารสิ่งพิมพ์และ
วารสารอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และลัดดา บุญเปลี่ยนพล
(2557) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
พบว่า ความต้องการใช้วารสารวิชาการของคณาจารย์เพศชายและเพศหญิง มีปัญหา
การใช้วารสารวิชาการไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษากับปัญหาการใช้วารสารวิชาการ

จากสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการ

ในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ ที่เข้ามาศึกษาที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้รับการแนะนำหรือการอบรมให้รู้จักการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รวมถึงการใช้ห้องสมุด จึงทำให้นักศึกษาทั้งระดับปริญญาโท และปริญญาเอก มีการใช้วารสารไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ รักบุรี (2559) พบว่า การประเมินการให้บริการวารสารและเอกสาร ด้านทรัพยากร ด้านบุคลากร ด้านอาคารและสถานที่ และด้านการดำเนินงาน และการให้บริการระหว่างนักศึกษา ระดับปริญญาตรี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ และบุคลากร ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และสอดคล้องกับ ชัยยศ ปานเพชร (2551) พบว่า นิติศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามระดับการศึกษา มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน นภพรช สุธพาน (2552) พบว่า นิติศึกษาระดับปริญญาตรี และนิติศึกษาระดับปริญญาโทมีปัญหาการใช้วารสารโดยรวมและรายด้านในระดับปานกลาง บรรพต พิจิตรกำเนิด (2555) พบว่า นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาชั้นปีต่างกันมีสภาพปัญหาและอุปสรรคจากการใช้วารสารสิ่งพิมพ์ และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อายุกับปัญหาการใช้วารสารวิชาการ

จากสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีอายุแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีอายุแตกต่างกันมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยส่วนใหญ่มีอายุในช่วงใกล้เคียงกัน คือ 22-30 ปี มีประสบการณ์การเรียนรู้การใช้วารสารวิชาการไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้วารสาร

ในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิลาวรรณย์ ไต่เต๋เอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และยุวดี มโนมยทิธิกาญจน์ (2551) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และ Krishnan (2019) ศึกษาเรื่อง การใช้และผลกระทบของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ต่อผู้ใช้ของมหาวิทยาลัยเปริยาร์ในเมืองชาเล็ม รัฐทมิฬนาฑู ประเทศอินเดีย พบว่า กลุ่มผู้ใช้มีอายุระหว่าง 21-30 มากที่สุด แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาลี อิศรานนท์ (2551) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ในสำนักหอสมุดกลางของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาวิจัยฉบับนี้ เฉพาะเจาะจงนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์เท่านั้น นักศึกษาสาขาเดียวกันแต่อายุแตกต่างกัน แต่อาจมีปัญหการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจมีผลทำให้การศึกษากลุ่มประชากรที่แตกต่างกัน จึงได้ผลการวิจัยแตกต่างกัน

อาชีพกับปัญหาการใช้วารสารวิชาการ

จากสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีปัญหการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีอาชีพแตกต่างกันมีปัญหการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากประชากรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ ซึ่งนับว่าเป็นสาขาวิชาด้านกฎหมายที่มีลักษณะวิชาชีพเดียวกัน ไม่ได้มีความแตกต่างกันมาก จึงมีความเป็นไปได้ที่พื้นฐานความรู้ของแต่ละบุคคลจะมีความใกล้เคียงกันในสาขาที่ตนศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วราพรรณ อภิสุทะโชค (2548) พบว่า ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาในการใช้วารสารวิชาการของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ความถี่

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความถี่ในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ มากที่สุด คือ สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ร้อยละ 29.01 และมีความถี่ในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ มากที่สุด คือ ทุกวัน และสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ในจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 29.82 ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ต้องค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องตนที่ศึกษา อีกทั้งการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ต้องจัดทำ วิทยานิพนธ์ วิจัยนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ ประกอบกับนักศึกษามีแหล่งสารสนเทศที่สามารถตอบสนองความต้องการได้ดี จึงทำให้มีความถี่ในการใช้งานวารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์และรูปแบบสิ่งพิมพ์มากตามไปด้วย เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับแนวคิดของ ประภาวดี สืบสนธิ์ (2552, หน้า 122-126) ที่กล่าวว่า หากมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมาก แสดงว่าทรัพยากรสารสนเทศที่จัดหามานั้น “ดี” ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วชิรพร คุณสนอง (2546) สุภารักษ์ เมินกระโทก (2551) วิลาวัณย์ ไช้เอี่ยม (2551) อัมพร ขาวบาง และคณะ (2551) ถัดจาก บุญเปลี่ยนพล (2557) Shukla และ Mishra (2011) Khan (2012) Tarig และ Zia (2014) Nanda (2017) Rahman และ Batcha (2018) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการใช้งานวารสาร ทุกวัน และ 1-3 ครั้ง/สัปดาห์

ภาษา

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีระดับการใช้วารสารวิชาการภาษาไทยในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการเข้าถึงวารสารวิชาการภาษาไทยในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ง่ายมากขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องล็อกอินเข้าระบบหรือจ่ายค่าสมาชิก เพียงแค่เข้าใช้อินเทอร์เน็ตได้ ก็สามารถสืบค้นวารสารวิชาการภาษาไทยในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับแนวคิดของ สี่ไพ ประดิษฐ์ภูมิ (2561) กล่าวว่า ในปัจจุบันวารสารอิเล็กทรอนิกส์

ส่วนใหญ่จัดเก็บและเผยแพร่ในลักษณะวารสารเข้าถึงแบบเสรี (Open Access Journal --OAJ) โดยจัดเก็บและให้บริการบทความวารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ฉบับเต็ม ที่เข้าถึงได้ผ่านอินเทอร์เน็ตแบบไม่มีค่าใช้จ่าย โดยใช้แหล่งวารสารวิชาการภาษาไทย เช่น ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย (Thai Journals Online--ThaiJo) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยเลิศ ปรีสุทธรกุล (2555) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารวิชาการ ของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบว่า ลักษณะการใช้วารสาร คือ ใช้วารสารภาษาไทยมากที่สุด

รูปแบบ

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีการเลือกใช้รูปแบบวารสารวิชาการ คือ ทั้งสองรูปแบบ มากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เลือกใช้วารสารวิชาการโดยมิได้เลือกใช้เพียงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง แต่เลือกใช้ตามความต้องการเนื้อหาสารสนเทศของตน ไม่ว่าวารสารวิชาการนั้นจะอยู่ในรูปแบบใด หากสถาบันบริการสารสนเทศหรือห้องสมุดได้จัดให้บริการ นักศึกษาจะเลือกใช้เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับแนวคิดของ Wu (2005) ปัจจุบันทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ต่างก็มีคุณค่า ต้องถูกรวบรวมและจัดเก็บรักษาโดยห้องสมุด ตามมาตรฐาน สถาบันการศึกษากฎหมายตระหนักถึงความสำคัญของห้องสมุด โดยกำหนดให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทางด้านกฎหมายต้องจัดให้มีการเข้าถึงทั้งทรัพยากรในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาลี อิศรานนท์ (2551) พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีรูปแบบการใช้วารสารฉบับพิมพ์ควบคู่กับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ Khan (2012) และ Acheampong, Ernest, and Agyekum (2019) พบว่า นักศึกษามีการใช้วารสารทั้งสองรูปแบบมากที่สุด Yamson, Appiah, and Tsegah (2) กล่าวว่า สารสนเทศทั้งสองรูปแบบมีข้อดีและขอบเขตที่แตกต่างกัน ดังนั้นนักศึกษาจะต้องได้รับการส่งเสริมให้ใช้ทั้งสองอย่าง เพื่อได้สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและทันสมัยยิ่งขึ้นในสาขาวิชาต่าง ๆ ด้วยวิธีนี้จะทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ที่มีพฤติกรรมการใช้ที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากกว่ารูปแบบสิ่งพิมพ์ ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันวารสารวิชาการถูกจัดทำและเผยแพร่ในรูปแบบออนไลน์หรือที่เรียกว่าวารสารอิเล็กทรอนิกส์มากยิ่งขึ้น ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ง่ายและไม่มีค่าใช้จ่าย จึงก่อให้เกิดการใช้งานวารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับแนวคิดของ เดชดนัย จุ้ยชุม (2554, หน้า 118) กล่าวว่า วารสารอิเล็กทรอนิกส์เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของวารสาร ที่มีเนื้อหาของวารสารทั้งหมดหรือบางส่วนได้ถูกแปลงให้เป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และนำไปไว้ในเว็บไซต์ให้ผู้อ่านทั่วไปที่ใช้อินเตอร์เน็ตสามารถดาวน์โหลด หรืออ่านเนื้อหาผ่านคอมพิวเตอร์ของตนได้ และ (ชวชล สุปรียาพร, ธนพรรณ กุลจันทร์, 2558, หน้า 104) กล่าวว่า วารสารรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย เนื่องจากสามารถเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงให้แก่ผู้ใช้ได้มากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัชรีย์พร คุณสนอง (2546) พบว่า เหตุผลที่เลือกใช้วารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพราะประหยัดเวลาในการค้นหา Mgobozi and Ocholla (2002) พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า วารสารอิเล็กทรอนิกส์เข้าถึงได้ง่าย Krishnan (2019) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด มนสิรา สินปฐ (2546) และ Nanda (2017) พบว่า อาจารย์และนักวิจัยใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าวารสารฉบับพิมพ์

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เลือกใช้วารสารวิชาการที่มีลักษณะเป็นวารสารฉบับปัจจุบัน (current) มากกว่าวารสารฉบับย้อนหลัง (archives) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภา มิ่งนันทน์ (2554) ประเภทวารสารที่ใช้บ่อย คือ วารสารฉบับปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการ เพื่อประกอบการเรียน/ค้นคว้าทำรายงานมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อประกอบการเรียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง คือ การเป็นมหาวิทยาลัยแบบตลาดวิชา หมายถึง

นักศึกษาสามารถเลือกวิธีเรียนได้ ทั้งแบบเข้าชั้นเรียนและศึกษาได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอมิกา ไช้วิเศษ (2561) พบว่า ผู้ใช้บริการมีวัตถุประสงค์ในการสืบค้นฐานข้อมูลบรรณานุกรมภาษาไทย เพื่อทำรายงานประกอบการเรียนมากที่สุด และสอดคล้องกับ Tariq และ Zia (2014) Acheampong, Ernest และ Agyekum (2019) วณิชาวารีเสวตสุวรรณ (2546) ประทุมรัตน์ รัตน์น้อย (2549) สุภารักษ์ เมินกระโทก (2551) วิลาวณีย์ ไต่ะเอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และยุติ มโนมยทธิกาญจน์ (2551) มาลี อิศรานนท์ (2551) และบรรพต พิจิตรกำเนิด (2555) พบว่า นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารสิ่งพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประกอบการศึกษาตามสาขาวิชา ค้นคว้า และใช้อ้างอิงเพื่อทำรายงานหรือทำวิจัย

ประเภทบทความ

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใช้บทความประเภทบทความวิชาการ (academic article) มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง อยู่ในระหว่างการศึกษา จึงต้องศึกษาค้นคว้าในสาขาวิชาให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการทางวิชาการด้านนิติศาสตร์ จึงต้องใช้บทความวิชาการเพื่อประกอบการศึกษา เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับแนวคิดของ บรรพต พิจิตรกำเนิด (2557, หน้า 8) (2556ก, 180) กล่าวว่า วารสารนำเสนอเนื้อหาบทความทางวิชาการ (scholarly article) เป็นหลัก และเผยแพร่ข้อมูลความรู้ ข้อค้นพบจากการวิจัยและการพัฒนาในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งผู้ใช้งานมักเป็นผู้ที่สนใจในศาสตร์นั้น ๆ อย่างจริงจัง รุ่งฤดี แผลงสร (2557, หน้า 155-156) บทความวิชาการ คือ บทความที่ผู้เขียน เขียนจากการรวบรวมความรู้ ความคิด ประสบการณ์ในสาขาวิชาที่ตนเองเชี่ยวชาญหรือสนใจ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วราพรรณ อภิศุภะโชค (2548) ศึกษาเรื่อง การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ผลการวิจัย พบว่า ประเภทของบทความในวารสารที่ใช้คือ บทความวิชาการและบทความวิจัย

เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใช้เนื้อหาบทความวารสารวิชาการตามกลุ่มวิชากฎหมายมหาชนมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากมีผู้ศึกษาสาขาวิชากฎหมายมหาชน (public law) เป็นจำนวนมาก เห็นได้จากกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้มีอาชีพนิติกรมากที่สุด เพราะสาขากฎหมายมหาชน สร้างพื้นฐานความรู้อย่างกว้างขวางทั้งในประวัติศาสตร์การเมืองการปกครอง และหลักทฤษฎีกฎหมายมหาชน ตลอดจนแนวปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชน จึงมีการศึกษาค้นคว้าจากทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดจัดไว้ให้บริการ เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับแนวคิดของ Wu (2005) กล่าวว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทางด้านกฎหมายต้องจัดให้มีการเข้าถึงทั้งทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ และห้องสมุดต้องทำหน้าที่เป็นเกตเวย์ (gateways) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอมิกา โจ๊ะวิเศษ (2561) พบว่า ผู้ใช้บริการสืบค้นเนื้อหาสาขานิติศาสตร์มากที่สุด อาจเป็นเพราะคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีชื่อเสียงในด้านนิติศาสตร์มาอย่างยาวนาน ทำให้มีนักศึกษาคณะนิติศาสตร์จำนวนมาก และนักศึกษานิติศาสตร์มีความสนใจค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อประกอบการเรียน ซึ่งความรู้จากบทความวารสารเป็นความรู้ที่มีความทันสมัย

วิธีการใช้

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีวิธีใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ โดยอ่านจากตัวเล่มมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความคุ้นเคยในการใช้งานวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์มากกว่า หรืออาจจะไม่มีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยี เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับแนวคิดของ สมร ดาระพันธ์ (2543, หน้า 21) กล่าวว่า วารสารที่อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์จะยังคงมีความสำคัญและเป็นที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป เพราะใช้งานได้ง่าย สามารถอ่าน สืบค้นเนื้อหาภายในเล่มตามความต้องการ อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ใช้เลือกที่จะใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ โดยอ่านจากตัวเล่ม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วนิดา วารีเสวตสุวรรณ (2546) พบว่า รูปแบบของวารสารที่เลือกใช้ส่วนใหญ่ คือ รูปแบบสิ่งพิมพ์ บงกช สิทธิสมจินต์, นวลฉวี

แก้วราช และศรีสวรรค์ สีดาพันธ์ (2550) พบว่า กลุ่มตัวอย่างชอบอ่านจากฉบับพิมพ์มากกว่าอ่านจากจอคอมพิวเตอร์ รุ่งอรุณ สิงคลีประภา (2550) พบว่า นักศึกษาชอบอ่านบนกระดานมากกว่าจอคอมพิวเตอร์ นภา มิ่งนัน (2554) พบว่า ใช้วิธีค้นจากตัวเล่มวารสารโดยตรง บรรพต พิจิตรกำเนิด (2556ข) พบว่า ประชากรที่ศึกษาใช้วารสารสิ่งพิมพ์ที่ห้องสมุดจัดให้บริการ อัมพร ขาวบาง, อารีย์ ชื่นวัฒนา และนุชรี ตรีโลจน์วงศ์ (2551) พบว่า อาจารย์คุ้นเคยกับการใช้วารสารฉบับพิมพ์มากกว่า Yamson, Appiah, and Tsegah (2018) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์สำหรับงานวิชาการ Patel (2018) พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจวารสาร/นิตยสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์มากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในรูปแบบสิ่งพิมพ์มากกว่าในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีวิธีใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยอ่านจากสมาร์ตโฟน มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันโทรศัพท์มือถือที่เรียกว่า สมาร์ตโฟน ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญนอกจากเป็นอุปกรณ์ในการติดต่อสื่อสารแล้ว ยังเป็นอุปกรณ์ในการศึกษาหาความรู้ได้อีกด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นาฏลดา เรืองชาญ จินตนา จันทนนท์ และชนัญญาญจน์ แสงประสาน (2561) พบว่า เหตุผลหลักที่สำคัญที่สุด ในการเลือกใช้สมาร์ตโฟน คือส่วนใหญ่เลือกใช้สมาร์ตโฟนเพื่อการสื่อสารสนทนาและเลือกใช้สมาร์ตโฟนเพื่อการศึกษาเรียนรู้

แหล่งสารสนเทศ

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการใช้และการสืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์จากแหล่งสารสนเทศ คือ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงมากที่สุด และมีการใช้และการสืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จากแหล่งสารสนเทศจากเว็บไซต์หรือฐานข้อมูลของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษามีความสะดวกในการเข้าใช้บริการ และหากเป็นวารสารวิชาการที่ให้บริการในฐานข้อมูลออนไลน์ที่ห้องสมุดบอกรับเป็นสมาชิก จะต้องมีการเข้าระบบโดยมีการกำหนดสิทธิ์ให้นักศึกษาหรือบุคลากรของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ สามารถใช้งานได้ จึงทำให้นักศึกษา

ใช้แหล่งทรัพยากรสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัยมากที่สุด เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับแนวคิดของ ชลัยพร เหมะรัชตะ (2538, หน้า 29-30) กล่าวว่า ห้องสมุดของสถาบันการศึกษากฎหมาย ทั้งที่เป็นห้องสมุดคณะนิติศาสตร์และหอสมุดกลางของสถาบันที่เปิดสอนวิชากฎหมาย เช่น ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทำหน้าที่รวบรวมหนังสือกฎหมาย ซึ่งส่วนใหญ่จะได้แก่ ตำรากฎหมาย เพื่อให้บริการแก่อาจารย์และนักศึกษาวิชากฎหมายของสถาบันนั้น ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วราพรรณ อภิสุภะโชค (2548) วิษฎา หงส์กาญจนกุล (2551) วิลาวัณย์ โต๊ะเอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และยุคดี มโนมยทิธากาญจน์ (2551) มาลี อิศรานนท์ (2551) อัมพร ขาวบาง, อริย์ ชื่นวัฒนา และนุชรี ตรีโลจน์วงศ์ (2551) อัมพร ขาวบาง, อริย์ ชื่นวัฒนา และนุชรี ตรีโลจน์วงศ์ (2551) และ บรรพต พิจิตรกำเนิด (2556) พบว่า แหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ คือ หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ส่วนใหญ่ใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้านกฎหมาย ฐานข้อมูล Westlaw และใช้เว็บไซต์ฐานข้อมูลวารสารเข้าถึงแบบเสรีด้านกฎหมาย ThaiJO ทั้งนี้เนื่องจาก ฐานข้อมูลเหล่านี้ให้สารสนเทศที่ตรงตามความต้องการ มีระบบการจัดการฐานข้อมูลที่ดีและมีประสิทธิภาพ ทำให้สืบค้นง่าย และสามารถเข้าถึงได้แม้ไม่ได้เข้าห้องสมุด จึงมีการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับงานวิจัยนี้ที่พบว่า มีการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากกว่ารูปแบบสิ่งพิมพ์

ปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหงจะได้รับการแนะนำการใช้ห้องสมุด จึงมีความรู้ในการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด ทำให้มีปัญหาในการใช้งานอยู่ในระดับปานกลาง และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้จัดบริการต่าง ๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกและช่วยแก้ไขปัญหของผู้ใช้ เช่น บริการตอบคำถามและ

ช่วยการค้นคว้า หรือ บริการ Ask a Librarian เป็นต้น จึงสามารถช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้ใช้ได้บางส่วน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอมิกา โช๊ะวิเศษ (2561) ปัญหาด้านการสืบค้นและด้านการใช้ฐานข้อมูลบรรณานุกรมวารสารภาษาไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ ชัยยศ ปานเพชร (2551) สุภารักษ์ เมินกระโทก (2551) มาลี อิศรานนท์ (2551) อัมพร ขาวบาง, อารีย์ ชื่นวัฒนา และนุชรี ตรีโลจน์วงศ์ (2551) นภพรช สดุดาน (2552) นภา มิ่งนันทน์ (2554) ชัยเลิศ ปรีสุทธรกุล (2555) และลัดดา บุญเปลี่ยนพล (2557) พบว่า ปัญหาในการใช้วารสารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีปัญหาการใช้วารสารวิชาการรูปแบบสิ่งพิมพ์มากกว่าวารสารวิชาการรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการสืบค้นฐานข้อมูลวารสารและบรรณานุกรม หรือระบบในการจัดเก็บและค้นคืนวารสาร จึงทำให้เกิดปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับแนวคิดของ สมร ตระพันธ์ (2543, หน้า 21) กล่าวว่า วารสารที่อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์ มีข้อจำกัดในการใช้งาน กล่าวคือ สืบค้นข้อมูลได้ค่อนข้างช้า อีกทั้งยังใช้ได้ทีละคน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนสิรา สินปรุ (2546) พบว่า ด้านปัญหาการใช้วารสารฉบับพิมพ์ ทั้งคณาจารย์และนักศึกษาต่างก็ประสบปัญหาอย่างเดียวกัน Acheampong, Ernest, and Agyekum (2019) พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อวารสารอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ในขณะที่วารสารอิเล็กทรอนิกส์ถูกนำไปไว้บนเว็บไซต์ให้ผู้อ่านทั่วไปที่ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถดาวน์โหลด หรืออ่านเนื้อหาผ่านคอมพิวเตอร์ของตนได้ เฉลนชัย จุ้ยชุม (2554, หน้า 118)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ รายชื่อ คือ วารสารวิชาการ

ชื่อเรื่อง/เล่มที่ต้องการ ไม่มีในสำนักหอสมุดกลาง/ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ควรมีการแนะนำและส่งเสริมให้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด (Interlibrary Loan Service--ILL) ให้นักศึกษาสามารถใช้บริการยืมทรัพยากรสารสนเทศหรือสำเนาบทความจากวารสารจากเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอื่น ๆ เป็นการแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักศึกษาได้รับสารสนเทศที่ต้องการ

ปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ รายชื่อ คือ มีปัญหาในการใช้คำหรือวลีในการสืบค้นบทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นภาษาต่างประเทศ และสืบค้นวารสารจากอินเทอร์เน็ตโดย Search engine เช่น Google เป็นต้น ได้ข้อมูลไม่ตรงตามความต้องการหรือได้ข้อมูลเป็นจำนวนมาก ทำให้เสียเวลาในการคัดเลือกรวบรวมแก้ไขปัญหาโดยการจัดอบรมทักษะการสืบค้นสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยเน้นการกำหนดคำค้นโดยใช้คำศัพท์ทางด้านกฎหมาย แนะนำแหล่งพจนานุกรมอรรถาภิธาน (thesaurus) ด้านกฎหมาย และจัดอบรมทักษะการสืบค้นวารสารวิชาการในแหล่งสารสนเทศออนไลน์ ที่เข้าใช้ได้ฟรี เพื่อให้ผู้ใช้รู้จักและเข้าถึงได้ด้วยตนเอง แทนการใช้ Search engine ที่อาจทำให้ได้บทความหรือวารสารที่ไม่ตรงตามความต้องการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยการใช้วารสารของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงทุกระดับในคณะต่าง ๆ เพื่อการจัดหาวารสารได้ตรงตามความต้องการ
2. ควรศึกษาวิจัยการใช้วารสารของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อสนับสนุนการใช้วารสารของอาจารย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ควรศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการใช้วารสารเข้าถึงแบบเสรี

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในด้าน ความถี่ ภาษา รูปแบบ วัตถุประสงค์ ประเภทบทความ เนื้อหา วิธีการใช้ แหล่งสารสนเทศ และปัญหาการใช้วารสารวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดหาและจัดให้บริการวารสารวิชาการ ได้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามความเป็นจริง และ/หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ปัจจัยส่วนบุคคล)

1.1 เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

1.2 กำลังศึกษาในระดับ

☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

1.3 อายุ ปี เกิดปี พ.ศ.

1.4 อาชีพ

☐ ตุลาการ ☐ พนักงานอัยการ ☐ ตำรวจ
☐ พนักงานฝ่ายปกครอง ☐ ทนายความ
☐ นิติกร ☐ ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
☐ อาจารย์ ☐ นักศึกษา
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2.1 ปัจจุบันท่านเลือกใช้วารสารวิชาการในรูปแบบใด

- ☐ รูปแบบสิ่งพิมพ์ ☐ รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ☐ ทั้งสองรูปแบบ

2.2 ท่านใช้วารสารวิชาการเพื่อวัตถุประสงค์ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เพื่อประกอบการเรียน/ค้นคว้าทำรายงาน ☐ เพื่อการวิจัย
☐ เพื่อทำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/คฤณินพนธ์
☐ เพื่อเขียนบทความตีพิมพ์และเผยแพร่
☐ เพื่อการประชุม/การสัมมนาทางวิชาชีพ
☐ เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพ
☐ อาจารย์ผู้สอนมอบหมายงาน
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2.3 ท่านใช้บทความประเภทใดในวารสารวิชาการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ บทความวิจัย (research article) ☐ บทความวิชาการ (academic article)
☐ บทปริทัศน์ (reviewed articles) ☐ บทวิจารณ์หนังสือ (book review)
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2.4 เนื้อหาบทความวารสารวิชาการที่ท่านใช้มีกลุ่มวิชาใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ กฎหมายธุรกิจ	☐ กฎหมายมหาชน
☐ กฎหมายระหว่างประเทศ	☐ กฎหมายเพื่อการพัฒนา
☐ กฎหมายภาษีอากร	☐ กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา
☐ บริหารงานยุติธรรม	☐ อื่น ๆ

2.5 ท่านใช้วารสารวิชาการภาษาไทยและภาษาอังกฤษในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ในระดับใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับการใช้ โดยใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจ ดังนี้

ระดับการใช้ 5 = ใช้มากที่สุด | 4 = ใช้มาก | 3 = ใช้ปานกลาง | 2 = ใช้น้อย |

1 = ใช้น้อยที่สุด

วารสาร	รูปแบบสิ่งพิมพ์					รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
วารสารภาษาไทย										
วารสาร ภาษาต่างประเทศ										

2.6 ท่านใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มีความถี่
 มากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความถี่และรูปแบบวารสารที่ใช้

ความถี่ในการใช้	รูปแบบวารสาร	
	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์
ทุกวัน		
สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง		
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง		
เดือนละ 1 ครั้ง		
ไม่แน่นอน		
ไม่ใช้		

2.7 วิธีการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ อ่านจากตัวเล่ม
 ☐ ถ่ายสำเนาบทความวารสาร
☐ คัดลอกข้อมูลด้วยลายมือตนเอง
 ☐ ถ่ายภาพจากกล้องโทรศัพท์มือถือ
☐ ใช้แอปพลิเคชันสแกนจากโทรศัพท์มือถือ
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2.8 ประเภทของวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่ท่านนิยมใช้มากที่สุด

- ☐ วารสารฉบับปัจจุบัน (current)
 ☐ วารสารฉบับย้อนหลัง (archives)

2.9 ประเภทของวารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ท่านนิยมใช้มากที่สุด

- ☐ วารสารฉบับปัจจุบัน (current)
 ☐ วารสารฉบับย้อนหลัง (archives)

2.10 วิธีการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ อ่านจากหน้าจอคอมพิวเตอร์
- ☐ อ่านจากสมาร์ทโฟน
- ☐ สั่งพิมพ์บทความวารสารในรูปแบบเอกสาร
- ☐ ดาวน์โหลดบทความเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์หรือสมาร์ทโฟน
- ☐ บันทึกบทความใน Flash Drive หรืออุปกรณ์บันทึกข้อมูลประเภทอื่น ๆ
- ☐ ส่งไฟล์บทความผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2.11 ท่านใช้หรือสืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ จากแหล่งสารสนเทศใดดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ☐ ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ☐ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ (โปรดระบุ)
- ☐ ชื่อวารสารเป็นของตนเอง
- ☐ ได้รับวารสารจากนันทนาการ
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2.12 ท่านใช้หรือสืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จากแหล่งสารสนเทศใดดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เว็บไซต์หรือฐานข้อมูลของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ☐ เว็บไซต์หรือฐานข้อมูลของห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ☐ เว็บไซต์หรือฐานข้อมูลห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ (โปรดระบุ)
- ☐ เว็บไซต์หรือฐานข้อมูลในอินเทอร์เน็ตโดยสืบค้นจาก Google หรือ Search engine อื่น ๆ

☐ เว็บไซต์ของวารสารที่เปิดให้เข้าถึงบทความฉบับเต็มอย่างเสรี (Open Access Journal)

☐ ฐานข้อมูลวารสารกลางของประเทศไทย ThaiJo (Thai Journal Online)

☐ บริการของห้องสมุดที่สืบค้นและให้บริการโดยบรรณารักษ์

☐ จากแหล่งอื่น ๆ (โปรดระบุ)

2.13 ท่านใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้านกฎหมายใดบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ กฎหมาย 3 มิติ ☐ Westlaw ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

☐ ไม่เคยใช้

2.14 ท่านเคยใช้เว็บไซต์ฐานข้อมูลวารสารเข้าถึงแบบเสรี (OAJ) ใดบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ThaiJO ☐ DOAJ ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

☐ ไม่เคยใช้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

คำชี้แจง ขอให้ท่านโปรดแสดงความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาการใช้วารสารวิชาการตามความเป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับปัญหาที่พบ

3.1 ปัญหาการใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ☐ ไม่เคยใช้ (โปรดข้ามไปหน้าถัดไป)

ระดับปัญหาที่พบ เริ่มจาก ปัญหาน้อยที่สุด → ปัญหาน้อย → ปัญหาปานกลาง →
 ปัญหาหนัก → ปัญหาหนักที่สุด

วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์	ระดับปัญหาที่พบ				
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ด้านการใช้					
1. ไม่สะดวกในการเข้าใช้บริการวารสารวิชาการในสำนัก- หอสมุดกลาง/ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ ม.รามคำแหง					
2. ไม่ทราบขั้นตอนการเข้าใช้บริการวารสารวิชาการใน รูปแบบสิ่งพิมพ์ของสำนักหอสมุดกลาง/ห้องสมุด คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง					
3. วารสารวิชาการในสาขานิติศาสตร์ที่สำนักหอสมุดกลาง/ ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จัดให้บริการไม่มีฉบับปัจจุบัน					
4. วารสารวิชาการ ชื่อเรื่อง/เล่มที่ต้องการ ไม่มีในสำนัก- หอสมุดกลาง/ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย- รามคำแหง					
ด้านการสืบค้น					
5. ไม่ทราบวิธีการสืบค้นวารสารวิชาการในสำนัก- หอสมุดกลาง/ ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย- รามคำแหง					
6. ไม่ทราบคำหรือวลีที่ใช้ในการใช้สืบค้นวารสารวิชาการ ในสาขานิติศาสตร์					
7. ไม่เข้าใจวิธีการสืบค้นในฐานข้อมูลบรรณานุกรมวารสาร					
8. ไม่เข้าใจการสืบค้นฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (WebPAC) ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย- รามคำแหง					
ด้านการให้บริการ					
9. ไม่เข้าใจระบบการจัดวางวารสารในสำนักหอสมุดกลาง/ ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง					

วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์	ระดับปัญหาที่พบ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
10. ไม่มีผู้แนะนำการใช้บริการวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์					
11. ผู้ให้บริการวารสารไม่เอาใจใส่ผู้ใช้/บริการไม่ดี					
12. เครื่องถ่ายเอกสารที่ให้บริการ ไม่สะดวก ค่าเช่า					

3.2 ปัญหาการใช้วารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

ระดับปัญหาที่พบ

เริ่มจาก ปัญหาน้อยที่สุด → ปัญหาน้อย → ปัญหาปานกลาง → ปัญหามาก → ปัญหามากที่สุด

วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	ระดับปัญหาที่พบ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ด้านการใช้					
1. ไม่ทราบว่าสำนักหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ใดบ้าง					
2. การใช้วารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มีความยุ่งยากซับซ้อน					
3. ไม่สะดวกในการอ่านวารสารอิเล็กทรอนิกส์บนคอมพิวเตอร์/ สมาร์ทโฟน					
4. ต้องสั่งพิมพ์บทความจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์ให้อยู่ในรูปแบบเอกสารเท่านั้นจึงจะใช้งานได้					
ด้านการสืบค้น					
5. ไม่มีประสบการณ์ในการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์					
6. ไม่ทราบวิธีการสืบค้นเนื้อหาบทความฉบับเต็มจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์สาขานิติศาสตร์					

วารสารวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	ระดับปัญหาที่พบ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
7. มีปัญหาในการใช้คำหรือวลีในการสืบค้นบทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นภาษาต่างประเทศ					
8. สืบค้นวารสารจากอินเทอร์เน็ตโดย Search engine เช่น Google เป็นต้น ได้ข้อมูลไม่ตรงตามความต้องการหรือได้ข้อมูลเป็นจำนวนมาก ทำให้เสียเวลาในการคัดเลือก					
ด้านการให้บริการ					
9. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการในสำนักหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่ตรงตามความต้องการ					
10. คอมพิวเตอร์/เครื่องพิมพ์ ที่ให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดไม่มีประสิทธิภาพ					
11. ไม่ได้รับการจัดอบรมการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์					
12. ไม่มีบุคลากรในการให้คำแนะนำในการสืบค้นเฉพาะสาขาวิชา					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดให้ข้อเสนอแนะสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาการให้บริการวารสารของหน่วยบริการวารสารและเอกสาร สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

5.1 การให้บริการวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์

5.2 การให้บริการวารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

5.3 ผู้ให้บริการ/บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่

5.4 เครื่องมือ/คอมพิวเตอร์ให้บริการ

5.5 อื่น ๆ

ขอขอบคุณผู้ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามค่ะ

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC)

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์

(Item-Objective Congruence Index-IOC)

ข้อคำถาม		คะแนนประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1.1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	1.2	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
3	1.3	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
4	1.4	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
5	2.1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	2.2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	2.3	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
8	2.4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	2.5	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
10	2.6	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
11	2.7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	2.8	+1	+1	+1	0	0	0.60	ใช้ได้
13	2.9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	2.10	+1	0	+1	0	+1	0.60	ใช้ได้
15	2.11	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
16	2.12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	2.13	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
18	2.14	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
19	3.1.1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	3.1.2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	3.1.3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	3.1.4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม		คะแนนประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
23	3.1.5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	3.1.6	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
25	3.1.7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	3.1.8	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
27	3.1.9	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
28	3.1.10	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
29	3.1.11	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
30	3.1.12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31	3.2.1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	3.2.2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33	3.2.3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34	3.2.4	+1	0	+1	0	+1	0.60	ใช้ได้
35	3.2.5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
36	3.2.6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37	3.2.7	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
38	3.2.8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
39	3.2.9	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
40	3.2.10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
41	3.2.11	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
42	3.2.12	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้

เกณฑ์การให้คะแนน 3 ระดับ : +1 = เห็นด้วย 0 = ไม่แน่ใจ -1 = ไม่เห็นด้วย

วิธีการคำนวณ : ผลรวมของคะแนนหาร จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

สรุป ไม่มีข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 จึงไม่มีการตัดข้อคำถาม

ภาคผนวก ค

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษาโครงการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อ สกุล	รองศาสตราจารย์ ดร. ภิรมศักดิ์ เอ่งฉ้วน
การศึกษา	วท.บ. (สถิติศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง วท.ม. (สถิติประยุกต์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ MSc. (Management of technology) Murray State University, USA M.L.S. (Library Science) Texas' Woman University, USA Ph.D. (Information Science) University of North Texas, USA
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำภาควิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ชื่อ สกุล	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรไท ชั่วเจริญ
การศึกษา	วท.บ. (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วท.ม. (สถิติประยุกต์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปร.ค. (บริหารธุรกิจ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

ชื่อ สกุล	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ สิงห์ตัน
การศึกษา	วท.บ. (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยขอนแก่น วท.ม. (คณิตศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วท.ด. (คณิตศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ประสบการณ์	ประธานบัณฑิตศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
งานบริหาร	สาขาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2553 - ปัจจุบัน รองผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง ฝ่ายวิชาการและวิจัย สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2558 - 2560

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อาจารย์พิมลอร ตันหัน	อาจารย์ภาควิชาสารสนเทศศาสตร์ และบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
อาจารย์โชติชวัล โชติกเสถียร	อาจารย์ภาควิชากฎหมายพาณิชย์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
นางสาวปณณภา สุขสาคร	บรรณารักษ์ปฏิบัติการ กลุ่มวิจัยและพัฒนา สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
นางสาวพิสมัย บุญอยู่	บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ (ข้าราชการเกษียณ, อดีตหัวหน้าฝ่ายจัดการทรัพยากรสารสนเทศ) สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
นางจิรณี ขวัญเมือง	บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ (ข้าราชการเกษียณ, อดีตหัวหน้าฝ่ายบริการสารสนเทศ) สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ที่ ๘๒๒ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรายงานวิจัย

เพื่อให้การประเมินคุณภาพรายงานวิจัย เรื่อง การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (Uses of Printed and Electronic journals by Graduate Students in Faculty in Law, Ramkhamhaeng University) โดยนางสาวประกัสสร โคตรสมบัติ บรรณารักษ์ปฏิบัติการ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความถูกต้อง สมบูรณ์ จึงแต่งตั้งผู้มีรายนามต่อไปนี้ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรายงานวิจัย

๑. รองศาสตราจารย์ ภูมิศักดิ์ เอ็งฉ้วน สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรไท ขัวเจริญ ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญชาล ทองประจักษ์)

ผู้อำนวยการสถาบันการศึกษานานาชาติ รักษาการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง

สำเนา บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ...สำนักหอสมุดกลาง... โทร. ๘๖๔๒

ที่...อว.๐๖๐๑.๑๘/๖๐๓... วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง...ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์

ด้วย นางสาวประภัสสร โคตรสมบัติ บรรณารักษ์ปฏิบัติการ สังกัดหน่วยบริการวารสารและเอกสารงานบริการทรัพยากรสารสนเทศ ฝ่ายบริการสารสนเทศ ได้รับการอนุมัติจากสำนักหอสมุดกลาง ให้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (Uses of Printed and Electronic Journals by Graduate Students in Faculty in Law, Ramkhamhaeng University)

ในการนี้สำนักหอสมุดกลาง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์มายังโครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ โดยจะขอแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาในโครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ ระดับปริญญาเอก คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ว่าที่ร้อยตรีสมชัย อวเกียรติ)

ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

สำเนา บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ...สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง โทร. ๘๖๔๒

ที่...อว.๑๖๐๑.๑๘/๒๐๒ วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง...ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์

ด้วย นางสาวประภัสสร โคตรสมบัติ บรรณารักษ์ปฏิบัติการ สังกัดหน่วยบริการวารสารและเอกสารงานบริการทรัพยากรสารสนเทศ ฝ่ายบริการสารสนเทศ ได้รับการอนุมัติจากสำนักหอสมุดกลาง ให้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (Uses of Printed and Electronic journals by Graduate Students in Faculty in Law, Ramkhamhaeng University)

ในการนี้สำนักหอสมุดกลาง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์มายังผู้อำนวยการสำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ โดยจะขอแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ระดับปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ว่าที่ร้อยตรีสมชัย อวเกียรติ)

ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

บรรณานุกรม

- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2557). การเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์ : *Idia* ดี ๆ ไม่มีวันหมด (ฉบับปรับปรุง). นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- จันทร์ จ้างาม. (2548). การวิเคราะห์เนื้อหาและการออกแบบโฮมเพจห้องสมุดทางด้านกฎหมายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร-มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จารุวรรณ สินธุโสภณ. (2521). วิทยานุกรมบรรณารักษศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- จิรวรรณ ภักดีบุตร. (2532). ผู้ใช้และผู้บริการสารนิเทศ. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา สารนิเทศศาสตร์เบื้องต้น. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชวล สุปรียาพร, ธนพรรณ กุลจันทร์. (2558). การวิเคราะห์คุณลักษณะการใช้งานวารสารอิเล็กทรอนิกส์สำหรับ Open Journal Systems. วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ, 8(1), 101-114.
- ชนินาถ ลีดส์. (ม.ป.ป.). คำแนะนำในการเรียนกฎหมายที่สาขาวิชานิติศาสตร์ มสธ. (สำหรับนักศึกษาใหม่). ค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2562, จาก <https://www.stou.ac.th/schools/slsw/upload/คำแนะนำการเรียนกฎหมาย.pdf>
- ชลัษฏา เหมะรัชตะ. (2538). ห้องสมุดกฎหมายในประเทศไทย. ใน บรรณารักษ์ 40 (หน้า 26-45). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.
- ชัยยศ ปานเพชร. (2551). การใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา, สำนักหอสมุด.
- ชัยเลิศ ปรีสุทธรกุล. (2555). การใช้วารสารวิชาการของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากรฉบับภาษาไทย, 32(2), 145-161.

- ชาตรี วงษ์แก้ว. (2561). วารสารวิชาการไทยกลับการเข้าถึงแบบเสรี. *วารสารห้องสมุด*, 62(1), 68-84.
- ชุติมา สัจจานันท์. (2553). แหล่งข้อมูลสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศ. ใน *เอกสารการสอน ชุดการวิเคราะห์สารสนเทศ หน่วยที่ 1-7*. (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชุติมา สัจจานันท์ และสีปาน ทรัพย์ทอง. (2546). การเลือกและการจัดหาวารสารและหนังสือพิมพ์. ใน *เอกสารการสอน ชุดการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ หน่วยที่ 1-8*. (ฉบับปรับปรุง). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เดชณัย จุ้ยชุม. (2554). วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-journal): อีกหนึ่งทางเลือกของการให้บริการ. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 3(1), 118-123.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2544). *ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544*. ค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2563, จาก <http://www.mua.go.th/users/he-commission/doc/law/ministry%20law/1-31%20library%20standard%202544.pdf>
- ไทยรัฐออนไลน์. (10 กรกฎาคม 2558). *บัณฑิตราม สอบเนติฯ ทำคะแนนสูงสุด*. ค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2562, จาก <https://www.thairath.co.th/content/510713>
- นงนุช จันทรัง. (2560). *คู่มือปฏิบัติงานงานประสานจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมาย สาขาวิชานิติศาสตร์*. ค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2562, จาก [https://www.stou.ac.th/schoolsweb/law/UploadedFile//รวมเล่มจัดทำวารสาร%20ปริทัศน์อ่าน%20\(สมบูรณ์\).pdf](https://www.stou.ac.th/schoolsweb/law/UploadedFile//รวมเล่มจัดทำวารสาร%20ปริทัศน์อ่าน%20(สมบูรณ์).pdf)
- นภพรรษ สุกปาน. (2552). *รายงานการวิจัย การใช้วารสารภาษาไทยในสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นภา มิ่งนัน. (2554). *สภาพและความพึงพอใจในการใช้วารสารภาษาไทยในสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี*. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

- นาฏลดา เรืองชาญ จินตนา จันทนนท์ ชนัญกาญจน์ แสงประสาน. (2561). ศึกษาการใช้
สมาร์ทโฟนเพื่อการศึกษาของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย-
ราชภัฏสกลนคร. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 4(2),
294-303.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2548). การใช้ห้องสมุดยุคใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร:
ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุฏรัตน์ ดวงสายทอง. (2552). การศึกษาการใช้บริการสำนักงานหอสมุดวิทยาลัย-
เทคโนโลยีสยามของบุคลากรและนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักหอสมุด-
วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- บงกช สิทธิสมจินต์, นวลฉวี แก้วราช และศรีสวรรค์ สีดาพันธ์. (2550). การใช้วารสาร
ภาษาต่างประเทศของบุคลากรคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
อินฟอร์เมชั่น, 14(2), 63-72.
- บรรพต พิจิตรกำเนิด. (2555). การใช้วารสารที่จัดให้บริการโดย สำนักวิทยบริการและ
เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์.
วารสารวิจัย มสค. สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 8(2), 1-12.
- บรรพต พิจิตรกำเนิด. (2556ก). วารสารหลักสาขามนุษยศาสตร์และสารสนเทศ-
ศาสตร์ในประเทศไทย. วารสารวิจัย มสค. สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,
9(3), 179-193.
- บรรพต พิจิตรกำเนิด. (2556ข). การวิจัยเรื่อง วารสารหลักสาขามนุษยศาสตร์และ
สารสนเทศศาสตร์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ-
สวนดุสิต.
- บรรพต พิจิตรกำเนิด (2557). คำรา วารสาร และหนังสือพิมพ์ (ฉบับปรับปรุง).
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2539). การแปลผลเมื่อใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูลแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2(1), 64-70.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญยืน จุลทอง. (2542). *การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ*. สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- ประทุมรัตน์ รัตน์น้อย. (2549). *การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.*
- ประภาวดี สืบสนธิ์. (2552). การประเมินทรัพยากรสารสนเทศที่จัดหา. ใน *เอกสาร-การสอน ชุดการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ* (หน่วยที่ 9-15, พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2560). *การเขียนบทความวิจัย*. ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2562, จาก https://research.pbru.ac.th/web/docs/academie_2560-1.pdf
- พรทิพย์ รักบุรี. (2559). *รายงานการวิจัย การประเมินการให้บริการของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรพรรณ จันทรแดง. (2557). *ห้องสมุดยุคใหม่*. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- พิมลพรรณ ประเสริฐวงษ์ เรพเพอร์ และคณะ. (2556). *การใช้ห้องสมุด = Using the Library LIS1003 (IS103)* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์-มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พิศิษฐ ตันทวนิช และพนา จินดาศรี. (2561). ความหมายที่แท้จริงของค่า IOC. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 24(2), 3-12.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และ วันเพ็ญ ผินเผือก. (บรรณาธิการ). (2551). *จากงานวิจัยสู่ตำราและบทความ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- มณีนัย ทองอยู่และดาร์รัตน์ เมตตาริกานนท์. (2561). *การเขียนบทความทางวิชาการ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่*. ค้นเมื่อ 21 ตุลาคม 2562, จาก http://www.graduate.nu.ac.th/wp-content/uploads/2018/08/การเขียนบทความทางวิชาการ_ประกอบการบรรยายโดย-มณีนัย-ทองอยู่-2561-กลุ่มสังคม.pdf

- มนิสรา สินปฐ. (2546). การศึกษาการใช้วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศฉบับพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ในศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. (2556). มาตรฐานห้องสมุดเฉพาะ พ.ศ. 2553. ค้นเมื่อ 31 สิงหาคม 2563, จาก <https://www.tla.or.th/attachments/article/35/E-book2.pdf>
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2557). แนวปฏิบัติที่ดีในการเขียนบทความปริทัศน์ (review article). ปทุมธานี: ผู้แต่ง.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2514, ปฐมฤกษ์, พฤษภาคม). ยอดจำนวนนักศึกษางวดแรก ภาค 1 ปีการศึกษา 2514. ข่าวรวมคำแหง, 1, 1-4.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะนิติศาสตร์, สำนักงานบัณฑิตศึกษา. (2562). รายงานรายชื่อ นักศึกษาใหม่ที่ลงทะเบียนเรียนส่วนกลาง ระดับบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง, สำนักหอสมุดกลาง. (2558). ฐานข้อมูลวารสารฉบับเต็ม (e-Journals). ค้นเมื่อ 29 มีนาคม 2563, จาก <https://www.lib.ru.ac.th/databases/database-e-journals.php>
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชา การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มาลี อิศรานนท์. (2551). การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ในสำนักหอสมุดกลางของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่งฤดี แผลงสร. (2557). การเขียนบทความสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งอรุณ สิงคลีประภา. (2550). การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- รจเรขา วิทยาอุทตถิกุล. (2556ก). เอกสารประกอบโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับดัชนีวัดคุณภาพวารสาร”. ค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2562, จาก <https://stang.sc.mahidol.ac.th/pdf/research/Jmetrics.pdf>
- รจเรขา วิทยาอุทตถิกุล (2556ข). การประเมินคุณภาพผลงานวิจัย ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ: ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต (1). *ประชาคมวิจัย*, 19(109), 39-50.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- ลลิตา กิตติประสาร. (2542). เอกสารประกอบการสอน วิชา 202442 วารสารและหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- ลัดดา บุญเปลี่ยนพล. (2557). การใช้วารสารวิชาการของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. *วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 3, 36-51.
- วนิดา วริศเสตสุวรรณ. (2546). การใช้วารสารภาษาต่างประเทศในหอสมุดปริทัศน์ มหามงค มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วราพรรณ อภิสุทะ โชค. (2548). การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัช หงส์กาญจนกุล. (2551). การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วัชรีย์พร คุณสนอง. (2546). การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิลาวณีย์ ไต่เอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และยุวดี มโนมยพิทักษ์กาญจน์. (2551). รายงานการวิจัย การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- วิภากรณ์ มหามนตรี. (2541). รายงานการวิจัยเรื่อง บัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับความต้องการของสังคม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริงาม แผลงชีพ. (2558). การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย. (2562). การประเมินคุณภาพวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลTCI รอบที่ 4 พ.ศ. 2563-2567. ค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2562, จาก https://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/Download/เกณฑ์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการประเมินครั้งที่%204%20พศ%202563.pdf
- สมร ตระพันธ์. (2543). วารสารอิเล็กทรอนิกส์: รูปแบบใหม่ของวารสาร. *บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข.*, 18(2), 20-32.
- สีไพ ประดิษฐ์ภูมิ. (2561). บทบาทของบรรณารักษ์กับการให้บริการวารสารวิชาการไทยในยุคเข้าถึงแบบเสรี. *วารสารบรรณศาสตร์ มศว.*, 11(2), 196-211.
- สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. (2549). เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง การเขียนบทความทางด้านนิติศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, คณะกรรมการ สภาวิจัยแห่งชาติ สาขานิติศาสตร์.
- สุภารักษ์ เมินกระโทก. (2551). รายงานวิจัยสถาบัน การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- อัมพร ขาวบาง, อริย์ ชื่นวัฒนาและนุชรี ตรีโลจน์วงศ์. (2551). การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารบรรณศาสตร์ มศว.* 1(1), 4-19.
- เอมิกา โชะวิเศษ. (2561). รายงานการวิจัย ประสิทธิภาพการสืบค้นฐานข้อมูลบรรณนิ-วารสารภาษาไทยของผู้ใช้บริการ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Acheampong, S. A., Ernest, B., & Agyekum, B. O. (2019, Spring). *Access and use of e-journals by students of Kumasi Technical University, Kumasi, Ghana*. Retrieved October 5, 2019, from <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/2327>

- Brar, K. S., Singh, B., & Kaur, A. (2019). *Use of e-journals by library and information science researchers of India: An empirical analysis*. Retrieved September 20, 2019, from <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/2431/>
- Cornell University Library. (2019). *Distinguishing scholarly from non-scholarly periodicals: A checklist of criteria: Scholarly*. Retrieved August 24, 2019, from [https://guides.library.cornell.edu/scholarly journals](https://guides.library.cornell.edu/scholarly_journals)
- Gupta, D., & Ansari, M. U. (2019). *Awareness of e-journals among library users in university of Delhi and Babasaheb Bhimrao Ambedkar University, lucknow: Study*. Retrieved October 1, 2019, from <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/2912>
- Hamade, S. N., & Al-Yousef, S. (2010). The use of information resources by LIS graduate students in Kuwait. *Library Review*, 59(5), 360-369.
- Islam, S., Alam, S., & Sultana, S. (2011). Access and usage of electronic journals in Dhaka University Library (DUL): An empirical study. *Journal of the Bangladesh Association of Young Researchers*, 1(2), 30-47.
- Khan, S. I. (2012). *Use of e-journals by students and research scholars in the department of botany of Aligarh Muslim University*. Retrieved October 8, 2019, from <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/752/>
- Krishnan, R. (2019). *Use and impact of electronic journals among the users of Periyar University in Salem, Tamilnadu, India*. Retrieved October 15, 2019, from <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/2199>

- Kumar, D. G. K. (2017). Use of Information resources and services available in the library by the postgraduate students and research scholars of University of Agricultural Sciences, Dharwad: A study. *International Journal of Digital Library Services*, 7(3), 1-12.
- Kwafoa, P. N. Y., Imoro, O., & Afful-Arthur, P. (2014). *Assessment of the use of electronic resources among administrators and faculty in the University of Cape Coast*. Retrieved October 3, 2019, from <http://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/1094>
- Mgobozi, M. N., & Ocholla, D. N. (2002). The use of electronic journals for the dissemination of scholarly information by the University of Natal and the University of Zululand. *South African Journal of Libraries & Information Science*, 68(2), 81-93.
- Morris, S. (2000). How and why serials are produced. In T. Kidd & L. Rees-Jones (Editor), *The serials management handbook: A practical guide to print and electronic serials management* (p.16-41). London: Library Association Publishing.
- Nanda, A. (2017). Use and awareness of e-journals by the faculty and research scholars of veer Surendra Sai University of Technology. *Journal of Library & Information Technology*, 37(4), 274-280.
- Nisha, F., & Ali, P. M. N. (2012). Use of e-journals by IIT Delhi and Delhi University Library Users. *International Journal of digital library Services*, 2(3), 23-42.

- Patel, K. (2018). A study of students' satisfaction regarding library resources and services at a leading management college in Vadodara. *Sankalpa: Journal of Management & Research*, 8(1), 131-137.
- Rahman, A., & Batcha, M. S. (2018). Use of information resources and services in the library of Zakir Husain Delhi College (Evening): A study. *Gyankosh*, 9(2), 96-111.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1976). *On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity*. Retrieved August 5, 2019, From <https://eric.ed.gov/?q=ED121845&id=ED121845>
- Shukla, P., & Mishra, R. (2011). Use of e-resources by research scholars of institute of technology, Banaras Hindu University, India. *International Refereed Research Journal*, 2(2), 184-194.
- Spector, P. E. (1992). *Summated rating scale construction: An introduction*. Newbury Park, CA: Sage.
- Tariq, H., & Zia, M. W. (2014). Use of electronic information resources by the students of faculty of science, University of Karachi. *International Journal of Digital Library Services*, 4(3), 80-91.
- Wu, M. M. (2005). Why print and electronic resources are essential to the academic law library. *Law Library Journal*, 97(2), 232-256.
- Yamson, G. C., Appiah, A. B., & Tsegah, M. (2018). Electronic vs. print resources: A survey of perception, usage and preferences among central university undergraduate students. *European Scientific Journal*, 14(7), 291-304.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวประภัสสร โคตรสมบัติ
วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (สารนิเทศศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยรังสิต ปีการศึกษา 2534 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2543
ตำแหน่ง	บรรณารักษ์ปฏิบัติการ
หน้าที่ปัจจุบัน	หัวหน้าหน่วยบริการวารสารและเอกสาร ฝ่ายบริการสารสนเทศ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
โทรศัพท์	0-2310-8642